Szolgatárs

Baptista lelkésztájékoztató

Baptista Teológiai
Budapest
Akadémia Könyvtára

I/2.
1992.október

Szolgatárs

Baptista lelkésztájékoztató

TARTALOMBÓL:

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN
Billy Graham: Érzelem
Sz. O.: A gyülekezet és az egyetemes egyház
Dr. Gyökössy Endre: Prédikáció és projekció
C. H. Spurgeon: A lelkipásztor nehéz órái
Illusztrációk gyüjteménye

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI
A Szövetségi Tanács üléséről
Tanügyi Bizottságról
Pótfelvételi az Akadémián és a Misszióiskolában
MABISZ-hírek

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK
Frei A.: Gyermeknevelés a lelkipásztor családjában

IN MEMORIAM
Johannes Amos Comenius /1592-1670/

SAJTÓFIGYELŐ

"...MÉCSES A TE IGÉD."
A Biblia tanítása a Szentlélek munkájáról I.
Hiper - hipo
Megtérés
Test és lélek

GONDOLATOK A VASÁRNAPI TEXTUSOKHOZ

KÖNYVISMERTETÉS
Dr. Varga Zs. J.: Újszövetségi görög-magyar szótár

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL
Szebeni O.: Johann G. Oncken, a hű és bölcs sáfár

SZOLGATÁRSNÉ
Lelkészfeleségek pásztorációs programja
A lelkészfeleségek szükségletei
Papné-papnő

GYÜLEKEZETI ÉNEKEINK
Stenback L.: Szelíd szemed, Úr Jézus...

A ZARÁNDOKÚT VIDÁMSÁGAIBÓL

GAZDASÁGI MELLÉKLET

I/2.
1992.október

NÉHÁNY BEVEZETŐ SOR A MÁSODIK SZÁM ELÉ

Még nem kaptuk meg a kiküldött kérdőívek mindegyikét, így a teljes kiértékelés is várat magára. A visszaérkezett lapokat tanulmányozva sok kedves bátorítást kaptunk. Örülünk annak, hogy a nagytöbbség tetszésére és hasznára tehetünk valamit.

Többen jelezték valamilyen formájú segítőkészségüket. Ez reméljük hamarosan mindannyiunkat gazdagít.

Szeretnénk, ha mindannyian sajátotoknak éreznétek e füzetet, melyben minden közösségünkre tartozó információnak helye van.

Hirdetéseiteket, javaslataitokat, vitairataitokat szívesen közöljük.

Kérjük tegye mindenki szívügyévé a baptista lelkipásztori kar továbbképzését és magasfokú tájékozottságának ügyét. Nagy veszélyt jelent a beszűkülés kísértése. Írjuk, szerkesszük közösen e lapot. Tegyük közkinccsé mindannyian azokat az értékeket, melyek eddig csak bennünket gazdagítottak. Ketten szerkesztjük a Szolgatársat. Képtelenek vagyunk minden lapot áttanulmányozni.

Imádkozzatok, hogy akik közülünk Istentől többet kaptak, és képesek lennének mindannyiunkat gazdagítani, ezek a szolgatársaink is ráébredjenek a nagyszerű közszolgálati lehetőségre.

Egy gigantikus teológiai zűrzavar uralkodik a "keresztyén világban". Mi nem tehetjük meg, hogy bizonytalankodunk, vagy kétfelé sántikálunk. Mi tudjuk, hogy Krisztus ítélőszéke előtt meg kell állnunk. Szeretettel, de határozottan mutassuk fel az újjászületett baptista hívők arculatát és útirányát.

Nem kevesen tudakolták a kiadvány árát. Nagyon magas. Az első példány különösen sokba került, mert a sokszorosítást és a kötést egy szolgáltatóirodával kellett elvégeztetnünk. E második szám már a Szövetségi Iroda Minolta sokszorosítójával és Finesse kiadványszerkesztőjén készült. Így az egy lapra jutó nettó költség - csupán a papírt és a másolást számítva - 140 Ft. Az előző ennek a duplájába került.

A pénzről lévén szó, itt e helyen azt kellene írnunk, hogy a feltüntetett árnak megfelelően ki-ki fizessen. Mégis, inkább csak azt írjuk, azt kérjük, hogy aki megteheti, tegye meg.

E helyen szeretnék köszönetet mondani Győri Kornél főtitkár testvérnek, aki nagyon súlyos pénzügyi gondok között az induló Szolgatárs viszonylag magas beruházási költségeit mindenek előtt biztosította. Mint régi sajtós, tanácsaival, tapasztalataival segített át bennünket az indulás buktatóin.

A megváltó Urunk hatalmas ereje tegye áldássá minden szolgáját, Testvéreinket.

A szerkesztők

ISTEN NÉPE - A GYÜLEKEZETBEN

Billy Graham:

ÉRZELEM

/"The Hour of Decision" 72. rész/

Nem azért nélkülözi-e a gyülekezet a fiatalok jelenlétét, mert hiányzik a keresztyén hitnek az a pezsdítő, ujjongó, győzelmes élménye és tapasztalata, aminek pedig meg kellene lennie? Miért van, hogy inkább vonzódnak a sporthoz, politikához, szórakozáshoz, irodalomhoz, művészethez, zenéhez - szóval minden máshoz - inkább, mint a Krisztusba vetett hithez?

Miért van az, hogy mikor pl. elnököt választunk, bevetjük érzelmünk teljes skáláját, de ha életünk legfontosabb választására kerül sor - arra, hogy Krisztust Megváltónknak ismerjük el -, óvakodunk érzelmeinket kinyilvánítani?

Beszélgettem ezzel kapcsolatban politikai vezetőkkel, filmsztárokkal, diplomatákkal, munkáspárti vezetőkkel, üzletemberekkel, iparmágnásokkal és még százakkal, az élet különböző szintjeiről valókkal, akik bizalmasan elmondták, az az oka annak hogy nem bízták életüket Krisztusra és hogy nem tartoznak a gyülekezethez, mert hidegnek, halottnak, élettelennek találták a közösséget.

Egy politikai vezető egyszer elmondta, hogy abban a gyülekezetben, amelyet látogat, úgy találja, nincs élet, nincs gyakorlati keresztyénség. Az a veszély fenyegeti a gyülekezeteinket, hogy az embereket inkább a gyülekezeti rendszabályokhoz való hűségre bíztatjuk, mintsem Jézus Krisztus iránti hűségre és ragaszkodásra.

Sok közösség inkább klub-élményt ad, nem pedig Krisztus valóságos jelenlétének tapasztalatát.

Úgy látszik, az érzelem életünk minden mozzanatára inkább jellemző, mint hitéletünk tapasztalataira.

AZ ÉRZELEMKELTÉS MÓDSZEREI

Politikusaink minden követ megmozgatnak és lelkes erőfeszítéssel igyekeznek érzelemkeltésre annak érdekében, hogy több szavazatot nyerjenek.

Érzelmileg telített, robbanékony atmoszférájú politikai gyüléseken hallani olyan szónoklatokat, amelyek felkavarják az érzelmeket, gyakran az indulatok gátját is felszakítják.

A filmsztárok a mozivásznon igyekeznek - eredményesen - arra, hogy a nézőkből érzelmeket csaljanak elő. Sokszor látni a közönség közt zokogó hölgyeket vagy akár könnyekig meghatott, egyébként mérsékelt úriembereket is.

A televíziós csillagok is minden színészi képességüket latba vetik, hogy megmozgassák a nézőket, felhasználják az érzelemkeltés legkülönbözőbb módszereit arra, hogy felkeltsék a nézők szimpátiáját vagy megvetését, szenvedélyeket, indulatokat, érzéseket indukáljanak.

Íróink minden rendelkezésre álló eszközzel igyekeznek olvasóikat érzelemdús szituációkba vezetni, és kitalálnak olyan érzelmi helyzeteket, amelyek felkavarják az olvasó indulatait.

Sportéletünkben is így van ez, pl. a stadionok vagy labdapályák a lelkesedés és szuper érzelem-megnyilvánulás helyei. Elképzelhetetlen lenne egy futballmeccs vagy egy baseball-játék éljenzés vagy akár a játékvezetőre való ordítozás nélkül.

EGY ÉLŐBB TERÜLET

Mindezek ellenére életünk érzékenyebb és élőbb területén - szellemi tapasztalatainkban - úgy tartjuk, az érzelemnek nincs helye. Mikor elkezdtük evangélizációs munkánkat, az evangélizálást csak érzelmi fellángolásnak tartották. Visszavonultunk tehát ezen a területen a kevéssé vagy teljesen érzelem nélküli állapotba. Gyüléseinken nincs érzelmi telítettség.

Távol állok attól, hogy pártoljak valamiféle felszínes, sekélyes, mesterséges érzelmi megnyilvánulási módot a keresztyénségben, de véleményem az, hogy a gyülekezet vigyázatlanul megfojtotta magát az illem, a külsőségek, rendszabályok áradatával. Vannak azonban mégis olyanok, akik megtalálták a kivezető utat, a megoldást, amire sóvárog az emberi természet - az érzelmeket.

Az "emóció" szó a latin "movere" szóból származik /megrendít, megindít, bánt, gyötör, nyugtalanít, ingerel, izgat, háborgat, stb./.

John Wesley mondta, hogy az Anglikán Egyház fő témája az általa vezetett megújulási mozgalom előtt ez volt: "Mindennek illő módon és rendben kell történnie". Amíg azonban a megromlott Anglikán Egyház a rendszabályok és illemszabályok értelmetlen és gyümölcstelen szövevényében bolyongott, John Wesley égő szívvel dolgozott az illetlen, trágár nemzet megmentéséért és az Isten parancsát tette. Lángoló lelkülete, buzgó munkatársai mélyebben élték át az Istenhitet és átformálták a nemzetet, mely már-már belefulladt a tantételekbe, a külsőségekbe és kételkedésbe.

Bár nem értek egyet a szenzációt kereső, felszínes érzelmekkel vagy külső, látványos demonstrációkkal a valós élet területén, vallom, hogy tűzre van szükség ahhoz, hogy

visszatérjen az igazi, szívből jövő vallás a Jézus Krisztusba vetett hit által.

AZ ÉRZELEM ELVÁLASZTHATATLAN A HÍVŐ ÉLETTŐL

Mózesnek egészen biztosan mély és megrázó élménye volt az égő csipkebokornál, ahol látomása volt és ahol odaszánta életét egy nemzet megszabadítására, mely egyiptomi rabszolgaságban élt.

Ésaiás élménye is óriási lehetett, amikor látta "az Urat ülni magas és felemeltetett székben." /És 6:1/. Így kiáltott fel: "jaj nékem... tisztátalan ajkú vagyok..." /És 6:5/.

Dávid miután kereste és megtalálta Isten bűnbocsánatát, mélyen megrendülve így énekelt: "Magasztallak téged teljes szívemből... mikor kiáltottam meghallgattál engem, felbátorítottál engem, lelkemben erő támadt." /Zsolt 138:1-3/.

Pétert, Jakabot és Jánost is lelke mélyéig felkavarta az a csodálatos esemény, mikor ott álltak a megdicsőülés hegyén Jézussal és látták Őt Illéssel és Mózessel beszélgetni. Péter kérte is az Urat, hadd építhessenek három hajlékot és hadd maradjanak ott.

Valószínű, hogy a vak ember is mélyen megrendült, amikor először nyithatta ki a szemét és nézhetett gyógyítója, Jézus arcába.

Az asszony is, aki Jézus lábait könnyeivel öntözte, hajával törölte meg és drága kenettel kente be /Lk 7:37-38/, minden bizonnyal érzelemmel telinek találnánk manapság.

Milyen nagyszerű élménye lehetett Mária Magdalénának és a "másik Máriának", mikor az üres sírnál álltak és az angyal szavát hallották: "Nincs itt, mert feltámadott, amint megmondta." /Mt 28:6/.

Kibeszélhetetlen, csodálatos érzés tölthette el a két tanítvány szívét az emmausi úton, miközben Jézus az Írásokat magyarázta nekik. Így emlékeznek meg erről később: "Avagy nem gerjedezett-é a mi szívünk..." /Lk 24:32/.

Mikor a tarzusi Saul lesújtatott a damaszkuszi úton, bizonyára úgy megrendült, mint még addig soha. Az Úr hangját hallva így kiáltott fel: "Mit akarsz, hogy cselekedjem?" /ApCs 9:6/.

KRISZTUS HATÁSA

Nem, mi nem jellemezhetjük úgy keresztyénségünket, mint egy hideg, kigondolt hitvallás gyűjteményét, ami nincs hatással a természetes emberi érzelmekre. Krisztus életünk minden területével érintkezésbe kerül. Hozzányúl értelmünkhöz és átformálja azt megújító erejével. Isten arra szólítja fel az embereket, hogy használják értelmüket. "No, jertek, törvénykezzünk, azt mondja az Úr... /És 1:18/.

Az Írás /a Zsoltárokban/ arra szólít fel, hogy ne legyünk oktalanok, mint a ló, mint az ösvér, amelynek nincs értelme /Zsolt 32:9/.

Az ember ésszerű gondolkodásra kapott képességet teremtésekor, ez különbözteti meg az alacsonyabbrendű teremtményektől. Nem az ösztönök vezérlik.

Krisztus kijelenti, hogy nekünk az Urat, Istenünket teljes szívünkből, teljes lelkünkből, minden erőnkkel és értelmünkkel szeretnünk kell. Pál szüntelenül arra buzdította olvasóit, hogy gondolkozzanak.

Hitünk ésszerű és tényekkel bizonyítható, mégis beszélünk Isten-félelemről, Krisztus iránti szeretetről és bűngyűlöletről. A félelem, tisztelet, szeretet és gyűlölet - érzelmek.

Dr. Leslie Weatherhead egyik igehirdetése alkalmával Londonban ezt mondta: "Mi a hiba az érzelmek területén? A kereszty énség tele van a Krisztus iránti szeretettel. Szerethet valaki érzelem nélkül? Hogyan jöhetne létre kapcsolat az élő Krisztussal és hogyan érezhetnénk bűnbocsátó szeretetét vagy könyörtelen kérdőrevonását - mély érzelmek híján?"

AZ AKARAT ERŐDÍTMÉNYE

A Biblia arra tanít, hogy akaratunkat Isten felé kell irányítanunk, teljesen át kell adnunk azt Neki. Krisztus maga keresi fel az embert, hívja és az akaratára tart először is igényt. Hogyan könnyezett a makacs Jeruzsálem felett, mely elutasította hívását: "Hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképpen a tyúk egybegyűjti kis csirkéit szárnya alá, és te nem akartad... /Mt 23:37/.

Ha egy ember megtér, elfogadja Jézus Krisztust, ez alapvetően az akaratvilágában történik meg, melyet átadott. Ha egy lelket megnyerünk Jézus számára, az evangélium az akarat erődítményét nem csak az értelem vagy érzelem útján külön közelíti meg, hanem mindkettőn egyszerre. Az evangélium tehát éppen olyan mértékben szól az értelemhez, mint az érzelemhez. Bizonyítékok felsorolásával, felhívásával az akaratra hat, mígnem megnyeri azt Jézus Krisztusnak.

Semmi esetre sem élhetsz át megtérést csupán egy érzelmi tapasztalat útján, de az érzelemnek is meg van a maga nagyon fontos helye.

Az egyház ma inkább társadalmi tisztességre, elismerésre, illemszabályok, rendszabályok kialakítására törekszik, így a valódi keresztyén öröm és lelkesedés tapasztalata, élménye háttérbe szorul, lassan elfelejtődik.

Krisztus valóságos élő személy, aki át tudja formálni az embernek nem csak értelmét, de érzelmét is. Engedd, hogy a te életedben is megtegye!

/Fordító: ismeretlen/

A GYÜLEKEZET ÉS AZ EGYETEMES EGYHÁZ

/A Hitvallás 12. pontjáról/

Gyülekezeteinkben az ötvenes évekig nem szívesen említették az egyház kifejezést. Mégsem hozható összefüggésbe az akkori uralommal, netán annak egyházpolitikájával. Tőlük függetlenül népszerűsödött körünkben az egyház. Miközben szónokaink élesen harcoltak az "elegyháziasodás veszélye" ellen egyidejűleg tiszteletet vártak a korabeli társadalomtól inkább az egyház intézményének, mint a "felekezetnek" vagy esetleg a "hitközösségnek". Élénken emlékeztek még a zsidók tragédiájára, akik ez utóbbi szervezeti fogalmakat használták. Volt is olyan "igaz keresztyén" honatya, aki fölismerve a lehetőséget, sürgősen hasonlóságot talált a Baptista Hitközség és a Zsidó Hitközség között.

A hívők szerint összetartozott az egyház, a képmutató vallásosság és a világiasság. Az 1947-ben kiadott, a "bevett vallásfelekezeteket mindenben egyenjogusító" törvénycikk ellenére semmivel nem illette különösebb tisztelet egyik egyházat sem a másiknál az ezt követő évtizedekben. Bár gyakran hivatkoztunk a törvényre, jogorvoslat nem volt soha annak következménye.

A 12. hittétellel közösségünk 1967-ben testvéri jobbot nyújtott minden más egyháznak, reménykedve, hogy mindnyájan az egyetemes egyház részesei leszünk. Közösségünk várta azt, hogy a "látható egyház" szintjén valóságos testvéri kapcsolatok jönnek létre. Hitte, hogy nem a mi konfessziónk az "egyedül üdvözítő", mivel mindnyájan Jézus Krisztus vére alapján nyerünk üdvösséget. Annál is inkább, hogy e földi létben valamennyi egyház ugyanazt a történelmi körülményt viselte a maga fájdalomútján.

A felekezetek avatott tanulmányozói erőteljes határt vonnak a kisebb közösségek esetén, ha az ökumenikus együttműködéssel szemben vonakodást tapasztalnak. Aki nem ismeri el más egyház jogosultságait, szélsőséges esetben a keresztyénségét is kétségbe vonja, miként teheti ezt az egység vágya jegyében. Az "egyedül üdvözítő egyház" dogmája ugyanis nem a kisegyházakra jellemző.

A magyarság krisztianizálásának állítólagos elsőbbségéből sem kovácsolható jogcím arra, hogy bármely felekezet kizárólagosságra törekedjék. Kiterjesztve ezt arra a különben kisebb jelentőségű magatartásra is, hogy csak önmagát nézze egyháznak, gondosan kerülve e főnév többesszámát, amikor hazai vallásfelekezetekre kell utalnia. A reformáció óta eltelt évszázadok alatt meg kellett volna tanulniuk, hogy a magyarság nem csak nemzetiségiekkel, hanem egyházakkal is számol. A reformáció óta tehát pluralista ez a társadalom, és még a hajdan radikális reformáció által megismert kisegyházaknak és szabadegyházaknak is van létjogosultsága ebben az országban.

Államalapító István király tényleg adott ki olyan törvényt, hogy a krisztianizált magyarság hagyjon fel a régi életmóddal, és letelepülve, egy kőházat /templomot/ építsen magának; istenfélő, dolgos éltmódhoz szokjon, rendszeresen látogatva templomát. Ez a népet , törzset, családot egyesítő szándék valóban összefüggött a "keresztény egyházzal". Más indogermán nyelvű európai népnél is hasonló nyomot hagyott a fogalom a beszédben /church, Kirche/. Ami azonban a középkori feudalizmusban haladó lépés volt, mind a krisztianizálódás, a letelepülés, a dolgos életmód és az európai műveltség fölvétele - mivel ez mind összefüggött szorosan a kereszténységgel - mindpedig az egyház strukturális léte, de leginkább a kizárólagosságra vonatkozó igénye, a mi korunkban nem tekinthető modellnek. Nem szabad egyik egyházat sem privilégizálni. Hiszen a mai ember számára rokonszenvesebb a választható vallásosság, ami Isten elhívásán, újszövetségi elveken felépített gyülekezetekben valósul meg, mint egy privilégizált népegyház keretei között.

A Szentírás görög szövegében valamennyi egyháznak fordított kifejezés helyén ekklészia áll. Az ekklészia szóhoz pedig nem kapcsolódik sem az "egy" /eisz, miá, en/,sem a "ház" /oikiá/. Amikor az Újszövetség a zsidók gyülekezetét említi, olyankor sem beszél semmilyen egyházról, hanem mindmáig héber tradíciót követő, azonos tartalmú főnevet említ: Szünagogé /v. ö.: zsinagóga/.

A már említett ekklésziából származik, a protestáns körökben ismert "ekklézsia" szavunk. Ez kapcsolatban áll a görögben az eklogé "kiválasztás" főnévvel; és az eklektosz "kiválasztott, kitűnő, jeles" melléknévvel. Csakis így értelmezhető az újszövetségi gyülekezet. Nem más ez, mint Isten kiválasztottainak közössége, eklézsiája.

Természetesen nem kényszerítjük senkire a magunk meggyőződését, azokra sem, akik saját híveik előtt kizárólagosság bástyájával védelmezik tekintélyüket. Gyülekezeteinkben sem fogadjuk el az elfogultságot, az önigazultság farizeusi tanait. Miközben másoktól megbecsülést várunk, mi is készek vagyunk testvéri ölelésre, felismerve másokon Jézus Krisztus vérének drága pecsétjét. Még ha más konfessziót követnek, akkor is.

Az "egyetemes egyház" /vagy Isten országa/ fogalmát úgy fogjuk föl, mint amihez Isten e földön élő gyermekei tartoznak, elevenek és elhunytak, akik elfogadták az Úr hívását, megtértek, újonnan szülöttek és így üdvözülhetnek. Ezt az optimumot feltételezve, hajlandók vagyunk tesvérünkké fogadni bárkit, fenntartás nélkül, nem keresgélve azt, ami hitében eltér a mienktől, hanem fölismerve azt, ami köztünk közös.

Sz. O.

AZ IGEHÍRDETŐ MŰHELYÉBEN

Az igehirdetés műhelytitkainak nagy szakértője szólal meg az alábbi tanulmányban, mely a tanulni, tökéletesedni vágyó igehirdető számára kincsesbánya lehet. E bányában is találni nemesércet bőséggel. Ki mit hoz fel belőle "szolgálati-felszínére"?

Dr. Gyökössy Endre

PRÉDIKÁCIÓ ÉS PROJEKCIÓ

Az alábbiakban az igehírdetés egyik legizgalmasabb kérdéséről vagy buktatójáról van szó, amelynek gyülekezeti és pásztorális következményei beláthatatlanok. Ez a kérdés nem egyéb, mint az igehirdetésben történő kivetítés lélektani kérdése, vagy szaknyelven a prédikáció és projekció pszichohomiletikai problémája.

Miben áll ez a probléma? Röviden abban, hogy az igehirdetés egyrészt mindig személyes bizonyságtétel. Ha felolvasunk egy kifogástalan dogmatikai értekezést a váltságról, nem igen fog hitet ébreszteni. Ellenben ha hallunk vallomást a Krisztussal való találkozásról, vagy bűnbocsánatról, ahogy az Pál ajkán elhangzott, bennünk is hitet ébreszthet, vagy erősíthet.

Ezért az emberi tényező lényeges része az igehirdetésnek. A lelkész is ember. Rossz néven is vennék, ha a gyülekezetben "más"-nak mutatnánk magunkat. A lelkész is ember, a lelki alkata, a személyiségét alkotó tényezők ugyanolyanok, mint bárki máséi.

1. Ugyanaz az emberi "szó" hangzik el az igehirdetésben, mint amit szónokok, agitátorok, demagógok, lélekmanipulátorok, stb. használnak szerte a világon.

Viszont tudjuk, hogy a "szó" ellen mármár reflexszerűen védekezik, "zsilipel" a szóinformációtól szenvedő ember. Amit hall, csak a füléig ér el és nem hat rá. Vagy pedig megtanulta a szelektív, a kiválasztó figyelést: azt hallja meg csak, amit akar, a többit kiszűri. Magyarán: elereszti a füle mellett.

2. A lelkész is az emberek fölé emelten beszél, mint bármely emelvényről szóló előadó, amikor szószékre lép. Önkéntelenül felbukkan a kérdés: tudunk-e fölfelé lépdelve "alászállni" keresztelő-jánosi értelemben? A szószék kísértése az, hogy már jelentéktelen magasság is jelentős felettes érzést sugallhat. Arra csábit, hogy akaratlanul is lefele prédikáljunk. Ez rendszerint abban jelentkezik, hogy "atyáskodunk", vagyis leereszkedünk.A nagykorúvá lett mai embert tudattalanul regriedáltatjuk, azaz megkíséreljük a fiúságból a szolgaságba visszacsúsztatni, s ezzel saját fontosságunkat méginkább hangsúlyozni. A másik kísértés, hogy a gyülekezet személytelen masszává - tömeggé már nem - válhat a számunkra, olyan anyaggá, amelyről úgy véljük - tetszés szerint alakítható. Tegyük fel a kérdést: ezért érzi jól magát manapság egyre több lelkész csak a szószéken, mert a gyülekezetben gyengeségei rejtve vannak, és helyzeti fölénye csak ott nyilvánvaló?

3. Ismét másik veszély, hogy mint "jó szónok" /kísért, hogy annak tartsuk magunkat/ - önmagunkat és adottságainkat élvezővé válhatunk. Ilyenkor igehirdetésünk nem az Ige hirdetése, hanem "önmegvalósítás", mi pedig csak önmagunkat "felmutató" liturgusok vagyunk. Az ilyen liturgus legtöbbször taszítva vonz. Azaz amíg ezzel az ellentmondásos, kettős érzéssel küzd a gyülekezet, elveszti az Igét. Csak a hirdető és a hirdetés marad.

Végül mindezek lélektani alapja az, hogy a mi tudatunk is úgy viszonylik tudattalanunk mély rétegeihez, mint kis sziget az óceánhoz, melyből egykor kiemelkedett, de mégis benne van. Amely élteti, táplálja, de viharaival szüntelenül fenyegeti is.

Most egy ritkán tárgyalt és nem mindenki által ismert jelenségre hívjuk fel a figyelmet, amely itt és most és mindig időszerű. A gyülekezetet mindig érinti. És ez:

A PRÉDIKÁCIÓ ÉS PROJEKCIÓ

az igehírdetés alatt történő kivetítés lélektani kérdése.

A projekció és ellenprojekció mechanizmusát több szempontból is megkíséreltük bemutatni a "Magunkról magunknak" c. könyvünkben. Annak alapján most csak felhívjuk az igehírdetők figyelmét: tudattalanunk tartalmát igehirdetés közben bármikor rávetíthetjük a gyülekezetre. Mi történik ilyenkor? Röviden az, hogy bármely textus alapján önmagunkból - önmagunk fölé, alá, mellé, ellen, vagy védelmére beszélünk. Ezzel igehirdetésünk a "belső környezetünknek", vagy pillanatnyi lelki állapotunknak külső vetületévé válik. Ilyen lelki állapotban már a készülés során az a veszély fenyeget bennünket, hogy - egy néhai professzorunkat idézve - nem mi bújunk a textusba, hanem egy, a tudattalanunk által választott textust, vagy témát öltünk fel és abba öltözötten jelenünk meg mi a szószéken, magunk mögött hagyva a textust, témát, és hamarosan kivetítésbe kezdünk. Az ilyen prédikációt a pszichológus lelki sztriptíznek nevezi. Jézus egyáltalán nem kíméletesebb, amikor ezt mondja: "Ha a benned levő világosság sötétség, milyen nagy akkor a sötétség?" /Mt 6:23/. Máshol pedig:

"amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj" /Mt 12:34/.

Nem véletlen, hogy hitvalló őseink /és napjainkban is egyre többen/ - a Szentlélek vezetése alatt önmaguk és a gyülekezet óvására is egész bibliai könyveket prédikáltak végig. Tudatosan, vagy tudattalanul /ám vezettetve/, így védekeztek olyan kivetítési lehetőségek ellen, amelyek közül néhányat megkísérlünk ismertetni.

MIT SZOKTUNK KIVETÍTENI?

1. Amikor letör valami bennünket, akkor rezignációnkat, levertségünket proiciáljuk, rossz híreket közlünk az örömhírre váró gyülekezettel. Ilyen pl. az az eset, amikor konfirmációi igehirdetésben azon kesergünk, hogy száz keresztelői fogadalmat tett szülő közül íme csak tizen vették komolyan és ez milyen szomorú, milyen leverő. Valóban az! A jelen levő és gyermekét konfirmáltató családnak azonban könnyen az az érzése támad, gyermekükkel együtt rossz oldalra álltak. Kudarcot vallott ez az ügy, azért vagyunk ilyen kevesen. Tudvalevő, hogy a mennyiségnek és a számoknak igézete van. Még nem tudnak gondolkodni a kicsiny nyáj kategóriájában, amelynek nincs oka a félelemre /Lk 12:32/. Félő: azért nem tudunk így gondolkodni, mert népegyházi emlékeink miatt még mi sem barátkoztunk meg a jézusi kategóriával. Az lesz tehát az eredmény, hogy tíz család leverten megy haza a sopánkodó gyülekezettel együtt. Örvendezve is hazamehettek volna, ha mi tíznek és tízzel együtt örülünk - az Úrban.

Másik eset, amikor az öregedéssel gyakran együttjáró melankóliánkat, búskomorságunkat proiciáljuk, magunkat siratva, olykor sírva is és másokat rikatva. Az ilyen igehirdetés gyászos hangulatot teremt. csodae azután, hogy az eltűnt ifjúság után a középkorúak is elmaradoznak? Ki szeret szüntelen temetőbe járni?

A rezignáltság úrrá lehet fiatal igehirdetőn is. Az üres padok melankóliája ürérzésként jelentkezhet s az visszavetítve méginkább üresíti a padokat. Talán ez is egyik oka, hogy egy bizonyos ritkulási ponton túl érthetetlennek tűnő gyorsasággal ürül ki egy-egy templom.

Máskor olvasott aktuális cikkek, vagy frissen látott televízióadás alapján, a szüntelenül önmagát szennyező és pusztító világ közeli végét prófétálgatjuk, és azt hisszük biblikusan eszkatológikusak vagyunk, pedig csak a magunk kis világa felől vesztettük el a reményt. De még így is átvetíthetjük gyülekezetünk nem egy tagját a jehovisták és egyéb közeli világvéget váró szekták karjai közé.

2. Kivetíthetjük depresszív hangulatainkat is. Ez akkor következik be, amikor kicsiny hitünkkel nem tudjuk feldolgozni a bennünket ért csődélményeket, frusztrációt, bajt, betegséget, félretételt, stb. s ez kerül Isten helyett a gyülekezet elé. Valaki azt mondta egy ilyen igehirdetés után: "Ilyen szomorú beszédet még nem hallottam az örömről". Az így kivetített depresszív hangulat szekunder fertőzést okozhat, pedig sokan éppen azért jönnek a templomba, hogy megvigasztalódjanak, erőre kapjanak. Akadhat közöttünk, aki levertebben távozik, mint érkezett és akár örökre eltűnhet a gyülekezetből...

3. Könnyen igehirdetésünkben vezetjük le agresszív indulatainkat is. Ahelyett, hogy már igehirdetés előtt "belső szobánkban" /Mt 6:6/ Isten elé vezettük volna föl. Ahogy azt pl. "a dühös zsoltárok" írói is tették.

Talán egyetlen valakire haragszunk /párunkra, gyermekünkre, vagy éppen önmagunkra/ és máris zeng a templom a szavunktól, mely így harsogja túl belső zaklatottságunkat. Nem egyszer még a szószéket is csapkodjuk. Előfordulhat, hogy éppen a szeretetről, vagy a világvégéről prédikálunk agresszív, háborgó indulatokkal. A végén még azzal áltatjuk magunkat, hogy prófétai igehirdetést nyújtottunk a gyülekezetnek, pedig csak rendezetlen, agresszív indulataink robbantak ki igehirdetés címén a gyülekezetre, amelyik halk és szelíd szóra várt. /Ki szeret fortyogó vulkán közelében tanyázni?/

Az ilyen igehirdetés nyomán többnyire kimerültségről, étvágytalanságról panaszkodunk. Ingyen se gondoljuk, hogy ezek éppen a kirobbant pszichikus energiáink visszaáramlásával együttjáró pszichoszomatikus kísérő jelenségek. Ugyanezeket a tüneteket válthatjuk ki ilyen igehirdetéssel egy-egy neuraszténiás, ideg- vagy lelkigyönge igehallgatónál is. Ők később így indokolják meg elmaradásukat: az igehirdetés alatt mindig felizgatom magam.

4. Az elnyomott, vagy meg nem élt /élhető/ szexualitásunkat rendszerint kétféleképpen vetíthetjük ki az igehallgatókra:
a/ Ennek egyik módja a rossz kompenzáció, azaz a rossz kiegyenlítés. Ilyenkor a paráznaságot ostorozzuk, mint a "fő-bűnt", vagyis moralizálunk. /Néhány idős igehallgató örül az ilyennek, mert emlékezhet, és ítélkezhet is./ Az ilyen törvényeskedő dörgés legtöbbször szétzilálja a "tremendum" misztériumát és a tremendumot, a szentséges előtt való megrendülést torz karikatúrává teszi.
b/ Kivetíthetjük az elnyomott, vagy meg nem élt szexualitásunkat rossz szublimáció, azaz rossz átlényegítés formájában is. Az ilyen rossz szublimáció nem egyszer pszeudomisztika köntösében jelenik meg. Ennek külső jegyei: túlfűtött elragadtatások, a valós élettől elidegenítő és egyben másoktól elválasztó megnyilatkozások, mások fölé emelő és gyakran hiszteroid és "karizmatoid" /karizmákhoz kasonló/ jelenségek, stb. Az igehallgatók között áttételesen ezek is okozhatnak szekunder fertőzést, szexuális bizsergést, rajongást, de nem erősítik a hitet. A pszeudo-

misztika denaturálja az igazi faszcinosumot, a Szentséges előtt való igazi igézetet és vallásgyakorlata visszacsúszás a keresztyénség előtti misztériumvallások felé.

5. Kivetítjük félelmeinket is. Árnyékokkal, legtöbbször saját árnyékszemélyiségünkkel viaskodunk a szószéken, rendszerint kiragadott textusok alapján. Az ilyen szószéki "birkózást" azonban nem kis idegenkedéssel és fokozódó szorongással figyeli a fogyó gyülekezet. /Pl. a lelkésznek rák-fóbiája van és úgy nyugtatja magát, közben a gyülekezetet riogatja. Olykor nem is azzal, amit mond, hanem ahogyan mondja azt, amit éppen mondani kényszerül./

6. Kivetíthetjük a gyülekezetre saját kisebbrendűségi komplexusainkat is.
a/ Úgy, hogy okosságunkkal bizonyítunk. Ilyenkor idézetekkel, idegen szavakkal, elszavalt versekkel árasztjuk el a gyülekezetet. A szaktudomány ezt önállításnak nevezi. Ha emberi tudásunk túlságosan feltűnik, az Ige eltűnik. A túl sokból mindig túl kevés marad. Ahogy a tűzijáték után is sötétebb a sötétség s a gyülekezet üres lélekkel botorkál haza.
b/ De megtörténhet, hogy szüntelen bocsánatot kérünk puszta létünkért, ha szavainkkal és magatartásunkkkal azt bizonyítjuk: mi csak együgyű kis prédikátorok vagyunk, ne várjon tőlünk senki semmi különöset! Viseljetek, szenvedjetek el bennünket, stb. Ezt pedig a szaktudomány öntagadásnak mondja.

Mindkét esetben, bármilyen textus alapján tudattalanul erről vallunk: nem vagyunk közétek való. Projekciónk mindenképpen ezt az érzést kelti a gyülekezetben. Azaz: a papunk elkívánkozik tőlünk, vagy följebb, vagy lejjebb.

7. Megtörténik, hogy a világidegenségünket vetítjük ki. Ez elvont teologizálásban és fárasztó absztrahálásokban vetítődhet az igehallgatókra, akikről sokkal több teológiai jártasságot tételezünk fel, mint lehetséges. Ilyenkor ahhoz a misszionáriushoz hasonlítunk, aki saját, idegen nyelvén prédikált a bennszülötteknek. Lehet magyarul és "reformátusul" is - természetesen baptista hiteleink krisztusi egyszerűségével is /A szerkesztő/ - misézni, az egyre fogyó gyülekezetnek, ahol előbb a prédikáció marad egyedül a szószéken, végül a prédikátor a templomban. /Homiletikai szemináriumba hívtak meg régen, egy pedagógiai főiskolát végzett nőt, egy érettségizett férfit és egy fiatal háztartási alkalmazottat, külön-külön. Megkérték őket, hogy mondatonként ismételjenek egy magnóra felvett igehirdetést. Az eredmény igen siralmas volt. A szerintünk egyszerűnek vélt teológiai kifejezésekbe is belebonyolódtak, azon túl, hogy nem is értették azokat.

Ennek fordítottja is teljesen exrovertáltság, amikor szüntelenül az aktuális eseményekhez /rendszerint a tegnapelőttihez/ keresünk textusokat és azokat csak mottónak használjuk fel. előfordulhat, hogy progresszívnek vélt igazságainkat még agresszíven is vetítjük ki. Így "könnyen eltakarhatjuk a magunk napi igazságával az igazságot".

A két szélsőséges kivetítési mód egyaránt elidegenitgető mind az igétől, mind az igehírdetőtől.

Lehetne még arról is beszélni, hogyan vetíthetjük ki gyermekkorunkat, házassági problémáinkat, stb. De ennyi is elég és elgondolkozhatunk azon: nem mi okozzuk-e olykor, ha tudattalanul is azt az ekliziogénneurózist, amelyet ideg- és elmeosztályokon már mindenütt ilyen néven diagnosztizálnak, ha vallással, egyházzal kapcsolatos ideg-, vagy elmebetegséggel találkoznak. Nem lehetséges-e, hogy ez a neurózis olykor az eklézsiában szerzett szekunder fertőzés? A nagy úttörő, Sören Kirkegaard így fogalmazta ezt meg: Van olyan prédikáció, amely rombolja a keresztyénséget és építés helyett destruál.

VAN-E TERÁPIA?

A fenti sűrített diagnózis után érdemes és szükséges a terápia kérdését is felvetnünk. Mert van terápia, hiszen "Istennél semmi sem lehetetlen" /Lk 1:37/, még az sem, hogy minden prédikációnk "konstruktiv" legyen.

Hadd soroljunk fel néhány terápeutikumot, gyógymódot is.

1. Csökkenti a proiciálás veszélyét a gondos és tudatos készülés, az igehírdetés leírása. Majd a leírt szöveghez való, de nem szolgai ragaszkodás. A spontán rögtönzésekbe szokott a nem kívánatos elem, tudatunktól függetlenül belerobbanni, majd onnan kivetülni. Aki viszont szüntelen beleolvas a szövegbe, az könnyen elveszítheti a kapcsolatot a gyülekezettel. A személyek között kialakulható jó feszültség /az interperszonális dinamika/, vagy annak hiánya itt és így is érvényes.

2. Az igehirdetőnek alapvető lélektani ismeretekre is szüksége van. /A lélektant az egyébként sok áldást is hozó barthiánus teológia közösítette ki./ Manapság a legtöbb neves teológus egyre inkább rehabilitálja. /Magunk részéről hasznos és szükséges segédtudománynak tartjuk a mélylélektant./ A komplex mélylélektan pl. mélyebb teológiához is segíthet. Egyre több teológiai és homiletikai szakkönyvben olvashatjuk azt is, hogy az igehirdetőnek ismernie kell személyisége lehetőségeit és határait, különben vagy maga alatt marad, vagy egyik stresszből a másikba esik, s önmaga felett vergődik. Hogyan lehet pl. a megbékélés hirdetője az, aki önmagával szüntelen békétlenkedik, mert nem ismeri, csak gyűlöli saját árnyékszemélyiségét? Vagy hogyan lehetne valaki nyitott a gyülekezet felé, ha képtelen belső falain áttörni?

Elgondolkoztató, hogy az atyáknak milyen alapos önismeretük volt. Talán elég, ha Ágoston vallomásaira, Luther leveleire,

Bunyan Zarándok útjára és Kierkegaard írásaira utalunk.

/Tameionunkban, belső szobánkban és Atyánk előtt felfedett belső személyiségünk bizonyos fokú ismerete védhet meg attól, hogy tudatunk "kis szigetét" újra és újra elöntse a tudattalanunk "óceánja". Tudattalanunk nem dresszírozható" /C.G. Jung/. Ezért köszöni meg Ágoston Istennek, hogy nem felelős álmaiért. Jó tudnunk, hogy pl. tudattalanunk úgy reagál tudatunkra, ahogy az viszonyul hozzá. Tehát, ha öngyülölet nélkül ismerkedünk meg vele, mint a bennünk lakó, legközelebbi felebarátunkkal, kincseket is adhat át.

Ha tudatosan és durván elnyomjuk: durván jelentkezik, pl. mint destruktív, bomlasztó, romboló projekció.

Éppen ezért mindnyájunknak szüksége volna avatott és titkot tartani tudó és titkot tartani köteles lelkigondozóra, aki többek között az igehirdetéseinkben megjelenő "zavaró-adásra", tudattalanunk beszűrődéseire is felhívja a figyelmünket. Ma már a magnóra felvehető és postán elküldhető igehirdetések korában az elválasztó távolság sem akadály. Egyébként aligha van árvább teremtés, a lelkigondozó nélküli lelkigondozónál és a kontroll nélküli igehirdetőnél, akinek gyülekezetében még görcsösen őriznie is kell personáját, szerepszemélyiségét. Talán ez is az egyik oka, hogy így, projekció közben, a szószéken adjuk ki magunkat.

Végül: senki sem lehet jó pszichiáter, pszichológus, egyre több helyen alkalmazott pásztoroló-pszichológus, anélkül hogy évenként legalább egyszer analizáltatná magát. Csak az tehet mást "tisztába", aki önmagával tisztában van.

A PROJEKCIÓ POZITÍV FORMÁJA ÉS FELHASZNÁLÁSA

Vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy van konstrukív, építő gyógyító kivetítés is, amikor nem az "atyáinktól örökölt" pszichénk tudattalanja, hanem az Atyánktól kért és kapott pneumánk vetül ki igehirdetésünkben. Ilyenkor dialódusban vagyunk a Logosszal. Csak ilyen dialógusból fakadhat dialógus. Amikor a gyülekezet legtöbb tagja úgy érzi - csak neki szól az igehirdetés. Az ilyen pneumatikus sugárzásban tünhetünk el úgy, hogy szinte megjelenik a testet öltött Logosz. Ha ez acsoda és misztérium egy évben csak egyszer- kétszer megtörténik,abból már megél a gyülekezet, még akkor is, ha a többi igehirdetés ennek a ritka csodának, mintegy továbbmagyarázása, vagyaláhúzása csupán. Hiszen: Pneuma pnei, a szél fúj és akkor, amikor akar.

De lehet-e ezért a csodáért eleget imádkoznunk a gyülekezetre is gondolva, és atyáinktól tanultan eleget meditálni, s meditációnkban úgy bemosakodnunk, ahhogy azt egy sebész orvos teszi műtét előtt, hogy gyógyitson, és ne fertőzzön? Tudattalanunk destruáló betörései és kitörései ellen valójában és teljesen csak a szüntelen kért és tüsténT meg is köszönt Pneuma védhet mrg úgy, hogy bennünk és velünk van. / Egyébként ez az egyetlen lehetőségünk is, hogy megmeneküljünk minden igehirdető speciális tragédiájától: attól, hogy egyedül legyünk, amikor készülünk, egyedül maradjunk a szószéken, és egyedül a teritett asztalnál, népes családunk körében, ahol az igén kivül mindenről folyik a beszélgetés, mert a templomban valóban semmi sem "történt", csak éppen újra prédikáltunk./

A GYÜLEKEZET ELLENPROJEKCIÓJA

A gyülekezet is proiciál, mégpedig kollektiv elvárásait vetiti ki ránk. Nézzük meg milyen igényekben jelentkezik a kollektiv elvárás?

A gyülekezet tagjai azt várják tőlünk, aminek már részesei lettek. A felébredtek azt várják, hogy szüntelenül ébredésről beszéljünk, A "szentlelkesek" azt várják, hogy vasárnapról vasárnapra pünkösdi igehirdetést tartsunk. Az etellektüelek azt igénylik, hogy még több okosságot mondjunk. Az érzelmi beálitottságuak azt, hogy újra megrikassuk őket. A magyar protestáns "lőfebvristák", hogy mi is azt képviseljük, amit az ultrakonzervatiV francia érsek, Lefebvre, hogy a jövő a múltunkban van. /A múltunkban is van, de ezt szüntelen reformálnunk kell./ Ezt ma már a pápa is vallja egyetlen érsekével szemben, de nem biztos, hogy minden gyülekezetünk kész erre. Hány gyülekezet lázadozik a legkisebb változással szemben is, és kollektiv projekciójával a múlthoz szögezi lelkipásztorát.

Massziv erővel jelentkezhet az elvárás a temetési igehirdetésnél. A temetési beszéd szép búcsúztató legyen, mégpedig a hozzátartozók instrukciói szerint. HA kell meg is fizetik. Nos a temetés nagy alkalom itt és most-, amikor a szekulatizálódott és templomba már nem járó ember, az Isten valóságával, akaratával és kegyelmével kerülhet szembe, azaz evangéliumot hallhat.

Több-kevesebb elvárást tanusitanak az esketési és keresztelési igehidetéssel szemben is. Ezeket az alkalmakat is az Ige hirdetésének alkalmaivá kellene tennünk. Az elvárások vidékenként és gyülekezetenként olyan sokfélék és sokszinüek, hogy felsorolhatatlanok. Közös vonásuk azonban az, hogy legtöbbször felemás, vagy hamis igényt támasztanak,melyekkel szemben világosan meg kell határoznunk teendőinket.

Mit tehetünk ellenük?

Lelkierőt, hitet, bátorságot kell kérnünk, hogy a gyülekezet kiszolgálása helyett, "az eset" megértésével, bölcsen, azaz: mérsékelt támogatással elsorvasszuk ezeket a

kollektiv projekciókat, és úgy szolgáljunk, hogy ha kell, akár éveket, vagy évtizedeket is rászánjunk erre az "elsorvasztásra" Különösen nagy múltú és multjában élő gyülekezetekben minden elsietett érvelés és adminisztrativ megoldás árthat a lelkipásztornak, de áttételesen agyülekezetnek is. Egyik hétről a másikra süket füleknek prédikálhat, üres tekintetekbe nézhet, az üresedő padok fölött. Az un. mérsékelt támogatással való elsorvasztás módszeréhez ismét bizonyos lélektani, sőt csoport-lélektani ismeretekre volna szükség, hogy az üresség tüstént jobbal töltődjék fel. Hogy is mondja Jézus? "Minden irástudó, aki tanitványává lett a mennyek országának, hasonló ahhoz a gazdához aki ót és újat hoz elő éléstárából." /Mt. 13:52/

Végül egy örvendetes lehetőségről itt se feledkezzünk el: A gyülekezetből érkező kollektiv kivetités is lehet Pneumatikus töltésű.

Ez az eset amikor a gyülekezet, vagy annak hivő magja imával vesz körül bennünket. Melyikünk ne tapasztalta volna már azt a csodát, hogy ernyedten, bátortalanul és magányosan kezdtünk egy-egy igehirdetést, de a felénk érkező jó sugárzásban egyszerre valami "történni" kezdett velünk is, a szó pedig Igévé lett, s a hallgatók Jézus Krisztus éledő és újra élő gyülekezetévé. Olyan élmény ez amiért érdemes élni, gyülekezetünkben és gyülekezetünkkel együtt szolgálva - itt és most. És mindig.

C. H. Spurgeon:

A LELKIPÁSZTOR NEHÉZ ÓRÁI

Dávidról olvashatjuk, hogy az üldözés tüzében elgyengült, igy beszélhetünk Isten más szolgáiról is: Mindannyian átéljük a levertség óráit, még akkor is, ha általában derüsek, jókedvüek vagyunk. Az erősek nem mindig erőteljesek, a bölcsek nem mindig készek a válaszra, a bátrak nem mindig készek a bevetésre, a vidámak nem mindig boldogok.

Vannak acélidegzetüek, akikre az élet nehézsége, próbája nincs különösebb hatással, de végül őket is megeszi a rozsda.
És ami az átlegembert illeti, - Isten megérezteti velünk, hogy por vagyunk. Én tudom fájdalmas tapasztalatból, hogy milyen a levert, kimerült állapot, mert gyakran átélem, azért gondolom, hogy vigasztaló lehet testvéreimnek, ha elmondom ezzel kapcsolatos gondolataimat.

Fiatalemberek megtanulhatják belőle, hogy nem valami különös dolog éri őket, ha egy időre megterhelődnek, és a szomorú szívüek láthatják, hogy valaki, akire barátságosan süt a nap, nem mindig jár verőfényben. Nagy prédikátorok életrajzából könnyen bizonyitható, hogy legtöbbjük, de inkább mindnyájan átmentek a levertség, csüggedés mély időszakain.
Luther élete számos példát ad erre, és tudvalevő, hogy ő nem a gyengék közül való.
Az ő nagy szelleme néha a harmadik égig hatolt, nem egyszer a kétségbeesés határán volt. Más példák felsorolása helyett kutassuk azokat az okokat, hogy Isten miért engedi meg mindezt, miért járnak a világosság fiai néha sötétségben. Miért kerülnek a fény hordozói néha koromfekete éjszakába.
Nem az az első ok, hogy ŐK IS EMBEREK?

Joggal mondja bölcs Sirák:
"Igen nagy vesződség minden ember sorsa.
Ádám gyermekei nehéz igát húznak,
attól a naptól, amikor megszületnek,
míg vissza nem térnek mindenek anyjához.
Minden gondolatuk és szivük félelme,
haláluk napjának szorongó várása,
kezdve azon, aki magas és dicső trónon ül,
le addig, aki porban és hamuban kuporog:
attól, aki koszorút és bíbort visel,
addig, aki bőrökből készíti ruháját,
csak harag, féltékenység, bánat, ijedelem,
halálfélelem, viszály és veszekedés.
Az embertől az állatig minden élőlényre,
de a bűnösökre kétszeresen is."
/Sirák fia könyve 40:1-4,8./

A kegyelem sok mindentől megment, de most nincs még több kegyelem, sok nyavalyától szenvedünk. Mint megváltottaknak is kell a gyengeséget elhordoznunk, különben nem kellene a megígért Lélek, aki fölsegít gyengeségeinkből. Néha szomorúnak kell lennünk. A jóknak nyomorúság van igérve erre az életre, s a prédikátorok különösen felkészülhetnek sok, nagy szenvedésre, hogy együttérezhessenek Isten szenvedő népével, s hogy jó pásztoraivá válhassanak a nyájnak. Isten küldhetett volna test nélküli, szellemi lényeket az evangélium hirdetésére, de ők nem értenék meg azokat, akik terheik alatt nyögnek. Küldhetett volna angyalokat evangélistákul, de Isten embereket küldött el kegyelme

eszközeiként, ezért a könnyek, a szükség, a levertség.

HA KOMOLYAN VESSZÜK HÍVATÁSUNKAT, AKKOR NÉHA EBBEN VAN ALAPJA A LEVERTSÉGNEK.

Ki tudja a megterhelt embereket megérteni, hordozni, anélkül, hogy néha ne roskadna a porban?
Az emberek megtérítésének vágya, igyekezete, mely soha nem elégül ki teljesen, eltölt bennünket gonddal, csalódással. Amikor látjuk, hogy akikben bíztunk, elmaradnak, s a megtértek elhidegülnek, a hitvallók visszaélnek a kegyelemmel, ahogy a bűnösök egyre bűnösebbek. Nem elég mindez, hogy porba sújtson? Az Isten országa nem úgy jön, mint szeretnénk, a nevét nem úgy szentelik meg, mint szeretnénk, s ezért sírnunk kell. Mit tehetnénk mást a szomorúságon kívül, ha az emberek nem hisznek a prédikációnkban és Isten keze nem cselekszik?
Mivel minden munka elfáraszt, kitikkaszt, s ráadásul szívvel-lélekkel tesszük, amit teszünk. Milyen sokszor érezzük, hogy vasárnap esténként elment minden erőnk? Lelkünket kiárasztottuk a gyülekezetre, s olyannak éreztük magunkat, mint egy üres korsó, akit egy gyerek el tudna törni. Ha méginkább olyanok lennénk, mint Pál apostol, ha még nagyobb buzgalommal őrködnénk az emberek érdekében, akkor még jobban megtapasztalnánk ezt a mondatot:
"Házad iránti buzgóság elemésztett engem."
Kötelességünk és előjogunk Jézus szolgálatában föláldozni magunkat. Nem lehetünk érintetlen és konzervált emberek, hanem élő áldozatok, akik azért vannak, hogy elemésztődjenek. Ne óvjuk magunkat, hanem áldozzuk föl, hagyjuk, hogy megemésszenek. Ilyen lelki-szellemi munkája a lelkipásztornak néha a kimerültség olyan állapotát idézheti elő, hogy testileg, lelkileg alig áll helyre. Mózes kezei elfáradtak a könyörgésben és Pál azt kérdezi: "Ki képes erre?" Bemerítő Jánosnak is volt erőtlen órája, és egyszer az apostolok is megijedtek és féltek.

A GYÜLEKEZETBEN VALÓ HELYZETÜNK IS GYAKRAN MEGNEHEZÍTI ÉLETÜNKET.

Egy prédikátor, aki a hívatása magaslatán áll, általában magányos. A hozzá legközelebb állók sem ismerik gondolatait, kísértéseit, melyek hívatásával együtt járnak.
A hadseregben gyalogolnak a katonák vállvál mellett, bajtársaikkal, de minél magasabb rangú a tiszt, annál kevesebb egyenrangú ember van mellette, s a főparancsnok egyedül viseli a legmagasabb rangot. Így van a gyülekezetben is azzal az emberrel, akit az Úr vezetőnek állított oda. Minél magasabban áll lelkileg, szellemileg, annál magányosabb. Azonban Isten emberei, akik többen vannak Isten közelében, mint mások, tapasztalhatják a nehézség óráiban az emberi segítség, együttérzés hiányát. Mint Mesterünk a Gecsemánéban, vigaszt keresnek az alvó tanítványoknál. A kis csapat közömbössége elszomorítja őket és visszahúzódnak, de a rejtett seb még jobban kínozza őket, mert legjobb barátaikat alva találták. Csak aki átélte ezt, érti meg annak az embernek a magányát, aki a seregek Urának szolgált mások előtt és érdekében, ő nem mondhatja el problémáit, mert bolondnak tartják, de nem is tud hallgatni, mert a benne levő tűz hevíti. Csak az Úrnál lel békére. Urunk tudta, mi lakik az emberben, ezért küldte ki tanítványait kettőnként, de úgy tűnik, hogy olyan embernek, mint Pál, nem találtatott hozzáálló társ. Barnabás, Silás, Lukács csak dombocskák voltak az apostol hegycsúcsa mellett. Ha nem tévedek, szolgatársaim levertségének sok esetben ez az oka.
Testvéri találkozók, hasonlóan gondolkodók közössége, Isten segítségével eszköz lehet e veszély kiküszöbölésére.

AZ ÜLŐ ÉLETFORMA egyeseket hajlamossá tesz a búskomorságra. Buston mondja: "A tudósok elhanyagolják testük gondozását." A többi ember gondoskodik kéziszerszámairól: a festő kimossa az ecsetet, a kovács rendben tartja a kalapácsot és a vágót. A földműves megköszörüli az ekét, a zenész felhangolja hangszerét, a tudós, tanult ember pedig elhanyagolja szerszámát, amire pedig naponta és óránként szüksége van, az eszét.
Hosszú ideig egy helyen ülni egy könyv fölé hajolva, vagy írni, önmagában is megerőltető. Hozzá vehetjük még a rossz levegőjű szobát, egy fizikumot, mely nem végzett már hosszú ideje erőkifejtést, izommunkát, és egy sok gondtól megterhelt szívet, így együtt álnak a búskomorság feltételei, az őszi ködös időről nem is beszélve. Legyen bár valaki egészséges, életvidám, az ilyen életforma kikezdi egészségét az évek során. Dolgozószobáját börtönné teszi és a könyveket börtönőrré, amíg a természet az ablaka előtt egészségre hívja. Aki a méhek zümmögését, a madarak énekét az erdőben, a patak csobogását, a rét illatát elfelejti, nem kell csodálkoznia, ha búskomorrá válik.
Egy nap a friss hegyi levegőben, egy néhány óra az erdő árnyékában, sok elfáradt prédikátor fejéből, akik már csak félig élnek, eltakarítaná a pókhálókat. Egy nagy szippantás a tavi levegőből, vagy egy alapos séta a szélben, nem tölti meg a lelket kegyelemmel, de a testet oxigénnel igen, ami fontos. Mindezek megerősítik a gyengét, felfrissítik a fáradtat.

HOSSZANTARTÓ MUNKA KÖZBEN EZT IS MEG KELL VIZSGÁLNUNK. A hívő nem feszülhet mindig. A léleknek nyugalomra van szüksége, mint a testnek alvásra.

Vasárnapjaink munkanapok számunkra, s ha ki akarunk tartani hét közben, szükséges, hogy egy szabadnapot tartsunk. Még a földnek is parlagon kell feküdnie, meg kell lennie a szabbat-jának. Ezért mondja az Úr bölcsességében és irgalmában tanítványainak: "Vonuljatok a pusztába és pihenjünk!"
Dehát - ha a nyáj éhezik? Ha olyanok, mint a pásztor nélküli juhok? Hogyan beszélhet akkor Jézus pihenésről? Amikor az írástudók és a farizeusok, mint farkasok esnek a juhoknak, hogyan vonulhat akkor félre az övéivel csendes helyre?
A túlbuzgók közül valaki megróhatná, mert megfeledkezik és elszalasztja a nagy lehetőséget. Jézus Krisztus ezt jobban tudja. Ő nem akarja szolgái erejét idő előtt kimeríteni, és nem akarja kioltani Izrael lámpásait. Pihenésünk nem időpocsékolás. Pihenés által új erő gyűjthető. Tekintsetek meg egy aratót, akinek naplemente előtt sokat kell teljesítenie. Egy kicsit kipiheni magát. Ezért naplopó lenne? Fölvesz egy követ, megfeni kaszáját, a kaszafenés zenéje nem az unalom és lustaság hangja. Ezzel nem veszít el drága perceket. Milyen sokat tudott volna közben aratni! De ő megélesíti szerszámát és utána sokkal könnyebben és eredményesebben dolgozik. Így erősíti meg lelkünket a szolgálatban való nagyobb teljesítményre egy kis pihenés. A halászoknak meg kell kötözniük hálóikat és nekünk is kondícióban kell tartanunk magunkat, hogy alkalmasak legyünk a munkára. Az ünnep, pihenés nélküli robot értelmetlen. Ha szünet nélkül rohanunk, végül elfogy a levegőnk. A teherhordó állatot is időről időre a legelőre engedik. A tenger is apad, dagad, maga a föld is szombatját ünnepli télen, és az embernek is pihennie kell, különösen ha Isten felelős küldötte, szolgája. Új erőt kell meríteni, vagy idő előtt megöregszik. Ezért szükséges néha szabadságra mennünk. Összességében többet teljesítünk, többet érünk el, ha időről időre egy kicsit kevesebbet dolgozunk. Az állandó hajsza a test nélküli szellemnek való, de amíg e porsátorban vagyunk, néha meg kell állnunk és az Úrnak szent tétlenségben szolgálnunk. A pihenés miatt ne legyen lelkiismeretfurdalásotok, tanuljátok meg más tapasztalatán, hogy szükséges és kötelességetek a pihenés.

NÉHA BÉNÍTÓ ESEMÉNY SÚJTJA PORBA A PRÉDIKÁTORT.

A testvér, akiben legjobban bízott, becsapta. Fellép Júdás, s abban a pillanatban vége a prédikátor bátorságának. Ugyanilyen hatásos, ha valaki a gyülekezetből szégyent hoz Krisztus nevére. Ez a legnehezebb. Ekkor a prédikátor szeretne a pusztába vonulni, elbújni, hogy ne kelljen hallgatnia a szemlélők gúnyos megjegyzéseit. Tíz éves szolgálat nem vesz úgy igénybe, mint a lázadó Ahitófel, vagy a hitehagyó Démás. Rágalom, szakadás, szeretetlen ítélkezés is porig alázza Isten embereit. A finom lelkűeket a kemény szavak mélyen sebzik. A papok legjobbjai éppen finom lelkűségük miatt könnyen sebezhetők.
Az élet megkeményít a "pofonok" feldolgozására, melyeket kapunk, de az elején kétségbe esünk. A hamis barátok jobban terhelik az embert, mint a nyílt ellenségek. Aki kényelemre, nyugodt életre vágyik, ne legyen lelkipásztor, ha csak nem akar nagyot csalódni.

Talán kevesekre jön olyan nehézség, próba, ami engem ért a Surry-Musikhall-ban.
Amikor Spurgeon 1856-ban először prédikált a Musikhall-ban 8-9000 ember előtt, néhány rosszindulatú ember "tűz"-et kiáltott. Természetesen félelmetes pánik és tömegtorlódás keletkezett a kijáratnál. Hét ember meghalt és 28 megsebesült. Spurgeon a szószéken maradt, s megtette a tőle telhetőt a tömeg megnyugtatására. Ez a szerencsétlenség kitörölhetetlen benyomást tett rá. 25 évvel később, amikor hasonlóan telt teremben kellett prédikálnia, amint a szószékre lépett, szintén tömörülés keletkezett. Ez a régi esetre emlékeztette, s annyira igénybe vette, hogy alig tudta elvégezni szolgálatát.

Az akkori nyomorúság terhe újra és újra a földhöz nyomott. Éjjel-nappal láttam a tumultust, az ijedelmet, a haldoklókat, úgy, hogy terhessé lett számomra az élet.

Jegyezd meg magadnak e bölcs tanítást:
NE IJEDJ MEG LELKI SZORONGÁSAID IDEJÉN! Ne tartsd ezt különlegességnek, hanem vedd úgy, hogy az ilyen helyzetek hozzátartoznak hivőségünkhöz. S ha a levertség a megszokottnál nagyobb is, ne gondolj arra, hogy tevékenységednek, szolgálatodnak vége van. Ne dobd el bizodalmadat, mert nagy jutalma van! Még akkor is, ha az ellenség nyakadra teszi a lábát, hidd el, hogy újra föl fogsz állni, és le fogod győzni. Vesd a jelen terheit, a múlt bűneit és a jövőtől való félelmet mind az Úrra, aki nem hagyja el szentjeit. Élj a mai napnak, a jelen órának. Ne hagyatkozz élményekre, érzéseidre. Egy gramm hit értékesebb, mint egy mázsa érzelem. Istenben bízzál egyedül, és ne támaszkodj emberi segítségre. Ne csodálkozz azon, ha barátaid elhagynak. A világ megbízhatatlan. Ne számíts az emberek megbízhatóságára. Megbízhatatlanságukra számíthatsz, és nem kell csalódástól félned.
A tanítványok elhagyták Jézus. Ne csodálkozz, ha egyesek más tanítóhoz mennek. Amíg veled és melletted voltak, nem ők voltak számodra a minden, s ha ők elhagynak, nem is veszíted el a mindent. Szolgálj Istennek teljes erővel, amíg ég a tűz, s akkor, ha egy kis időre kialszik is, nem kell kétségbeesned. Ha tudod, hogy senki vagy, kibírod, hogy annak tartanak. Ha saját tanításodat fájdalmasnak tartod, akkor okold magad, mert azt

gondoltad, hogy erős, teljes lehetsz az Úr nélkül is. Ne várj jutalmat a földön. Légy hálás a megélhetésedért, de jutalmadra az eljövendő országban számíts. Kétszeres odaadással szolgálj Uradnak, ha nem látsz eredményt. Minden bolond végig tud menni világos nappal a keskeny ösvényen, de a hit világossága arra segít, hogy a sötétben is hibátlan biztonsággal járjuk az utat, mert a hívő kezét a nagy Vezető kezébe teszi. Köztünk és az ég között talán járnak még viharok, de a mi Istenünk mindenről gondoskodott a mi számunkra. Nem akarjuk, hogy valami is eltántorítson az útról, amelyre isteni elhívás által léptünk. Legyen bár az időjárás jó, vagy rossz: a szószék a mi őrtornyunk, s a lelkipásztori hivatás a csatamező. Ha nem láthatjuk is isten arcát, mégis remélünk "szárnyai" árnyékában.
Legyetek szilárdak!

Fordította: Bayer György
C.H.Spurgeon: RATSCHLÄGE /ONCKEN/ FÜR PREDIGER c. 1977. könyvből.

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Amikor egy francia ateista így szólt az egyik keresztyén parasztnak: "Leromboljuk templomaitokat, és elpusztítunk mindent, ami Istenre és Krisztusra emlékeztet titeket," a paraszt ezt felelte: "De meghagyjátok nekünk a csillagokat, és amíg a csillagok keringenek és ragyognak, addig az egek hirdetik nekünk Isten dicsőségét." (Isten temploma)

Egy híres természettudós elkeseredetten ment oda lelkipásztorához és kérte, hogy húzza ki nevét a gyülekezeti tagok névsorából, mert nem méltó a gyülekezeti tagságra. A lelkipásztor érdeklődve mondta: "Akármi is történt, mesélje el nekem!" A tudós ezt válaszolta: "Tegnap délután vitába keveredtem a kertben egy férfival, és heves szóváltás következett. Hogy teljesen őszinte legyek, nagyon dühös lettem, és hajszálon múlt, hogy oda nem ütöttem ellenfelemnek. Nem gondolom, hogy egy ilyen indulatos ember gyülekezeti tag maradhat." A lelkipásztor tovább faggatta: "De mi tartotta vissza attól, hogy tényleg megüsse azt a másik embert?" "Hát...nem más, mint az a tény, hogy a gyülekezet tagja voltam. Tudtam, hogy egy gyülekezeti tag, aki ráadásul vasárnapi iskolai tanító is, nem alkalmazhat fizikai erőszakot." "Éppen ez a csodálatos," kiáltott fel a lelkipásztor. "Önnek ér valamit a gyülekezeti tagsága. Visszatartotta önt egy kegyetlen dologtól, és éppen ezt akarja most föladni?" "Értem a célzást," folytatta a természettudós. "Nem kell többet szólnia egy szót sem. Maradjon nevem a gyülekezeti tagok között." Ott is maradt a neve. Igen, mindenkinek szüksége van a gyülekezetre. A gyülekezet nemcsak segít, hanem vissza is tart ezer és ezer csapdától. "Isten kegyelméből vagyok, aki vagyok." (Gyülekezeti tagság)

Chamberlain, India egykori misszionáriusa mondta el, hogy egy napon, amint Benaresben a szentnek tartott folyó mellett prédikált, valaki éppen akkor érkezett a parthoz, hogy megfürödjön a szent hullámokban. Térdén és könyökén kúszva ment oda nagy távolságból, mert úgy hitte, hogy ha a Gangesben megmosakszik, felszabadul az ítélet alól. Szegény lélek! Odavonszolta magát a folyópartra, elmondta imáját Gungának, és bekúszott a vízbe. Egy perccel később úgy emelkedett ki onnét, hogy a szívében továbbra is megmaradt a régi fájdalom. Elkeseredettségében arcra feküdt a parton, miközben meghallotta a közelében prédikáló misszionárius hangját. Fölemelkedett, egy kicsit közelebb kúszott, s hallgatta a keresztről szóló egyszerű történetet. Szomjasan és éhesen vonzódott utána. Fölkelt a térdére, aztán talpra állt, majd tapsolni kezdett és felkiáltott: "Ez az, amit akarok! Ez az, amit akarok!" A világnak a kereszt történetére van szüksége. A világ Krisztust akarja, mert Krisztus rendelkezik azzal, amire a világnak szüksége van. (Evangélium)

Jézus Krisztus evangéliumának a prédikálása az egyedüli orvosság a világ bajaira. Egy haldokló hitetlen ezekkel a szavakkal hívatta Birch evangélistát: "Nem azért küldtem önért, hogy a vallásról beszéljen, hanem hogy megköszönjem irántam tanúsított eddigi áldozatkészségét." A hitetlen nagyon szegény volt, és hosszú idő óta betegen feküdt otthonában. Nehéz helyzetében az evangélista bőkezűen adott neki a szükségleteire. Amikor az evangélista a házhoz érkezett, így szólt: "Válaszolna nekem egy kérdésre?" "Igen," mondta a haldokló férfi, "feltéve, hogy az nem a vallással kapcsolatos." Az evangélista imát mondott Isten előtt a szívében, és így szólt: "Tudja, ma este prédikálnom kell. Sokan jönnek el, hogy meghallgassank, főként szegények, mint ön is,

akiknek hamarosan meg kell halniuk. Azt kérdezem öntől, miről prédikáljak nekik?" Hosszú csend következett. Aztán könnyek szántották végig a haldokló hitetlen arcát, és remegő hangon mondta: "Mr. Birch, prédikálja nekik Krisztust, prédikálja Krisztust!" Aztán teljesen összetörten ő is kész volt meghallgatni az evangélistát az Úr Jézus felől. (Prédikálás)

Egy visszataszító arcú idős asszony hosszú, eltékozolt életének a végefelé megtért, és istentelen szomszédai gúnyolódásának a tárgyává lett. Minden lehetséges módon igyekeztek fölingerelni, hogy elveszítse türelmét és újonnan nyert kedvességét. Végül az egyik idős ellensége, aki már belefáradt sikertelen próbálkozásaiba, kegyetlenül odakiáltott neki: "Azt hiszem, te vagy a legrondább vénasszony, akit eddig láttam." Erre az idős hölgy arca ragyogni kezdett, és könnyek között mondta: "Nem csodálatos, hogy az Úr Jézus Krisztus egy ilyen ronda vénasszonyt is szeret, mint amilyen én vagyok?" (Közösségben az Úrral)

Valaki látogatást tett egy elmegyógyintézetben, és fölfigyelt rá, hogy csak egyetlen őr volt az intézet kapujánál, ahol több száz elmebeteg is tartózkodott. Megjegyezte a kapus előtt: "Gondolom, nagyon veszélyes önnek itt egyedül azzal a sok őrült emberrel. Mert ha egyszer összefognak, akkor nem bír velük egyedül." "Nem így van," válaszolta a kapus, "mert az őrültek nem képesek összefogni, hiszen nem tudják, hogy kell csinálni." (Keresztyén egység)

Valaki lenézően szólt lelkipásztorának egy emberről, aki éppen akkor igyekezett a gyülekezetbe. Hétköznapi keresztyénnek nevezte a jövevényt, hogy érzékeltesse iránta tanúsított megvetését. De az éleslátású idős lelkipásztor lelkesen ragadta meg a kifejezést: "Hétköznapi keresztyén? Tényleg ilyen? Bárcsak minél több hozzá hasonló gyülekezeti tag lenne. Mert itt a vasárnapi keresztyének vannak túlsúlyban." (Keresztyénség)

A keresztyén élet nem olyan, mint a gazda és a szolga közti szerződés. Ez két szív egysége, a Megváltóé és a megváltotté, akiket a legbensőségesebb szeretet kapcsol össze. (Keresztyénség)

Van egy régi holland festmény egy kisgyermekről, aki kedvenc játékát ejti ki éppen a kezéből. Az első pillanatra ez értelmetlennek látszik, míg észre nem vesszük a kép sarkában a gyermek felé repülő fehér galambot. Addig veszteségnek tűnik a földiek elhagyása, amíg meg nem látjuk a helyettük kapott mennyei értékeket. Ne felejtsük el a héber fogalmat az odaszenteltségről: a kéz betöltése. (Odaszánás)

Turisták látogatták meg az egyik nagy európai képtárat. Amint nézegették a felbecsülhetetlen értékű mestermüveket, egyikük így szólt a teremőrnek: "Én nem sokra tartom ezeket a képeket." Az őr finoman megjegyezte: "Bocsásson meg, uram, de itt nem a képeket mérlegelik, hanem a látogatókat." (Keresztyénség)

Két ekevasat készítettek ugyanabból a tömbvasból. Az egyiket megvette egy földműves, aki állandóan azzal szántott. A másik ott maradt a vasbolt polcán eladatlanul, rozsdásan. Évekkel később a földműves bevitte elnyűtt ekevasát a boltba, hogy helyette másikat vegyen. A rozsdás ekevasat hozták ki, s amint az ekevas észrevette ezüstösen csillogó testvérét, így szólt: "Hogy van az, hogy te olyan fáradságos sorsot kaptál és mégis csodálatosan ragyogsz? Valamikor egyformák voltunk. Én könnyű életem ellenére is berozsdásodtam." A ragyogó ekevas ezt válaszolta: "Éppen itt van a titok nyitja. Az önfeláldozó élet ragyogó élet." (Önfeláldozás)

Louis Pasteur barátai gyakran hallották a tudóstól ezt a mondást: "Miként szolgálhatok az emberiségnek?! Időm és energiám az emberiségé!" (Önfeláldozás)

Amikor egy külföldi egyetemista meglátogatta Beethoven egykori otthonát, engedélyt kért arra, hogy játszhasson a nagy zeneszerző zongoráján. Miután néhány ütemet eljátszott a "Holdfény szonátából", odafordult a teremőrhöz ezekkel a szavakkal: "Azt hiszem, minden nagy zongorista szokott játszani ezzel a zongorával, amikor idelátogat." Az őr tartózkodóan válaszolta: "Nem, hölgyem. Paderewski járt itt két évvel ezelőtt, és azt mondta, hogy még arra sem méltó, hogy a zongorát megérintse." (Alázatosság)

Egy részeges férj az egész estét borbarátaival töltötte a kocsmában, és azzal dicsekedett, hogy ha éjfélkor vele mennének barátai a lakásába, és ő arra kérné keresztyén feleségét, hogy keljen fel és főzzön nekik vacsorát, minden panasz nélkül megtenné. A díszes csapat tagjai fellengzős dicsekedésnek tartották ezeket a szavakat, és fogadást tettek, hogy vajon úgy történik-e, ahogy mondja. A részeg társaság bement a férfi lakásába, a férfi felköltötte feleségét, aki felöltözött, finom vacsorát készített és a lehető legkedvesebben fölszolgálta. A vacsora után az egyik eléggé józan férfi megkérdezte tőle, hogy hogy lehet ennyire kedves egy ilyen ésszerűtlen kívánsággal szemben is. A hivő asszony ezt válaszolta: "Uram, amikor összeházasodtunk, mindketten bűnösök voltunk. Istennek úgy tetszett, hogy engem kiemelt veszélyes állapotomból. A férjem még mindig ott van. Remegek a jövőjéért. Ha ilyen helyzetben

halna meg, akkor örök nyomorúságba jutna. Azt hiszem, az a kötelességem, hogy jelen állapotát a lehető legkényelmesebbé tegyem." Ez a bölcs és hivőies válasz nagy hatással volt a társaságra. A férfi hálát adott a figyelmeztetésért, és komoly keresztyén és jó férj lett belőle. (Önfeláldozás)

Valakit előadásra hívtak egy kis összejövetelre ezekkel a szavakkal: "Szeretném, ha eljönne összejövetelünkre és beszélne nekünk. Ez csak néhány személyes összejövetel lesz, és önnek semmi erőfeszítésébe nem kerül az előadás." A meghívásra ez a válasz érkezett: "Nem mehetek, mert úgysem lenne semmi haszna, ha odamennék. Ha az előadás nekem semmibe nem kerülne, akkor abból senki nem nyerhetne semmit." A szolgálat áldozatba kerül, és az olcsó vallást nem érdemes prédikálni. (Szolgálat)

Dan Crawford mondta el "Visszaemlékezései"-ben, hogy Közép-Afrikában nagyon nehéz volt az utazás, mert az ösvényt benőtte a sűrű, magas fű, és a harmat is teljesen vizessé tette. A négerek szokása az volt, hogy gyermekeket küldték előre. k voltak az emberi seprűk, ahogy nevezték őket. k kockáztatták először az életüket, hogy éhes hiénák vagy leselkedő leopárdok felfalják őket, és didergő testükkel nekik kellett a hideg harmatot lerázniuk a magas fűről. A bennszülöttek előtt a fölfedező Livingstone "harmatszárító" volt, és nem olyan ember, akit szolgálni kellett, hanem ő szolgálta az utána haladókat. Róla írták ezt a néger éneket: "Mutasd az utat a nedves fűben, És csak akkor vagy igazi útkészítő. Mert Mr.Elsőnek kell vállalnia minden jajt, És Mr.Második majd nyugalmat talál." (Szolgálat)

Egy kis hegyi faluban súlyosan megbetegedett egy férfi, és azonnal kórházba kellett szállítani. Sem autóban, sem lovaskocsin nem bírta volna elviselni a szállítást, de ott voltak a barátai, akik négy négyes csoportot alkotva elvitték a tizenöt kilométernyi távolságban levő kórházba. Amikor odaérkeztek, az ügyeletes orvosok ezt mondták nekik: "Éppen időben jöttek." A betegszállítók egyike így válaszolt: "Ez a fizetség nekünk teljesen elegendő." (Szolgálat)

Egy szegény embert, aki megvakult, de még mindig tudott tenni valamit Isten ügyéért, meglátogatta egyik keresztyén testvére, aki sajnálkozott a vak ember sorsán: "Megvan az a nagy vigasztalásod, hogy hamarosan a mennybe érkezel." A szegény ember fölemelte arcát, és mosolyogva mondta: "Hamarosan a mennybe érkezem? Hogy-hogy? Már ott vagyok tíz év óta." (Menny a földön)

Egy fiú, aki már hónapok óta szolgálta az Urat, meglátogatott egy haldokló embert, és ajánlotta neki, hogy felolvassa előtte legkedvesebb igerészeit a Bibliából. Elolvasta János evangéliuma 14. részének első két versét, mire a férfi így szólt: "Fiam, ezek gyönyörű versek, de nézz reám, fiam! Úgy gondolod, hogy ez az öreg ember hajlék után vágyik, a gyöngykapukat akarja nézni, és ez a fáradt láb az arany utcákon akar járni? "Nem, nem, fiam. Légy szíves, olvasd el a következő verset is!". Ekkor a fiú így kezdett olvasni: "Hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek." Az öregember így ujjongott: "Most már helyben vagyunk, fiam. Az én Uramat akarom én látni." (Mennyország)

Egy katona haldoklott a kórházban. Valaki meglátogatta, és ezt kérdezte tőle: "Milyen gyülekezethez tartozik?" A beteg így válaszolt: "Krisztus gyülekezetéhez." A látogató tovább érdeklődött: "Úgy értettem, hogy milyen meggyőződés alapján áll?" "Meggyőződés?" - kérdezte a haldokló, majd ég felé tekintve, ezt mondta: "Meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban." (Hűség)

Két béka kényelmesen élt egy hűvös tóban mindaddig, amíg a tejes ember véletlenül ki nem merítette őket egy vödörrel, és vizet a tejbe öntötte, hogy ezzel is növelje a jövedelmét. A békák meglepetéssel fedezték föl az új környezetet, ami nem volt megfelelő, hogy benne életben maradjanak. Ezért gyorsan a felszínre úsztak, és egy sötét helyen találták magukat. Egyikük feladta és így szólt: "Jobb, ha beletörődünk, és lemerülünk a mélybe, úgy sincs haszna, ha rugdalódzunk tovább." A másik ezt mondta: "Nem így van! Rugdalódzunk, ameddig csak tudunk, és meglátjuk, mi lesz belőle. Talán a dolgok hamarosan jobbra fordulnak." Az egyik béka föladta a küzdelmet, és lement a folyadék aljára. A másik tovább úszkált, és amikor a tejes ember reggel fölkelt és kinyitotta a kannát, ott látta a békát egy vajdarab tetején. (Kitartás)

Emerson mondta: "A hős nem bátrabb az átlagembereknél, de öt perccel tovább tart a bátorsága, mint az átlagembereké." (Kitartás)

Egyszer így szólt Edison: "Amikor mindenki más otthagy egy problémát, akkor jön el az én időm." (Kitartás)

Dr. G. L. gyűjtése

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

BESZÁMOLÓ AZ MBE SZÖVETSÉGI TANÁCS ÜLÉSÉRŐL

1992. június 30-án

Jelen voltak:

Révész Árpád elnök
Győri Kornél főtitkár
a Szövetségi Tanács 23 tagja

1. Győri Kornél főtitkár miután megállapította az értekezlet határozatképességét, ismertette a napirendet, melyet a jelenlévők elfogadtak. Ezt követően a legutóbbi ülés jegyzőkönyvének ismertetése, elfogadása és hitelesítése következett.

2. A szakbizottsági tagok jelölése a 3. sz. melléklet felhasználásával történt. A Diakónus, a Nőbizottság, a Tanügyi, a Történelmi és a Vasárnapi Iskolai Bizottsági tagságra jelölteket elfogadta a Szövetségi Tanács.

Többek javaslatára a Szövetségi tanács szükségesnek tartaná egy körlevél kibocsátását, melyhez adatlapot mellékelve a gyülekezetek pontosan közölnék a Szövetségi Irodával az avatott testvérek nevét, fontosabb adatait, a gyülekezetekben betöltött szolgálataikat. Ennek alapján kerülhetne majd sor a Felügyelő Bizottság tagjainak jelölésére. Nagy hangsúlyt kapott, hogy a Felügyelő Bizottság egyben "tekintély bizottság" is, ezért alapos előkészítést igényel a jelölés.

A szövetségi elnök és főtitkár Bayer György testvért javasolta a missziótitkári szolgálat betöltésére.
Bayer György testvér ez ügyben nyilatkozta, hogy a hamburgi tanulmányokról lemond, és megválasztása esetén sem szeretné magára hagyni a jánoshalmi gyülekezetet mindaddig, amíg megnyugtatóan nem rendeződik a lelkipásztorhívás. Az átmeneti időre lakásmegoldás Jánoshalmán kínálkozik a Bayer családnak.

Az Elnökség javaslatával egyetértve többen is /Nemeshegyi Zoltán, László Imre, Lakati Ádám, Balog Miklós, Dan Imre, Szilágyi Sándor, Révész László, dr. Mészáros Kálmán, Győri Kornél, Révész Árpád/ elmondták jó véleményüket a nevezett testvérről. Titkos szavazással meghozott döntés eredménye

100% volt. Az új missziótitkárt az elnök köszöntötte, majd imádkozott a közös szolgálat eredményességéért.

3. Győri Kornél főtitkár ismertette a szövetség nagy építkezéseinek tárgyában készült előterjesztést.

Varga Boldizsárné gazdasági igazgató idevonatkozó pénzügyi adatokat ismertetett.

1. sz. határozat
Révész Árpád elnök javaslatára a Szövetsé—gi Tanács egyhangúlag elfogadta, hogy közösségünk folyamodjon a virginiaiakhoz segély ügyében a Tahi építkezés befejezése érdekében.

Balog Miklós lelkipásztor javasolta a németországi testvérekhez fordulni segély ügyében. A balatonföldvári építkezéssel kapcsolatban Elimar Brandttal kellene felvenni a kapcsolatot.

2. sz. határozat
A Szövetségi tanács határozata alapján a Baptista Teológiai Akadémia építése élvez elsőbbséget a másik két nagy építkezéssel szemben. Mindemellett a tervezési programot is szükséges módosítani. A balatonföldvári Bethesda Üdülő építési munkáit szakaszolni szükséges, miután a vakolást befejezték. E folyamatban levő építkezésnél szerződésmódosítást tart indokoltnak a Szövetségi Tanács.

Tahiban ez év októberéig dolgoznak a virginiaiak és segítik pénzadományaikkal is az építkezést. A jelenlegi szint feletti teljes födém lezárására szükséges biztosítani a fedezetet. Ezen felül a virginiaiak támogatására számít a közösség.

4. Lukács Tamás lelkipásztor a Szolgatárs lelkésztájékoztató lap munkájáról szólt. Ismertette a visszaküldött kérdőívek nagytöbbségű válaszát, mely szerint a nem lelkészi szolgálatban állók részére nem javasolt a lap küldése. A Szövetségi Tanács ezt jóváhagyta.

3. sz. határozat
A Szövetségi Tanács egyhangúlag megszavazta a Szolgatárs két szerkesztőjének, Lukács Tamás és Kolozs Nagy János testvéreknek a megbízatását.

4. sz. határozat
A Szövetségi Tanács megbízott egy háromtagú számítástechnikai szaktanácsadó bizottságot, mely a főtitkár irányítása mellett dolgozik. A bizottság tagjai: Károlyi János, Kovács István és Lukács Tamás.

5. A Szövetségi Tanács megbízta a Tanügyi és a Misszió Bizottságot, hogy a két héten belül sorra kerülő ülésen az OLTT programját beszéljék meg, illetve dolgozzák ki. Az alaptéma: Kriszto-

centrikus pneumatológia.

6. Győri Kornél főtitkár előterjesztette a beérkezett segélykérelmeket.

Salgótarján - gázbevezetésre - 50 000 Ft-ot kért, melyet az ülés megszavazott.

Pestszentimre 300000 Ft segélykérelmét abban az esetben támogatja a Szövetségi Tanács, amennyiben külföldről a segélyalapra ez az összeg befolyik.

Kárpátalján, Gátfaluban egy magyar gyülekezet építkezik. Szikszai Kálmán lelkipásztor kéri a magyar testvérek segítségét. A Szövetségi Tanács tagjai vállalták, hogy saját gyülekezeteikben meghirdetik az adakozást, s az így befolyt összeget egy elkülönített számlára helyezik, ahonnan továbbítva lesz a nevezett gyülekezetnek.

Révész Árpád elnök információt adott dr. Udvaros Béla rendező ökumenikus színház-alapító munkájáról, aki egyházunk pénzbeli támogatását kérte. A pénzbeli támogatást a Szövetségi Tanács egyenlőre nem javasolta.
A Budavári Zeneművészeti Fesztivál /László Gyula/ szintén anyagi támogatást kér. A Szövetségi Tanács nem szavazott részére támogatást.

7. Eseménynaptár
1992. szeptember 1.- Misszióbizottság ülése,
1992. október 13. - a Szövetségi Tanács ülése lesz és azt követően minden páros hónap második vasárnapját követő kedden ülésezik e testület.

Többen is javasolták, hogy az Elnökség találjon megoldást arra nézve, hogy ne szüneteljen nyáron a könyvárusítás Székházunkban.

8. Lakati Ádám testvér /Szokolya/ felvetette, hogy a Jim Sanders gyógyító "evangélista" zavarkeltése gyülekezetükben komoly problémát okoz. Kérte az Elnökség segítségét, hogy megakadályozható legyen a szokolyai gyülekezetben a nevezett személy fellépése.

9. Révész Árpád elnök a Satellit '93 evangélizáció előkészületi munkáiról adott rövid beszámolót. Az 1993. március 18-22-én sorra kerülő evangélizációt 1 nap késéssel öt estén át Európa 30 országába továbbítják.

10. Dr. Viczián János MABAVIT igazgató a találkozó előkészületi munkáiról szólt. Ismertette az előkészítő bizottság névsorát. Az Elnökség javasolta ezt kiegészíteni.
Ismertetésre kerültek a program általános elvei:
- a téma kibontása
- a szétszóródott magyar baptisták bemutatkozása, ismerkedése
- gyülekezeti, szövetségi tevékenységek, munkaágak missziót és hitépítést elősegítő bemutatása.
A részletes program kidolgozását, az ifjúsági programot és a költségvetés részletes kidolgozását július 10-re kérte az Elnökség.

HIRADÁS A TANÜGYI BIZOTTSÁG ALAKULÓ ÜLÉSÉRŐL

1992. július 15-én, a Szövetség központi székházában tartotta alkuló ülését a TAB. A rövidítés megfejtése a régi elnevezés szerint: Teológiai Akadémiai Bizottság, ugyanez új értelmezéssel: Tanügyi Bizottság.

Nem csak a név változott meg, hanem módosult e bizottság tevékenységi köre is. A TAB feladatköre: az Akadémia és a Misszióiskola működésének lelki és szakmai felügyelete; ezen túl az Országos Lelkipásztor-továbbképző Tanfolyam előkészítését. A bizottságnak a választott tagokon kívül hivatalból tagjai az intézmények tanárai is, kivéve azokat az eseteket, amikor a tanárok oktató-nevelő munkája van napirenden. A TAB teljesen új választott tagokkal lát alapjában megváltozott teendőinek ellátásához.

A TAB választott tagjai:

Hegyi András lelkipásztor, a bizottság elnöke,
Dr. Lehoczki Dezső egyetemi tanár, a bizottság titkára,
Kovács Ferenc /Aszód/ tanár,
Ifj. László Gábor lelkipásztor.
Lukács Tamás lelkipásztor,
Révész Benjámin lelkipásztor, volt missziói alelnök.

Az alakuló bizottsági ülés Kovács Géza debreceni lelkipásztort, volt teológiai tanárt nevezte ki a Misszióiskola igazgatójává. Az akadémia dékáni tisztére a Berekfürdőn augusztus 25-én megtartott TAB ülésen dr. Páth Géza tanár testvér kapott megbízást, a prodékán Hetényi Attila lett.

A BTA új tanerői: a gyakorlati teológiai tanszéken László Imre lelkipásztor tanársegédként, Nemeshegyi Zoltán lelkipásztor óraadóként; Molnár Géza lelkipásztor tanársegédként a himnológiát és a harmóniumjátékot oktatja. Szlovák Tibor lelkipásztor az ószövetségi tanszék óraadójaként az Ókori Kelet és az izagógika tárgyakat tanítja.

A Misszióiskola oktatói - a BTA alkalmilag besegítő tanárain kívül - Háló Gyula lelkipásztor /etika/, Hegyi András /bibliai memoriter/, Papp János /újszövetségi üdvtörténet/, Újvári Ferencné /vasárnapi iskolai tanítás/. A névsor még nem teljes.

Az 1992-93-as tanév kezdetén a diákok - szeptember 7-12-ig - építő munkával egybekötött lelkigyakorlaton vesznek részt. Ezt követően egy újabb hetet a Teológiai Akadémia épületének, termeinek takarításával, előkészítésével töltenek el.
A pótfelvétel időpontja: szeptember 18. Míg a tanítás kezdete szeptember 21. A házi tanévnyitó szeptember 25-e, színhelye a Teológiai Akadémia aulája.

További megoldandó feladatok között említhető: a hallgatók lelkigondozásának megnyugtató rendezése, az akadémiai könyvtár megfelelő feldolgozása és elhelyezése lesz. Erre a munkára - mint könyvtáros szakot végzett szakember állt az intézet szolgálatába ifj. Révész Lajosné Ozsgyán Szilvia testvér.
A dékáni hivatal ügyviteli munkára angolul és lehetőleg németül is tudó titkárnőt kell beállítani. Ezek a legégetőbb kérdések, melyek közvetlenül befolyásolják a két intézet belső életét. Nagy gond még a Misszióiskola hallgatóinak szálláshelye, illetve az építőktől elkülönített tantermek, tanuló-környezet megteremtése.

PÓTFELVÉTELI AZ AKADÉMIÁN ÉS A MISSZIÓISKOLÁBAN

Szeptember 18-án a Tanügyi Bizottság és a két intézmény tanári kara pótfelvételi vizsgát tartott, melyen az alábbi testvérek nyertek felvételt

- az Akadémiára:

Bálint Andrea /Szekszárd/,
Tömöri Gábor /Sáránd/
Papp Mária /Méhkerék/
Szírtes András /Pestszentimre/
Veress Efraim /Pestújhely/

- levelező tagozatra:

Barkóczi Sándor /Komárno/
Bódis László /Kisvárda/
Horváth Lászlóné /Komárno/

- a Misszióiskolára:

Ferenczi Andrea /Békés/
Filemon Zsolt /Debrecen/
Gedővári Róbert /Békéscsaba/
Kutai Krisztina /Martonvásár/
Mészáros Sándor /Debrecen/
Mikecs Zoltán /Debrecen/
Mónus Krisztina /Csömör/
Révész Jonatán /Bp. Nap u./
Viczián Andrea /Bp. Nap u./
Zakar László /Bp. Budafok/

AZ AKADÉMIAI HALLGATÓK GYÜLEKEZETI BEOSZTÁSA AZ 1992-93/AS TANÉVBEN

I. ÉVFOLYAM

1. Gál János	Tahitótfalu
2. Lőrik Levente	Fót
3. Rabatin Gábor	Rákosszentmihály
4. Vasadi Teodor	Dömsöd
5. Varga Sándor	Albertirsa
6. Bálint Andrea	/függőben/
7. Papp Mária	Rákosszentmihály
8. Szírtes András	Pestszentimre
9. Tömöri Gábor	/függőben/
10. Veress Efraim	Bp. József u.

II.ÉVFOLYAM

1. Bánszky Tibor	Rákoshegy
2. Chiciudean Miklós	Pestszenterzsébet
3. Dani Zsolt	Csömör-Cinkota
4. Giorgiov Adrián	Rákoscsaba
5. Gné Kiss Rúth	Rákoscsaba
6.Hajnal Zoltán	Dunaharaszti
7.Juhász-Dóra Mária	Buda
8. Kulcsár Ferenc	Szigetszentmiklós
9. Nagy Sándor	Gödöllő
10. Stelkovics Gyöngyi	
11.Szommer Hajnalka	Kiskórus
12. Urbán Gedeon	
13. Veress Ernő	Kispest

III. ÉVFOLYAM

1. Budai Lajos	Ócsa
2. Dan Zoltán	Rákospalota
3. Dániel Zalán	Szada-V.egyháza
4. Dimény Ervin	Vác
5. Győri Máté	Wesselényi u.
6. Mike Sámuel	Angyalföld
7.Rácz Lajos	Pestújhely

IV. ÉVFOLYAM

1. Dan László	Szokolya
2. Eszes Zoltán	Pécel
3. Grajzel András	Újpest
4. Heizer Tamás	Csepel
5. Paróczi Zsolt	Nap u.
6. Révész Lajos	Budafok
7. Szenczy Sándor	Pestlőrinc

V. ÉVFOLYAM

1. Katona Béla	Jánoshalma
2. Kesjár Zsolt	/függőben/
3. Pénzes Zoltán	Monor

BESZÁMOLÓ AZ 1992. ÉVI IFJÚSÁGI VEZETŐKÉPZŐ TANFOLYAMRÓL

Immár hagyomány, hogy az ország ifjúsági vezetőinek, munkatársainak és leendő munkatársainak egy része nyáron együtt tölt el egy hetet. 1949-51 között már voltak ilyen hetek Balatonföldváron. 1987-ben újra indultak ezek az alkalmak, és azóta csak egy év telt el úgy, hogy nem volt vezetőképző.

Ezen a nyáron - a földvári építkezés miatt - más helyre kényszerült a tanfolyam. Dunakeszi-alsón, Ficsor Károly testvérek rendelkezésünkre bocsátották a házukat, így szűkösen ugyan, de volt helyünk. Az előadásokat a közeli - majdnem kész - panzió termeiben tartottuk. Isten tenyerében éreztük magunkat!

A tanfolyamon 30 hallgató és 6 előadó ill. szolgálattevő vett részt. A hét szervezője Durkó István /Békés - ifjúsági vezető/ és Rauch Zoltán /Pécs-ifjúsági vezető/ volt; "fővédnöke pedig Révész László lelkipásztor testvér volt.

A hétfői érkezés, ismerkedés után, kedden a Vezetőről hallgattunk előadást /Durkó István/. Szerdán a "Kezdetekről" /hogyan kezdjünk az ifjúsági munkához?/ tartott előadást Meláth Attila lelkipásztor, csütörtökön a Zenéről volt szó /Erdélyi Imre - Egerszólát/, és a Gyakorlati Ifjúsági Munkáról /Papp János/. Pénteken a Nehézségek kerültek elő Rauch Zoltán tolmácsolásában. Reggelenként és esténként Révész testvér szolgált igével, szeretetével. Délutánonként csoport-foglalkozáso-kat, megbeszéléseket tartottunk.

Jó volt látni az őszinte érdeklődést, tapasztalni Isten áldását, vezetését. Örülünk, mert ez a csoport elég jól "összeszokott". Szeretnénk, ha még lenne alkalom a velük való együttlétre, szolgálatukra való odafigyelésre.

A hét anyagát szeretnénk egy füzetbe összerendezni és az ifjúsági vezetők kezébe adni.

Reméljük a Misszióiskola beindulásával nagyot léphet előre az ifjúsági vezetőképzés ügye is!

Köszönjük a lelkipásztor testvérek segítségét, tanácsait.

Kérjük, hogy támogassák az ifjúsági munkásokat és már most gondoljanak arra, hogy 1993-ban is lesz Ifjúsági Vezetőképző Tanfolyam. Keressék és kérjék meg azokat a fiatalokat, akik az ifjúsági munkában szeretnének dolgozni, hogy tervezzék be a jövő nyári programjukba ezt a hetet!

Várjuk jelentkezésüket!
Szeretettel a Mabisz nevében:

Papp János
MABISZ főtitkár

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1992-BEN

Mindig mély titok és a hallgatás köde vette körül - legalábbis a nagyobb nyilvánosság előtt - a végzős teológiai hallgatók szakdolgozatának témáját, kidolgozását. Legfeljebb az érintett misszíókerület lelkipásztorai kaptak egy kis ízelítőt abból a munkából, melyet a szolgálatba induló társaink nagy erőfeszítéssel, talán nem is tudjuk, mennyi áldozat árán írtak meg.
Arra természetszerűleg nem vállalkozhatunk, hogy egy-egy dolgozatot teljes egészében a nyilvánosság elé tárjunk, de egy kis áttekintést: vázlatot és a vizsgázó által összeállított rövid összefoglalást igen.

Frei Antal:
/Tuzsér/

GYERMEKNEVELÉS A LELKIPÁSZTOR CSALÁDJÁBAN

/vázlat/

Bevezetés

1. Bibliai alapvetés

1.1. Isten formálja népét, gyermekeit
a. Izráelt
b. Az eklézsiát

1.2. Isten neveli gyermekét
a. Józsefet
b. Jónást
c. Pétert

1.3. Néhány epizód az ószövetségi szülők gyermekneveléséből
a. Noé és gyermekei
b. Jákob és családja
c. Mózes szülei
d. Éli és fiai
e. Zakariás és Erzsébet

1.4. Az újszövetség nevelési tanácsai

2. A lelkipásztor-család a vélemények tükrében

2.1. A lelkipásztor családja a gyülekezet fókuszában
a. A nevelés különbözősége
b. A lelkipásztor gyermekének mássága
2.2. A szolgálattal együtt járó megpróbáltatások
a. A szolgálati hely változtatása
b. Anyagi kérdések
2.3. A férj és a feleség kapcsolata

2.4. A lelkipásztor mint édesapa

2.5. A lelkipásztorné mint édesanya

2.6. A családi közösség ápolása
a. Az együttlétre szánt idő
b. Családi áhitat
c. Közös munka

3. Gondolatok a felelősségteljes gyermekneveléshez

3.1. Gyermekvállalás

3.2. A gyermekvárás ideje

3.3 A születésről

3.4 A gyermekről való gondoskodás tizparancsolata

3.5. Feltétel nélküli szeretet

3.6. Fegyelmezés

3.7. A felnőtt gyermek

4. Család vagy / és gyülekezet

4.1. A család gyülekezeti jellege

4.2 Családdal a gyülekezetben

4.3. A gyülekezet mint család

4.4. Gyülekezettel a családért

Exkurzus: A gyermeknevelés eredményessége

Mellékletek: Idézett forrásmunkák, fehaszn. irodalom, kérdőív

A felkérés alapján dolgozatomból néhány rövid részletet emelek ki.

Dolgozatomat négy fő forrásra épitettem fel:

1. A Szentirás
2. Kérdőivek, személyes beszélgetések
3. E témakörben található irodalom
4. Saját látásom

A lelkipásztor családokban nagy kérdés, hogyan neveljük gyermekeinket, miben kell másként nevelnünk, mint a többieknek? Mindnyájan érezzük, hogy gyülekezeteink részéről nagyobb az elvárás. Hogyan tudunk ennek eleget tenni? A kérdésekre beérkezett válaszokból néhány szemlélteti ezt a munkát.

2.1. A nevelés különbözősége

"A gyülekezeti tagok részéről talán az általános elvárás, hogy a lelkipásztorok jobban tudjanak bánni gyermekükkel, jobb módszer, türelmesebb nevelés, természetesen ezt a végeredményben lemérve. Nem a módszer a fontos, hanem a végeredmény, a gyermek élete, viselkedése."

"Bár egyetlen hivő szülő sem teszi jól, ha munkahelyi sérelmeit kiteregeti kiskorú gyermeke előtt, de az a lelkipásztorra és lelkipásztornére vonatkozik, mivel munkahelyük a gyülekezet. Legyen célunk a gyülekezeti tagok, vezetők irányába megbecsülést, tiszteletet nevelni gyermekeinkbe, anélkül, hogy képmutatásra nevelnénk őket."

"A nevelés módszerében, gyakorlatában nincs különbség, csak a mércét kell magasabbra tenni."

"Fokozottabban, következetesebben kell eléjük élni a krisztusi életmódot."

2.1.b. A lelkipásztor gyermekének mássága

"A másságnak látszani kell... gyülekezetünkben ez a különbség pozitiv értelemben van jelen. Lelkipásztorunk gyermekei buzgók a különféle szolgálatokban, pédamutató, imádkozó, bizonyságtevő életükkel magukkal ragadják a többieket is."

"A lelkipásztor gyermeke akaratán kivül is az első sorban áll, igy jobban szemügyre veszik. A hivőkben kellene tudatositani, hogy a lelkipásztor gyereke sem földre szállt angyal, neki is szüksége van megtérésre, újjászületésre, megszentelődésre. Jó lenne, ha a gyülekezet megértőbb módon, imádságos szivvel fogadná, hordozná a lelkipásztor gyermekeinek problémáit is."

2.2. Szolgálati hely változtatása

"Imaharc ez, melybe a gyermekeket is be kell vonni..."

A szolgálati hely változtatást legtöbbször megérzik a gyermekek. Elvesztik játszópajtásaikat, barátaikat, akikkel évek alatt összeforrtak. Éppen ugy fel kell őket készíteni, mint a felnőtteket. A gyermek itt nem másodrendű! Ha nincs felkészitve, olyan törés keletkezhet, amelyet nehéz lesz helyrehozni."

A kiértékelésből: ...Nem értek egyet azzal a levéliróval, aki azt irja, hogy a "szolgálati hely váltás az édesapa dolga". Ebből probléma adódhat és sokszor adódott is, pl. a feleség nem tudja elfogadni, igy később sokszor odavágja férjének: "te döntöttél igy, nem én akartam" stb. Érvelésem alátámasztásához Jézus mondását hivom segitségül: "Ha közületek ketten egyet értenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. Mert ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben: ott vagyok közöttük." /Mt. 18:19-2o/ Mindenképp azt tartom jónak, ha a férj és a feleség együtt imádkozva, közös egyetértéssel vállalják az új helyet. Nem tartom biblikusnak, ha a férj a "család fejére" hivatkozva önkényes döntéseket hoz, és abban nem támogatja felesége. Lehet ajánlani, célt megmutatni, de továbbmenni csak teljes egyetértéssel szabad...Ha igy vállaljuk az új munkaterületet, akkor gyermekeinknek is egységes válaszokat adhatunk a felmerülő nehézségekre...

2.2.b Anyagi kérdések /kérdőívek válaszaiból/

"Eddig probléma nélkül feldolgozták gyermekeink anyagi helyzetünket. Az Úr nagyon kegyelmes volt hozzánk, sem szegénységet, sem gazdagságot nem adott."

"Nagyobb problémát nem jelentett, mert az édesanya keresete nagyobb volt."

"Ezt nehezen harcolták meg, de megértve a szülők szolgálatának mennyei célkitűzését, a csak sós kenyeret könnyükkel áztatták csendben."

"Ha anyagilag nehezebb helyzetbe kerültünk, sosem panaszkodtunk, nem tettünk célzást a testvérek előtt. Nekünk azt a bevált módszert adta Isten, hogy mondjuk el Urunknak, letérdeltünk, és elmondtuk. Több esetben történt, hogy két nap múlva közölték az

előljárók, hogy emelik a fizetésemet. Ez volt ám az örömteljes élmény! Azután megint térdre, hálát adni. A kevésért is, hogy a hála zárja ki a panaszt a szivből."

"Ami az anyagiakat illeti, a fizetés általában mindenütt, mindenkinél kevesebb volt, de gyermekeink ezt nem vették észre. Nem rájuk tartozott, nem mondtuk előttük, és nem is kapattuk őket nagy igényre."

"Hiszem, hogyha látják szüleik elégedettségét, és azt, hogy az Úrra bizzák, hogy rendelje ki, azt amire szükségünk van, akkor ez átragad rájuk, és nem lesznek örökös elégedetlenek..."

"Mi mindig a kiskeresetüek közé tartoztunk, ezt szokták meg gyermekeink, igy nem volt gond. Nem panaszkodtunk sorsunkra, ami volt, azzal megelégedtünk. Sőt, váratlan eseményre számitva, mindig volt egy kevés tartalékunk is. A tized adás természetes volt számunkra, ezt tanulták meg gyermekeink is! Ez volt az első fizetés kézhezvétele után."

2.4. A lelkipásztor mint édesapa /Kérdőívek válaszaiból/

"Amig csak itt tart Uram, gyermekeimnek is lelkipásztora vagyok, akár hitben vannak, akár még nem. Ez vonatkozik az unokákra is! Nem sok beszéd, egyenes életvitel, hit, szeretet, egy-egy igevers vagy rövid beszélgetés többet ér a sok prédikálásnál."

"Minden héten szervezek egy szabadnapot magamnak, és akkor csak a gyermekeimmel foglalkozom. Sajnos ez nem mindig sikerül. A pihenést, játékot is meg kell szervezni, és következetesen végre is kell hajtani! Igyekszünk minden nap áhitatot tartani gyermekeinkkel, hogy életformájukká legyen a hitélet."

"Ha a lelkipásztor kerül előtérbe az édesapa kárára, akkor előbb-utóbb a gyülekezet is megsinyli ezt. Örömteli, békességes háttér nélkül a lelkipásztor hátország nélküli harcos. Ha feléli tartalékait, mindkét fronton vesztes."

2.5. A lelkipásztorné mint édesanya /Kérdőívek válaszaiból/

"A lelkipásztorné annak tudatában vállalja a szolgálatot, hogy férje társaként együtt dolgozik vele, segit neki. Ha nem igy van, az olyan, mintha valaki egy szárnnyal akarna repülni. Az értelmesen nevelt gyermekek megértik és segitik szüleik szolgálatát, ez személyes tapasztalatom."

A kiértékelésből: ...A lelkipásztorné munkáját illetően, legalább három részről elvárások vannak: Isten /1Tim.3:11/, a gyülekezet és a férj részéről.

...A férj is örömmel és hálaadással van Isten felé, ha felesége nem csupán a családi élettel törődik, hanem bekapcsolódik a gyülekezeti szolgálatokba is. Elsősorban, mint lelki segitőre van szüksége! A lelkipásztor a sok teher alatt néha meggyengül. Ilyenkor nagy áldás, ha a feleség pozitivan áll mellé és erősíti. Aki ilyen feleséget kapott az Úrtól, az nagy hálaadással és örömmel végzi a munkát, mert segítőtársa Áron és Húr szerepét is betölti.

Ezeket az elvárásokat betölteni, csak Istentől kapott erővel és küldetéssel lehet, tehát nagyon fontos, hogy a lelkipásztor, ill. a teológiai hallgató a párválasztás előtt komolyan az Úr elé vigye ezt az ügyet. Kérje Istent, hogy adjon "hozzá illő segítőtársat", aki élete végéig a szolgálat területén is hűséges támogatója, segítője lesz férjének.

4.1. A család gyülekezeti jellege

Ha a családi áhítatok áldott istentiszteletté alakulnak, akkor a hívő család "missziós bázissá" válik. Tulajdonképpen ez lenne a feladata a hívő családnak (különösen a lelkipásztor családnak!), Isten Igéjét megélni és továbbadni környezete számára... Gyermekeinket is vonjuk be ebbe a munkába, már egészen kicsi kortól...

EXKURZUS: A nevelés során általunk elkövethető hibák összefoglalása.

1. Gyülekezeti problémák gyermekeink előtt való megbeszélése, kibeszélése.
2. Ha a hirdetett ige nincs összhangban a gyakorlati élettel.
3. Ha képmutatás kerül a lelkipásztor életébe, vagy egész élete azzá válik.
4. Ha nem marad idő gyermekeinkre.
5. Ha kérdéseikre nem adunk őszinte, biblikus feleletet.
6. Amikor bocsánatot kellene kérnünk tőlük és nem kérünk.
7. Ha problémáikat nem vesszük észre és nem kezeljük azokat megértéssel.
8. Ha nem az örömöket, hanem a nehézségeket és a problémákat helyezzük előtérbe.
9. Ha nem hordozzuk imakarjainkon gyermekeinket.
10. Ha nem tudjuk feltétel nélkül szeretni őket.

IN MEMORIAM

400 éve szülctett a nagy pedagógus, aki istenfélelmével és nevelő munkájával meghatározó jelenség volt Európa kultúrájában.

JOHANNES A. COMENIUS

/Jan Ámos Komensky/
1592-1670

Néhányszáz évvel ezelőtt, egy kis morvaországi faluban indította Isten pályára Európa egyik legnagyobb nevelőjét, Comenius Jánost. A Morva folyó partján, Uhorsky Brodban /azt jelenti a helynév: Magyar gázló/, 1592. március 28-án szülctett. Nagyon közel van a tájhoz, ahol a hutterita testvérek éltek, s talán éppen ezen az útvonalon keltek át, amikor a magyar főurak betelepítették őket /1546-ban/, majd később, amikor a morva főpapság kegyetlenül üldözte hitbeli előfutárainkat, és Magyarországra jöttek /1565-ben/. Állítják, hogy a korai árvaságra jutó Jan Ámos Komensky' - ahogy a csehek nevezik - egy hutterita közösségben nevelkedett, tőlük tanulta meg a gyermekek szeretetét és a nevelői munkát.

Comenius - Komensky' származásával kapcsolatban azt is tudni vélik, hogy első keresztnevét édesapjától, Szeges Jánostól, a második bibliai nevét pedig a hutteritáktól kapta. Bizonyos, hogy a hutteriták között a mai napig nagyon gyakori Ámos próféta neve.

Cseh és szlovákiai testvérlapunk a Rozsievac ez évi valamennyi számában nagy teret és folyamatos ismertetéseket szentel a "népek tanítójának", aki egy buzgó, hívő keresztyén felekezetnek, a köreinkben énekeikről ismert Cseh-Morva Testvéreknek /Jednota Bratska/ volt a püspöke. Ehhez tartoztak egy idő után a herrnhútiak is. A morva népnek önálló történelme van, ezért nem pontos a Comeniusról közölt adat, hogy "cseh pedagógus és teológus", - ahogy ezt mai lexikonaink írják.

"Gyönyörű gyermekkora volt", - közli a Rozsievac, de felnőttkorában annál több próba szakadt reá. A békét annyira becsülő pedagógusnak véres háború dúlta a hazáját. Amikor a Rákóczi-család birtokán, Sárospatakon tanított, nagyon megérdemelt nyugalmat talált a munkájához.

Comenius által közel került a morva nép a magyarsághoz. Csoportosan hívtak debreceni református lelkészeket, akiknek a leszármazottai a mai napig viselik régi magyar nevüket /pl.: Molnar/.

Tanított Angliában, Lengyelországban, Hollandiában. Szülőhazájára mindig vágyakozva gondolt. Szeretett volna mielőbb visszaköltözni, de nem tehette, mert népét és vallását elnyomó hatalom fenyegette. Az elnyomók egyháza ellen olykor kifakadásra kényszerül. A volt csehszlovákiai pártos társadalom ezt használta ki, homályban hagyva Comenius mély hitét, bibliás gondolkodását, antiklerikalizmusa kapcsán csinált belőle "szocialista eszményképet". Így vált a "Comenius-fakultás" a hittudományi oktatás színhelyévé. Arról, hogy mennyire szerette Istent, a Szentírást és természetesen a munkáját is, erről írásaiból egy kis részlet tanuskodjék e jelen számban.

Comenius példás hite, művelődéstörténelmi szolgálata, fényes európaisága és több nemzetre ható eszméi minket a hálás emlékezés kifejezésére kötelcznek.

...k ...é

*****

A VILÁG ÚTVESZTŐJE ÉS A SZÍV PARADICSOMA

/Részletek/

azaz
világos magyarázata annak,
hogy ezen a világon és minden dolgaiban
egyéb sincs, mint tévelygés és tántorgás,
tülekedés és törtetés,
csalárdság és álnokság, nyomorúság
és bánat, s a vége mindennek
csömör és csüggedés;

de hogy aki visszavonul szíve hajlékába,
s ott egyedül az Úristennel lakozik,
az megtalálja az igazi, a tökéletes
lelki békét és boldogságot.

***

Az olvasóhoz

Természettől fogva arra hajlik minden teremtett lény, még az oktalan állat is, hogy kellemes és hasznos dolgokban lelje kedvét s hogy ezeket meg is kívánja; mennyivel inkább ilyen az ember, akiben a jóra és kellemesre való hajlandóságot felgerjeszti a vele szülctett értelmi erő. S nem csupán e hajlandóságot ébreszti fel benne, hanem arra is rávezeti, hogy a jobb, kedvesebb és hasznosabb dolgokat szeresse és keresse teljesebb szívvel. Ezért vizsgálják már régóta a bölcsek, hogy hol és hogyan lenne elérhető a legfőbb jó (summa bonum), amely az emberi vágyat kielégítené: vagyis amit ha elménkkel megközelítenénk, már megnyugodhatnánk, sőt meg is kellene nyugodnunk, hiszen nem lenne egyéb kívánnivalónk.

Ha mármost figyelmünket erre fordítjuk, úgy találjuk, hogy e kérdést és helyes megol-

dását nemcsak a filozófusok vizsgálják, hanem minden más ember gondolata is afelé száll, hogy hol és hogyan szerezzen minél teljesebb kielégülést: s lám, szinte mindenki kilép önmagából, és a világban meg a világi dolgokban véli megtalálni, ami szellemét elcsitíthatja és megbékítheti; egyik a vagyonban és gazdagságban, másik a gyönyörökben és tobzódásban, ez a dicsőségben és magas méltóságban, amaz a bölcsességben és a tudományban, megint másik a víg cimborák közt, s így tovább valamennyien különleges dolgok után leselkednek, ezekben nyomozzák javukat.

Hogy pedig ezt ott meglelni nem lehet, tanúsítja a legbölcsebb ember, Salamon, aki szellemének békéjét keresve az egész világot bejárta és átkutatta, végül pedig ezt mondotta: "...Gyűlöltem az életet; mert gonosznak látszék nékem a dolog, ami történik a nap alatt; mert mindez hiábavalóság és a léleknek gyötrelme!" /Pred 2:18/. Amikor aztán meglelte elmélyének igazi békéjét, kijelentette, hogy az embernek magára kell hagynia a világot, legyen olyan, amilyen, ő pedig keresse bensőjében az Úristent, félje őt, és kövesse parancsolatait. Hiszen (úgymond) "ez az embernek fődolga"! /Pred 12:15/. Ugyanígy ismerte fel Dávid, hogy az a legboldogabb ember, aki szemét és eszét nem e világra fordítja, hanem csak Istenhez vonzódik, őt érzi örököstől való jussának, és együtt lakozik véle a maga szívében /Zsolt 73/.

Legyen áldott Istennek irgalmassága, mert az én szemem is felnyitotta, hogy megtanuljam észrevenni e pompázatos világ sokarcú hívságát, a külső máz alatt mindenütt rejtőző álnokságot, és hogy másutt keressem a szellem békéjét és biztonságát.

*

Az én vezetőim és mindnyájunknak vezetői, akik e világban tévelygünk, valójában ketten vannak: az egyik a szellem kíváncsisága, amely mindent meg akar vizsgálni, a másik a megrögzött szokás, amely a világ csalásait az igazság színével leplezi. Ha okosan követed őket, bárki is légy, megláthatod velem együtt fajtánk nyomorúságos zűrzavarát; ha pedig másként látnád, tudd meg, hogy orrodon ágaskodik az általános bódulat szemüvege, amelyen mindent visszájára látsz.

Ami az Istennel egyesült szívek örvendetes állapotának vizsgálatát illeti, az inkább csak mint eszménykép van leírva, nem pedig ahogy minden választottban mutatkozik. Akadnak ugyan ilyen kipallérozott lelkek Isten számára, és minden őszintén vallásos embernek, aki ezt olvassa, a tökéletesség ugyanezen fokát kell megkívánnia.

Élj hát jól, kedves keresztényem, s a világosságnak Vezetője, a Szentlélek, mutassa meg neked, jobban, mint ahogy én tehetem, e világ hívságát s az Istennek szentelt kiválasztott szívek dicsőségét, vigasztalását és örömét. Ámen.

Ilyennek látta az istenfélők papjait:

Papot és prédikátort olyan számban láttam, amely megfelel az egyház szükségletének. Mind egyszerű öltözéket viseltek, szelíd és nyájas magatartást tanusítottak egymás iránt is, mindenki más iránt is. Több időt töltöttek együtt Istennel, mint az emberekkel, imádkoztak, olvastak, elmélkedtek, s ami idejük ezen felül maradt, azt a többiek tanítására fordították, vagy az egész gyülekezetet oktatva, vagy külön egyeseket. A hallgatók állítása, de a magam tapasztalata szerint is, prédikációjukat egyszerűen nem lehet belső megrendülés nélkül hallgatni, mert az isteni ékesszólás lenyűgöző ereje árad ajkukról. Láttam ujjongani is, könnyezni is a gyülekezetet, aszerint, hogy Isten irgalmáról vagy az emberi háládatlanságról szólt-e a prédikáció: oly igazán, oly elevenen és oly buzgón töltik be ezek a papok tisztüket. Szégyenüknek tartanák, ha másokat olyasmire oktatnának, amire maguk előbb példát nem adtak, úgyhogy akkor is van mit tanulni tőlük, amikor nem beszélnek. Külön odamentem egyikükhöz, hogy szólhassak vele. Tisztes ősz hajú férfiú volt, s arcáról szinte mennyei fény sugárzott. Míg beszélt, szavaiban valami nyájas szigorúságot éreztem, s nyilvánvalónak találtam, hogy Isten követe, annyira ment volt mindentől, ami földi. Amikor a mi szokásunk szerint, rangjához illő címmel akartam megtisztelni, nem hagyta, a világ dőreségének nevezve az ilyesmit; számára, úgymond, elég rang és tisztesség, hogy Isten szolgája lehet, s ha úgy tetszik, szólítsam őt atyámnak. Amikor megáldott, el sem tudom mondani milyen gyönyörűséget éreztem, és szívemet nagy-nagy boldogság töltötte be: valóban megértettem, hogy az igazi teológia erőteljesebb és mélyrehatóbb valami, mint általában hiszik. S elpirultam, mert eszembe jutott, hogy, lám, a mi papjaink közül hányan mily felfuvalkodottak, gőgösek, fösvények, torzsalkodók, összeférhetetlenek, gyűlölködők, iszákosak, egyszóval anyagiasak, s szavaik és cselekedeteik oly messze esnek egymástól, mintha csak gúnyból emlegetnék az erényt és a keresztyén életet. Nekem, mi tagadás, tetszettek ezek a lélekben buzgó, testben nyugodt férfiak, akik csak a mennyei dolgokat szeretik, a földiekkel nem törődnek; éberen őrzik a rájuk bízott nyájat, önmagukról megfeledkeznek; mértékletesek a boritalban, csak a lélek mámorát ismerik; szerények a beszédben, serények a cselekedetben; mind azon iparkodnak, hogy elsők legyenek a munkában, utolsók a kérkedésben; summa summarum: az a céljuk, hogy gondolattal, szóval és cselekedettel híveik lelkének művelésén munkálkodjanak.

Madách/Európa

SAJTÓFIGYELŐ

A külföldi egyházi sajtó írásaiból

IDEA SPEKTRUM

Hívő keresztyének Nepálban

1992. jún. 25-i szám

A Himalája magas csúcsainál, csekély termékeny földön jelenleg 18 és fél millió nepáli él. Mindössze két éve vezették be a vallásszabadságot. Addig a keresztyén misszionáriusoknak gyakran súlyos nehézségeik voltak Nepálban, ha a körülbelül ötven nyelvjárást beszélő, főleg hinduista és buddhista lakosság körében Jézus Krisztus evangéliumát kívánták tejeszteni. A nepáli keresztyének első többfelekezetű szövetségét 1959-ben alapították. 1990-ben, a demokratizálódás új lehetőségek széles kapuját nyitotta meg a misszió előtt.

A hívőknek még ma is sokféle provokációval kell találkozniuk. Börtönbe már nem zárják őket, de a diszkrimináció máig sújtja a megtért családtagokat. Ez a két év mégis bőven gyümölcsöztette az önzetlen szolgálatokat, fellendítve valamennyi gyülekezet munkáját a szövetségben. Számuk ilyen rövid idő alatt megháromszorozódott.

A misszionáriusok egykori gyilkosa ma Krisztust prédikálja

1992. júl. 8-i szám

A dél-amerikai Ecuadorban élő Auca indiánok törzsében, 1956-ban öt amerikai misszionáriust öltek meg. 1978-ban a Wicliff német bibliafordítók elkezdték kutatni a nyelvüket, és a múlt évben kiadták az Újszövetséget. Azóta több százan megtértek és bemerítkeztek. Az egykori gyilkosok közül kettő elfogadta Jézus Krisztust, és felelősséget érezve társaiért, vállalta, hogy igehirdetőként tér vissza közéjük.

A megtérések óta a törzs megváltoztatta nevét. A civilizáció teret nyer köztük. Utat építenek, földműveléshez fogtak, és a kormány védetté nyilvánította területüket.

Figyelem: Az életjel c. ifj. lap június óta folyamatosan közöl külmissziói híreket.

CHRISTIANS AND ISRAEL

Negyedévi publikáció Jeruzsálemből

1992 nyarán, 1. évfolyam, 3. szám.

Címlap és 7. oldal

1992. május 11-én nyílt meg a "Jeruzsálemi Bibliai Földek Múzeuma", legújabb a manapság egyre gyarapuló izraeli múzeumok és más történettudományi gyűjtemények között.

Ez az új művelődéstörténeti intézmény más, mint a régebbi és nagyobb társai. Az Izraeli Múzeum az ókori kelet vallásainak és civilizációinak egészére irányul, keleten Afganisztántól a Földközi-tenger környékéig Nyugat felé, és Kaukázus hegyeitől Északon, Dél felé, Núbiáig. Legfontosabb célja, hogy a Bibliát művelődéstörténelmi és földrajzi alapjaiba helyezve, érthetőbbé és értékessebbé tegye üzenetét az emberiséghez.

Mindenki azt kívánja, legyen eredményes ez a gyönyörű, új múzeum a fennkölt, nemes cél elérésében. Biztosan ezért esett szinte egy időre a megnyitás Jeruzsálem újraegyesítésének 25-ik évfordulója ünnepségeivel. Amiért Jeruzsálem az utóbbi negyedszázadban küzdött, hogy zsidók, kereDEAsztyének és moszlimok között jó együttélés, tolerancia és barátság fejlődjön, most az intézmény kapcsolódik e széles körű reménységhez.

A Jeruzsálemi Bibliai Földek Múzeuma több, mint 3000 kiállított tárgyat mutat be a júdaizmus Kr.e. úgy 6000 éves múltjától körülbelül Kr.u. 600-ig. A kiállítási tárgyakat több nyugati, amerikai, európai és ázsiai állam ajándékozta vagy kölcsönözte a múzeumnak. A múzeum főgondnoka, dr. Joan Goddnick Westenholz kifejtette: "Ismertetik a bibliai társadalmakat az egykori környezetükkel, áttekintve a művelődéstörténeti fejlődést a különféle korszakokban" úgy, hogy "közben a néző utat találhat a transzcendens távlat felé". Jeruzsálem polgármestere a múzeum négy napos megnyitó ceremóniáján köszöntötte az alapítót, dr. Elie Borowski-t. Archeológiai és történelmi előadások hangzottak el. Kül- és belföldi vendégek és méltóságok kerestek föl világhírű helyszíneket. A múzeum telkét az állam adományozta, a parlament /Kneszet/ és az Izraeli Múzeum között.

2. oldal

Isten Gyülekezetei Egyház /Assemblies of God Church/ amerikai fő szuperintendense kísérőivel először látogatott Izraelbe. Találkozott több állami és felekezeti vezetővel a pünkösdi vendégek csoportja. Történelmi színhelyeket és kegyhelyeket kerestek fől, és tárgyaltak további turisztikai érdeklődőkről, diákokról és felekezeti vezetők izraeli szemináriumáról. Isten Gyülekezetei a 11 000 gyülekezetével egyike a nagyobb protestáns felekezeteknek Amerikában.

2. oldal

Cseh, szlovák egyetemi oktatók, egyházi vezetők, vallásos személyiségek hét napos látogatásukkal erősítették a barátságot Izraellel. Útjuk közben zsidó és arab vezetőkkel is találkoztak.

2-3. oldal

A legnagyobb amerikai vallásos műsorszóró társaság /NRB/ küldöttsége látogatott Izraelbe május végén. Még Samir miniszterelnökkel abban egyeztek meg, hogy Dávid király trónralépésének 3000-ik évfordulójára /1996/ tervezett ünnepségekre konklávét hívnak össze Izraelben. Ez lesz az első konferenciájuk Amerikán kívül, amelyhez több, mint 5000 tag tartozik. Az NRB koordinálja Észak-Amerikában a keresztyén szellemű rádiós és televíziós programokat.

4. oldal

1992. május 31-én /héb.: Ijár hó 28-án/ ünnepelték a város újraegyesülésének 25. évfordulóját, miután lezajlott a "hat napos háború" 1967-ben. Ezen a napon Jeruzsálemben egyházi és állami ünnepeket rendeztek tűzijátékokkal.

A háború előtti 266 000 lakossal összehasonlítva a mai Jeruzsálem Izrael legnagyobb városává emelkedett, közel fél milliós lakosságával. Ebből 24,5 % moszlim, 2,8 % pedig keresztyén. A lakosság vallási adatait utoljára 1990-ben írták össze, és a korábbiakhoz képest a keresztyének száma fokozatosan emelkedik, most 12 000. Ebből a különféle protestáns felekezetekhez 2 800 fő tartozik.

A városi hatóság azon fáradozik, hogy Jeruzsálem, a nevének megfelelően, az igazi testvériesség helyszíne, a "béke városa" legyen.

5. oldal

1992-ben, a nagyhét alkalmából 40 000 keresztyén zarándok ment a Szentföldre. Tavaly, az Öböl-háború miatt csak ezer ember merte vállalni az utat. Most a jeruzsálemi szállodák 90 %-ka tele volt vendégekkel. 22 évi szünetelés után Jeruzsálem nyugati dombjain, az újszövetségi hagyomány alapján, 20 országból érkező egyházi kórus részvételével rendezték meg a Liturgikus Zene Fesztiválját.

IDÉZETEK

Ramon Torella, az amerikai rabbik konferenciáján, a spanyolországi Toledoban mondta: "Jézus Krisztus valóban összekötött minket, de el is választ. Mi keresztyének vagyunk, ti zsidók vagytok. Belátnánk, hogy ez nem jelent ellenségeket?"

Spanyol zsidók mondták egy amerikai jubileumi alkalommal, az idei, ötszáz éves ünnepségeken: "1492 az üldözés, elutasítás, kilakoltatás, jogfosztás, erőszakos áttérítés, rabság és a valószínű megöletés éve volt Spanyolországban. Hála az Úrnak, hogy már elmúlt 500 éve. Vajon tanultunk-e a történelemből Európában és Amerikában; zsidók meg keresztyének?"

Carlo Maria Martini, Milánó érseke mondta: "Jeruzsálem az üdvösség egész történetének és a világ eszméinek fókuszpontja. Az a hely, ahol minden nép, aki Istent hisz szövetségre léphet a zsidókkal".

1992 nyarán M. Gorbacsov meghívást kapott Izraelbe, a Bar-Ilan Egyetemre, ott mondta: "Más tévedések között, a marxizmus, mely oly soká fogva tartott minket, egyszerűen fenyegette a hitet, azzal, hogy öncsalás. Mihelyt azonban megszabadult a társadalom az ideológiai béklyóktól, új belátásra jutottunk: A hit a társadalom felemelkedéséhez vezet."

7. oldal

ARCHEOLÓGIA

Egy kikötőkő Jézus Krisztus idejéből

Egy bizánci templom VI. századi helyszínén, a Tibériás tavára néző Berenice hegyen, egy nem régi ásatás egy nagy követ tárt fel, ami közel fél tonnát nyom. Bejelentették a Régészeti Hivatalnak. A hatalmas bazalt a templom oltárának romjai alatt feküdt; a megtaláló archeológusok feltételezik, hogy Jézus Krisztus és tanítványai idejéből származik.

A kő tetején egy márvány lap helye van, amit nyilvánvalóan olaj tárolására használtak, hogy a hazatérő utasok abba helyezzék el kerámia vagy bronz edénykéikben az olajat.

Dr. Jichák Hirschfeld a Régészeti Hivataltól mondta azt, hogy a kikötőkő annak idején a Galileai tó partjától, úgy 200 méterről került fől, a templomhoz. A Hivatal igazgatójának szemléje során jutottak arra a nézetre, hogy sok zsidó és keresztyén szent helyet a száza-

dok során úgy tekintettek a tibériási régióban, mint temetkezési helyet, ahol fekszik valaki.

Az idén Izraelben, egyik nemzeti ünnepen alkalmazták az "Örök Jeruzsálem" témát, a város történelmét bemutató különleges kiállításokkal, ünnepélyes bemutatókkal, a bibliai történelemről, a Szentírás héber nyelvéről, a zsidóság elleni bűntettekről a legújabb idők történelméből, a zsidó konyhaművészetről és hasonló témákról. Az egyik előadó a következő címet alkalmazta: Izrael, Isten szövetségei és a gyülekezet. A megrendezésre kerülő tanácskozáson szinte szűk volt a témaválaszték, hogy az érdeklődőket kielégíthessék.

A Zsidó-Keresztyén Kutató Intézettől Vendyl Jones, texasi bibliaiskolai tanító, aki négy éve talált egy templomi rituális célt szolgáló olajos szelencét, az idén májusban, a Qumrán barlang bejárata mellett ismét talált egy szelencét. Az edényben finom, vörösesbarna, aromás por volt, amit tömjénezéskor használtak a templomban. A Weizmann Intézet kémikusai elemezték a port, amelyben mirha, sáfrány, gadolinit és lúg nyomát találták meg alapos anyagvizsgálati és kémiai vizsgálat során.

Vendyl Jones csapatában negyvennél több önkéntes tudós dolgozik, főleg nyugdíjas szakemberek. Most nagyon örülnek a talált leletnek, mert kapcsolatban van korábbi eredményeikkel, hiszen mindkettő szelence, és e mostaniról a kutatás vezetője szavai szerint "80 %-ban bizonyos, hogy szintén templomi edény".

A fordításhoz az izraeli követség szóbeli engedélyét adta, a lap jogainak sértése nélkül.

Ford.: Szebeni Olivér

DIE GEMEINDE

az Evangéliumi-Szabadegyházi Gyülekezetek /baptisták/ Szövetségének hetilapjából vett szemelvények.

1992. 18. szám, 4. oldal.

ORVOS-MISSZIÓNÁRIUS HÁZASPÁR TIRANÁBAN

Ez év elején az Európai Baptista Föderáció engedélyt kapott arra, hogy Albániában irodát nyisson. Ez volt eddig az egyetlen európai állam, ahol nem lakott hívő testvérünk. Az albán kormányzat viszont hosszú évtizedekig "a világ első, és teljesen ateista államának" kétes értékű címével tetszelgett. A 3,2 millió albán lakos közötti misszió-munkát egy angol orvos-missziónárius házaspár, Chris és Mairi Burnett vette föl július hónapban.

Karl-Heinz Walter EBF főtitkár nyilatkozata szerint Albániában rendkívül nagy a nyomor. Úgy érezte magát Tiranában, mint a tanítványok, amikor az ötezer embert meg kellett vendégelniük, de csak két haluk volt meg öt kenyerük. Azt reméli, hogy az első baptista gyülekezet Albániában létre jön hamar.

Nekünk magyarországi hívőknek külön örömünk, hogy a szkipetárok /albánok/ nyelvén nálunk készül a "Gyermek Biblia", amit jelenleg tömegesen szállítunk Albániába.

***

1992. 21. szám, 5. oldal.

1991-ben 16.7 millió menekülő cserélt hazát széles e világban, és félő, hogy ebben az évben a számuk növekszik még. A fegyveres konfliktusok következtében az otthonukat, hazájukat elhagyni kényszerülők közül egyelőre csak nagyon kevesen reménylik a mielőbbi visszatérés lehetőségét.

A roppant nagy tömeg nem ritkán átmeneti táborokban húzódik meg, ahol ennivalót és megfelelő ruhát kaphat. A gyerekeket iskoláztatni, az apáknak munkához jutni és egzisztenciát teremteni azonban legtöbbször már nem lehet. Sőt az ekkora tömegű, semmivel sem rendelkező, kiszolgáltatott földönfutók minimális megsegítése is nagyon nehéz. A világ másik felén, ahová a menekülők mennének, vagy vágyakoznak csupán, egyre súlyosabb gondok adódnak. Az érdekekhez

szokott emberek nem hajlandók áldozatokra, megértésre, és előnyeikről sehol nem mondanak le szívesen. Az önmaguk hátrányára meghozott önkéntes lemondás filléreit ma is elsősorban egyházi gyűjtésekkel igyekeznek a nyomor enyhítésére fordítani.

Áldozatkészség tekintetében a skandináv államok jártak élen, 1991-ben. Norvégiában 11,28 dollár áldozatot számítottak egy főre, és az átlag nem sokkal kisebb a többi északi országban sem. A német állampolgárokra viszont 0,92 dollár jut, bár hozzájuk már évtizedek óta menekülnek az emberek Kelet-Európa több államából.

1992. 21. szám, 6-7. oldal.

A németországi keresztyén egyházak, a második világháború alatti zsidóüldözés miatt bűntudatot érezve, már 1975-ben tanácskoztak és komoly bibliai tanulmányt írtak "Keresztyénség és zsidóság" címen. A német evangélikus és római katolikus egyházak, a maguk köreiben vizsgálat tárgyává tették a két Testamentum népének kapcsolatát. Bizottság és önálló intézmény alakult, hogy ebben a témakörben a hívők új nemzedékét más meggyőződésűekre neveljék, amely megakadályozza az evangélium felhasználását az antiszemita gyűlölködés érdekében. Nehogy fel lehessen használni a fajgyűlöletre az elvakított emberek százezreit.

Az evangéliumi keresztyénség irodalmában is tükröződik ez a szándék, már hosszabb ideje. Vizsgálják a bibliai próféciákat Izrael újra felvétele kérdéseiben, különösen 1948 óta függetlenné nyilvánított Izrael államra tekintettel.

A hamburgi teológiai szeminárium egyik tanára, dr. Uwe Swarat írt jelentékeny tanulmányt a német hívők hetilapjában. "Szégyen és szomorúság tölt el minket, amikor a zsidók üldözésére és tömeges megsemmisítésére gondolunk. Népünk bűne miatt Isten különös irgalmára szorulunk".

1992. 27. szám, 5. oldal.

A régebbi Burma, új nevén Myanmar - túlnyomó részében megtért keresztyénekből álló, kareni nemzetiségével az új kormány katonái változatlanul és rendszeresen erőszakoskodnak. Megsértik az emberi jogokat, - adja tudtul egy kanadai menekültügyi tisztviselő.

Katonák törtek egy kareni falura, az asszonyokat elkergették, a férfiakat kényszermunkára hurcolták, a házaikat pedig porig égették. Sok kareni hívő testvérünk menekült el a szomszédos Thaiföldre. A thaiföldi kormány május óta beengedi a Baptista Világszövetség segélyeit, legutóbb úgy 3 000 $ értékű javakat. Egy kareni menekült baptista lelkész kérte "a nemzetközi szervezetünket, hogy helyzetünkről ne feledkezzék el senki sem!"

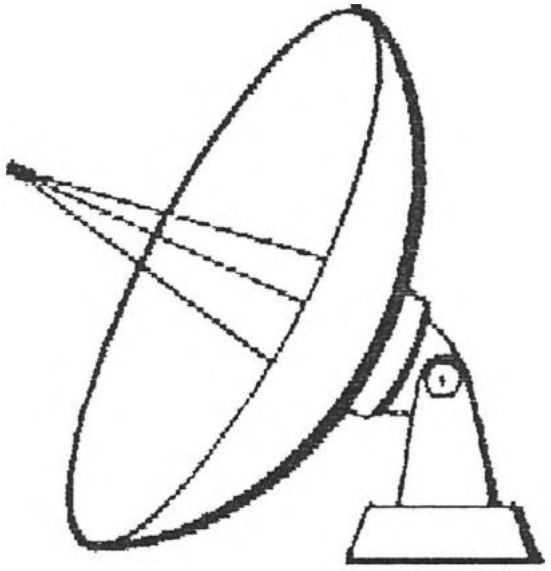
A belpolitikai nehézségek miatt nincs kapcsolata a Burmai Baptista Szövetséggel a Világszövetségnek, de azért tudnak arról, hogy 1991 májusa óta a forradalmi csoport megkezdte embereivel a hívők rendszeres zaklatását.

1991-ben egy burmai asszony kapta meg a Béke Nobel-díjat. Eljuttatták egy köszönő levelét a Világszövetséghez, amelyben hálálkodik a támogatásért, "amit népe igazságos harcáért" a Világszövetség nekik biztosított.

1992. 32. szám, 5. oldal.

A 73 éves Billy Graham, körülbelül 3 év óta szenved Parkinson-kórban. Remegése különösen akkor szembetűnő, amikor lépcsőn megy fől. Orvosai véleménye szerint ez mégsem akadályozza meg a legközelebbi három jelentősebb evangélizációban, a végzendő szolgálatban. 1992 szeptemberében az amerikai Portland, októberében Moszkva és a jövő év márciusában a németországi Hessen ad igehirdetéséhez helyszínt és érdeklődőket.

Ford.: Szebeni Olivér

SATELLIT EVANGÉLIZÁCIÓ

1993. MÁRCIUS 17-21-IG ESSENBEN EVANGÉLIZÁL BILLY GRAHAM. AZ EVANGÉLIZÁCIÓ MŰHOLD KÖZVETÍTÉSÉVEL MAGYARORSZÁGON IS LÁTHATÓ LESZ.

"...MÉCSES A TE IGÉD..."
IGEI TANULMÁNYOK - MINDENNAPI VITÁS KÉRDÉSEK

A BIBLIA TANÍTÁSA A SZENTLÉLEK MUNKÁJÁRÓL

Előhang[1]

1Kor 2:10-16.

Tudatában vagyunk annak, hogy ez a kérdés a legmélyebb hittitkok egyike, ezért csak levett saruval szabad közelednünk hozzá. Önmagunk iránti fenntartásainkat, meg a töredékes hit és a véges emberi értelem iránt táplált aggályainkat a fenti igéret oszlatta el. Hitet támasztott bennünk aziránt, hogy a Lélek *mindent, még az Isten mélységeit is* vizsgáló munkája itt és most is lehetséges; mégpedig abból a célból, hogy *"megismerjük azokat, amiket Isten ajándékozott nekünk"*.

Kutatásunkat nem a puszta ismeretvágy ösztönözte csupán, hanem az az elkötelezés is, hogy miután megismertük az igazságot, *"ezeket prédikáljuk is"*. Hisszük, hogy felismerésinket közre kell bocsátanunk; noha tudjuk, hogy erről a témáról csak a mi időnkben is könyvtárnyi köteteket írtak. Nem ezek számát kívánjuk újabbal szaporítani, hanem a bibliatanulmányozóknak szeretnénk segítséget adni ahhoz, hogy áttanulmányozzák, -elmélkedjék és –imádkozzák azokat a bibliai helyeket, amelyekben a Biblia a Szentlélek munkájáról, erejéről és ajándékairól szól.

Általában sokkal szűkszavúbban beszélünk, mint a közkézen forgó könyvek. Ennek az az oka, hogy (a) a magunk meggyőződése és tapasztalatai helyett *olyan beszédekkel* szeretnénk gazdagítani az olvasót, *amelyekre* maga *a Szentlélek tanít*, (b) ezért nem kívánunk mást tenni, mint segíteni a bibliai szövegek helyes megértését, és ennek érdekében együttgondolkodásra kérni az olvasót.

---

[1] E tanulmányt *Hetényi Attila* vezetésével lelkipásztori munkaközösség készítette kb. két évtizeddel ezelőtt. A munkában résztvevőket pontosan és hiánytalanul ma már nem tudjuk felsorolni. A jánosi pneumatologia kidolgozásában *Almási Tibor*, a szerkesztésben *Hegyi András* nyujtott odaadó segítséget.

A SZENTLÉLEK MUNKÁJA AZ ÓSZÖVETSÉG HÍRADÁSA SZERINT

A SZENTLÉLEK ÉS A TEREMTÉS

Az Újszövetségben nem úgy találkozunk a Szentlélek munkásságával, mint előzménytelennel, hiszen a Szentlélek **a teremtéstől** kezdve egészen **az eszkhatonig** folyamatosan résztvesz a mindenség- és az üdvtörténet munkálásában. Ezért igyekeztünk feltárni azokat az ószövetségi alapokat, amelyekre Jézus Krisztus és apostolai is építettek.

Természetesen nem hagyható figyelmen kívül, hogy az Ószövetségi kinyilatkoztatás igéi egy többistenimádó környezetben élő néphez szóltak. A kinyilatkoztatás történetének ezen a fokán a tiszta egyistenhit kimunkálása volt az elsődleges cél. Érthető tehát, hogy a Lélekről az Ószövetség nem beszél úgy, mint külön isteni személyről, hiszen ezzel Isten egy-voltát tette volna kétségessé a politheista gondolkodásra önkéntelenül hajló emberben. Ezért a Szentlélekről legtöbbször körülírással (jelzős vagy birtokos szerkezettel) szól: *Szentség Lelke, Isten szentségének Lelke, Isten Lelke, Jhwh Lelke, stb.*

Ennek ellenére váratlanul gazdagnak találtuk az Ószövetségben a Szentlélek megnyilvánulásaira vonatkozó utalásokat. Egy-két olyan vonásra is fel kellett figyelnünk, amely fölött egyébként könnyen átsiklik a bibliaolvasó.

Az egyes igehelyek elemzése a következő felismerésekhez vezetett:

Gn 1:2.

Bár a **teremtés**ben minden cselekvő aktust maga Jhwh végez, a Szentléleknek szerepe van a "káótikus" állapotban levő (תֹּהוּ וָבֹהוּ) világ életremelengetésében. Az ósvizek felett lebegő Lélek (רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם[2]) képezi a remény első szikráját arra nézve, hogy az önmagában kilátástalannak tűnő földön kibontakozhat a létezésnek valamilyen magasabbrendű formája.

---

[2] Azon olvasóink számára, akik figyelemmel tudják kísérni a Biblia eredeti nyelvű kifejezéseit, a legfontosabbakat zárójelben közöljük (lehetőleg úgy, hogy akik e nyelveket nem ismerik, azok az értelem csonkulása nélkül kihagyhassák őket).

Később a próféták többször is visszatérnek a teremtés művére, de a Szentlélek teremtő munkájáról ilyenkor sohasem esik szó. Ezek ugyanis apologetikus célzatúak; a hangsúly tehát mindig azon van, hogy a tehetetlen bálványokkal szemben, Jhwh világot teremteni képes Isten.

Amikor azonban a **közvetett teremtés**ről, a teremtettség fenntartásáról, van szó, a Lélek munkásságának többféle formájáról hallunk:

Ilyen az elhalt természet tavaszi megújulása [תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן *(Zsolt 104:30.)*]. A viharban elalélt természet helyreállítása; a zivatar pusztítása és sötétje után az ég felderítése [בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם שִׁפְרָה *(Jób 26:13)*]. Sőt, az ember személyes formáltatása is a Lélek életteremtő munkássága [רוּחַ־אֵל עָשָׂתְנִי וְנִשְׁמַת שַׁדַּי תְּחַיֵּנִי *(Jób 33:4)*][3].

> Féló, hogy a természettudományos gondolkodáshoz szokott mai hívő figyelmen kívül hagyja, hogy a természet felismert törvényei nem automatikusan működnek. Fontosnak találjuk, hogy hitünk a Lélek munkájaként tartsa nyilván az említett megnyilatkozásokat *(éltet, fenntart, újjáteremti a természetet, résztvesz az emberi egyed megteremtésében.*

A SZENTLÉLEK ÉS A KÉPZŐMŰVÉSZET

A képzőművészeti képességeket is Isten Lelke ébresztette a papi ruhák, illetve a szentsátor ékítményeinek készítésére kiszemelt emberekben. [וַיְמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים/חָכְמָה/חָכְמַת־לֵב° *(Ex 28:3. 31:3.35:31.35.)*]. A Szentlélek sokfrontos munkásságának erről a vonaláról szintén csak hitünk további megszegényítése árán lejtkezhetünk el.

Személyekkel való kapcsolataiban a Szentléleknek három viszonylatát vizsgáltuk:

a/ a Szentlélek és eszközei,

b/ a Szentlélek és a közösség,

c/ a Szentlélek és az egyén

---

[3] Egyes előfordulásokban a "Lélek" személytelen: *Isten lehellete* értelmű.

A SZENTLÉLEK ÉS ESZKÖZEI.

A Szentlélek az üdvösség munkálásában sokféle emberi eszközt használ. A hozzájuk való viszony megfogalmazására gazdag és szines kifejezéstár áll az Ószövetség rendelkezésére.

"Az ÚR/Isten lelke volt rajta"

(וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִם/יהוה).

Nm 24:2-ben *alkalmi prófétai ihletés* értelmében fordul elő, és Bálámra, tehát nem-izráeli (pogány) prófétára vonatkozik. ‖ Bir 3:10-ben viszont, mint a bírói tisztre szóló elhivás, és a szolgálatbaállitás pecsétje jelenik meg, és *életre szóló karizmatikus kenet*et jelent. ‖ Bir 11:29-ben *alkalmi* (karizmatikus bírói) *cselekvésre indítás*t foglal magában: a Lélek egy adott politikai helyzetben (nemzeti szorongattatás idején) bátor fellépésre készteti Jeftét. ‖ 2Krón 15:1. 20:14. Mindkettőben *alkalmi prófétai indítás*ról van szó. A kettő között annyiban figyelhető meg különbség, hogy míg az első prófécia döntően érvelő jellegű intelem, addig az utóbbi inkább jövendölés és bátoritás.

Végül Is 61:1-ben van még egy, a vizsgált kifejezéshez egészen közelálló (nominális) formula: "az Úr ISTEN lelke (van) rajtam" (רוּחַ אֲדֹנָי יְהוִה עָלָי), azaz Isten folyamatosan prófétának tekint és prófétaként használ *(állandó prófétai kenet)*.

"Akiben Lélek (van)"

אִישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בּוֹ

Nm 27:18 szintén nominális formulával jellemzi Józsuét: *"akiben Lélek (van)"*. A szóhasználat csupán annyiban különbözik az előzőtől, hogy a *"rajta"* (עלי) helyett *"benne"*("ב) vonzatot használ. Ezzel azonban a szavak értelme — melyekkel egyébként maga az Úr minősiti Józsuét — nem változik. Azt jelenti, hogy a jelölt a nép vezetésére mindenben alkalmas.

"Az ÚR lelke felöltözte ...-t"

רוּחַ יהוה לָבְשָׁה אֶת־

Bir 6:34. e kifejezéssel jelzi, hogy Gedeont a Lélek *alkalmi szabadító cselekvésre indította* Izráel megalázottsága idején. ‖ 2Krón 24:20-ben ugyanez a kifejezés *alkalmi indítás prófétai* feddő *beszédre*. ‖ 1Krón 12:19. "Lélek öltözte fel Amá-

szajt" (רוּחַ לָבְשָׁה אֶת־עֲמָשַׂי), aki nem volt sem bíró, sem próféta, hanem egyszerű csapatvezér. A Lélek megnyilvánulása az ő esetében *alkalmi költői ihlet*et jelent, amelynek hatása alatt egy helyén mondott felelettel (spontán versikével) kivágta magát a veszélyhelyzetben.

"Az ÚR lelke megnyugodott ...-en"

נָחָה רוּחַ יהוה עַל־

Ézs 7:12-ben ígéretként hangzik el, hogy az ÚR lelke meg fog nyugodni az Eljövendőn. Ez más szóval azt jelenti, hogy véglegesen rajta marad, s így az ígért sarj egész életén át Jhwh felkent szolgája lesz *(állandó kenet)*. A Lélek jelenléte közelebbről bölccsé és értelmessé teszi, tanácsolja, és a végrehajtásra is képessé teszi, továbbá istenismerettel és istenfélelemmel tölti el. ‖ Ez a kifejezés ugyanígy másutt nem fordul elő, de van két közeli módosulata: Nm 11:25-26-ban és 2Kir 2:15-ben. Mindkét helyen közvetett lélekáradásról van szó. Az előbbi helyen az ÚR lelke, mint a "Mózesen levő Lélekből adott rész", az utóbbin mint "Illésben levő lélek" (vagy abból kétszeres rész) jelenik meg. Mózes leendő munkatársain a Lélek megnyugvása felkenetést jelent a *folyamatos szolgálat*ra, egyidejűleg pedig *alkalmi prófétai ekszt*ázist okoz. Ez utóbbiról azt a hozzáfűzött megjegyzést olvassuk, hogy soha többé nem jelentkezett náluk. Az elbeszélés menetéből láthatóan az egyszeri prófétikus megnyilatkozásnak azonosítási szerepe volt. Elizeusról a Lélek megnyugvásának tényét külső szemlélők (a jerikói prófétai kör tagjai) állapítják meg. Ennek alapjául ismét egy azonosító csodajel (egy korábbi illési csoda megismétlése) szolgál.

"Az ÚR lelke ösztökélni kezdte"

הֵחֵלָּה רוּחַ יהוה לְפַעֲמוֹ

E kifejezéssel a Bír 13:25-ben találkozunk. Sámson *bírói szolgálatra való elhívás*át jelzi a szöveg e szavakkal. Az "ösztökélni (nyugtalanítani, unszolni) kezdte" kifejezés csak a Lélek keltette állapotot fogalmazza meg; de hogy mire vonatkozott az ösztönzés, az csak a tágabb szöveg-környezetből derül ki. Nyugtalanságát népének elnyomott állapota okozta, illetve a belső kényszer, hogy tennie kell érte valamit. Mint ismeretes, Sám-

son bíró-elődeivel ellentétben nem tömegeket fogott össze, és szólított harcba, hanem egyéni akciókkal harcolt.

"Az ÚR lelke ráesett/rászállt ...-re"

נָפְלָה רוּחַ יהוה עַל-

Ezékiel próféta már amúgyis a Lélek általi elragadottságban volt, amikor ezt olvassuk róla (11:5). A "rászállt az ÚR lelke" kifejezés a prófétai szólási kényszert jelöli: *alkalmi indítást a beszédre.*

"Az ÚR lelke rászállt/megérkezett rá"

צָלְחָה רוּחַ יהוה עַל-

Sámsonnal kapcsolatban háromszor olvassuk ezt a kifejezést (Bír 14:6.19. 15:14). Jelentése mindhárom helyen *alkalmi indítás* nagy fizikai erőkifejtéssel járó *szabadító tettre.* ‖ Saullal kapcsolatban kétszer fordul elő (1Sm 10:6.10) *alkalmi prófétai eksztázisba esés* értelmében, egy izben pedig [már királlyá választása után (11:6)] a *karizmatikus szabadító tettre indítás* értelmében. ‖ Dáviddal kapcsolatban is előfordul, de (a szülői háznál történt titkos) olajjal felkenetéssel együtt. Jelentése így *Jhwh állandó* (kívülről, mások által is érzékelhető) *veleléte* (16:13).

Mint az eddigiekből látható, **a fenti szókapcsolatoknak nincs gondosan körülhatárolt szakkifejezés jellege. Az egyes fordulatok nem határolódnak el élesen.** Ez abban mutatkozik meg, hogy az azonos kifejezések nem mindig ugyanazt a mozzanatot jelölik, és megfordítva: az azonos mozzanatot nem mindig ugyanaz a kifejezés jelöli.

Jhwh lelkének indítása (ha különböző és egymással átfedésben levő kifejezésekkel megfogalmazva is) **tartalmát tekintve** a következőkben summázható:

1./ költői ihlet[4],

2./ prófétai ihletés[5],

---

[4] 1Krón 12:19.

[5] Nm 24:2. 2Krón 15:1. 24:20. Ez 11:5.

3./ **ekszt**á**zis**[6],

4./ **határozott cselekvésre ösztönzés (harcba indítás)**[7],

5./ **szabadító tettre indítás**[8],

6./ **cselekvés-sorozatra ösztönzés**[9],

7./ **karizmatikus (népvezéri, bírói, prófétai, királyi vagy messiási) kenet**[10].

Jhwh lelkének indítása **a ráhatás tartósságának tekintetében** lehet:

1./ **alkalmi**[11],

2./ **tartós**[12],

3./ **életre szóló**[13],

A SZENTLÉLEK ÉS ISTEN NÉPE

Isten Lelkének a szövetséges néppel, mint kollektivummal való kapcsolatát az alábbi igehelyek alapján vizsgáltuk:

"Lelkem árasztom utódaidra" Is 44:3.

אֶצֹק רוּחִי עַל־זַרְעֶךָ

Ez az igéret az Isten szolgálatára elhívott Jákób/Jesúrún [עַבְדִּי יַעֲקֹב וְיִשְׁרוּן בָּחַרְתִּי בוֹ (2.v)] fogságban levő utódainak szól. A gondolatpárhuzam, és a kifejtő rész (4.5.v) együttes tanúsága szerint a *lélekáradás* itt *áldásáradás* jelentéssel bír. Elannyira, hogy leginkább a *vízáradással* illusztrálható. Izráelre nézve ez azt jelenti, hogy váratlan szaporodásnak indul, a pogányokra nézve pedig azt, hogy közülük sokan (önkéntes egyéni döntés

---

6 Nm 11:26. 1Sm 10:6.10.

7 Bír 6:34. 11:29.

8 Bír 14:6.19. 15:14. 1Sm 11:6.

9 Bír 13:25.

10 Nm 11:25. Jos 27:18. Bír 3:10. 1Sm 16:13. 2Kir 2:15. Ézs 11:2. 61:1.

11 Nm 11:26. 24:2. Bír 6:34. 11:29.
14:6.9. 15:14.
1Sm 10:6.10. 11:6. 1Krón 12:19. 2Krón 15:1. 24:20. Ez 11:5.

12 Bír 13:25.

13 Nm 11:25. Jos 27:18. Bír 3:10. 1Sm 16:13. 2Kir 2:15. Ézs 11:2. 61:1.

alapján) *tudatosan elkötelezik magukat Istennek, és nyiltan vállalják az ő népéhez tartozást.*

"Lelkemet adom belétek" Ez 36:27.

אֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם

Az ajándékozó: Isten, a megajándékozott: Izráel, az adomány: Isten Lelke. A Lélek hatása abban nyilvánul meg, hogy a megajándékozott – szöges ellentétben eddigi kormányozhatatlanságával[14] – képességet nyer az engedelmességre, Isten törvényének és akaratának megtartására; gondolkodásában és lelkiségében teljességgel megújul.

"Kiöntöm lelkemet Izráel házára" Ez 39:29.

שָׁפַכְתִּי אֶת־רוּחִי עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל

A kitöltés aktusát – mint az előbbi esetben is – maga Jhwh végzi. Az igéret itt is a fogságból visszatérendő népnek szól. A mondanivaló tartalmi megragadásában az első versfél segít: "Többé *nem rejtőzködöm el* előlük". A Lélek kiöntése tehát itt azt jelenti, hogy Jhwh (cselekvő és érzékelhető módon) jelen lesz népe között.

"Kiöntöm a könyörület és könyörgés lelkét" Zk 12:10.

וְשָׁפַכְתִּי °רוּחַ חֵן וְתַחֲנוּנִים

Bár az előbbiektől eltérőleg itt nem kifejezetten Jhwh lelkéről, de itt is általa kiöntött lélekről van szó. A közösség, amelyre kiöntetik a Lélek: "Dávid háza, illetve Jeruzsálem lakói"; a kitöltés ideje a (kissé apokaliptikus szinekkel ábrázolt) hazatérés utáni kor; eredménye pedig: a múlt bűnei felett érzett bánat, és a bűnbánó könyörgés lelkületének eláradása.

"Ránk árad a Lélek a magasból" Ézs 32:15.

עַד־יֵעָרֶה עָלֵינוּ רוּחַ מִמָּרוֹם

A *lélekáradás* itt a szövegelőzményben leírt ítéletes idő végét jelenti. Eredménye az lesz, hogy a *pusztától* a *Kármelig*

---

[14] Ez 36:26.

mindenütt érvényre jut a jog meg az igazság[15], és a béke, a nyugalom és biztonság garanciájává válik. A Lélek eszerint a társadalmi igazságosság, és ennek révén a közrend és közbiztonság munkálója.

"Lelkem köztetek marad, ne féljetek!" Agg 2:5.

רוּחִי עֹמֶדֶת בְּתוֹכְכֶם אַל־תִּירָאוּ

Szövetségi ígéreteit Isten emberi eszközök által valósitja meg. Ezeknek szól a bátorítás, hogy munkájuk nem hiábavaló, mert Lelkének jelenléte által *maga Jhwh garantálja* az eredményeket.

"Nem hatalommal, se nem erőszakkal, hanem Lelkem által"

Zk 4:6. לֹא בְחַיִל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם־בְּרוּחִי

A Lélek itt is *az ígéretek megvalósulásának szavatolása.* A negativ megközelités (hogy ez feleslegessé tesz minden hatalomra vagy erőszakra épülő cselekményt) még külön is aláhúzza, hogy a Lélek cselekvő jelenléte az eredmény tökéletes és kielégitő biztositéka.

"Kiöntöm Lelkemet mindenkire" Jl 3:1-5.

אֶשְׁפּוֹךְ אֶת־רוּחִי עַל־כָּל־בָּשָׂר

Ez a hely, mint Péter apostol pünkösdi prédikációjának alapigéje, különös fontossággal bir. Jóel a prófécia beteljesedésének idejéül a szabaditás utáni, tehát lényegileg a messiási kort jelöli meg. Ezt a próféciát két szempontból kell megvizsgálnunk: /a/ kikre vonatkozik?, és /b/ mit eredményez?.

/a/ Az ígéret fő jellemzője itt is a teljes általánosság: *mindenkire* (עַל־כָּל־בָּשָׂר). Ezt a nagyonis általános megfogalmazást azonban három vonalon tovább részletezi, és ezzel egyértelmüvé teszi a próféta: (a) *nemre* [בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם ("fiaitok és leányaitok")], (b) *korra* [("ifjaitok, véneitek") בַּחוּרֵיכֶם - זִקְנֵיכֶם] és (c) *társadalmi állapotra* [("szolgák és szolgálók") - עֲבָדִים שְׁפָחוֹת] *való tekintet nélkül.*

/b/ Arra a kérdésre, hogy mit eredményez majd ez az általános Lélek-áradás, a kijelentés legkülönfélébb csatornáinak

---

[15] Ézs 32:16. értelmező, szabad fordításban. Szószerint: "a pusztában is jog lakik, és a Kármelen (vagy: a gyümölcsösben) otthon lesz az igazság.

felemlítésével felel a prófécia [חֲזִינוֹת יִרְאוּ – חֲלֹמוֹת יַחֲלֹמוּן – נִבְּאוּ (prófétálnak, álmot látnak, látomásaik lesznek")]; és ezzel kétségtelenül arra utal, hogy a Lélek kiöntetése az Úr akaratának megértését, és a teljes ráhangolódást fogja magával hozni[16].

Az *általános* lélekáradásban nyert egyéni elpecsételődés egyben a megmenekedés záloga is.

Péter apostol a felházban történteket e prófécia beteljesedéseként értékeli ("ez az, amit Jóel próféta megmondott"[17]), pontosabban szólva a beteljesedés részeként. Szerinte ugyanis az akkori kiöntéssel csak elkezdődött a teljesedés, de nem ért véget: hatásai a felház falain kívül is messze elérnek [ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν *("mert tietek ez az ígéret, meg a gyermekeiteké"*[18])]. Sőt éppen a Lélek hatása alatt Péter valami olyat mond, amit talán maga sem fogott fel teljes mélységében (hiszen ekkor még előtte volt a Kornélius házában történteknek), hogy tudniillik az ígéret a "távoliakra" is vonatkozik: *"mindenkire, akit csak elhív magának az Úr"*.

Összefoglalólag elmondható az Izráel népének illetve gyülekezetének igért Lélek-áradásról, hogy

- nemre, korra és társadalmi állapotra való tekintet nélkül **teljesen általános**, és nyomában a következők járnak:
  - **bűnbánat és megtérés,**
  - **tudatos elköteleződés Isten és népe mellett,**
  - **az Úr akaratának fel- és megismerése**[19],
  - **az Úr jelenlétének nyilvánvalóvá létele,**
  - **az igazság és a jogrend érvényesülése.**

A Lélek jelenléte egyrészt **képesít Isten parancsainak megtartására**, másrészt **segít az eredményes szolgálatban**, azaz garantálja, hogy Isten szövetségi ígéreteinek megvalósulásán fáradozni nem hiábavaló.

---

16 Itt szükséges megemlíteni, hogy a kapcsoltan említett jelek nem a Lélek ajándékai, tehát *nem karizmatikus jelek*, hanem természeti csapások, Jhvh eszkhatologikus ítéletnapjának baljós előjelei.

17 ApCs 2:16.

18 ApCs 2:39.

19 Ez kimondatlanul a törvény engedelmes megtartását is magába foglalja.

A SZENTLÉLEK ÉS AZ EGYÉN KAPCSOLATA

"Szent lelkedet ne vedd el tőlem!" Zsolt 51:13.

רוּחַ קָדְשְׁךָ אַל־תִּקַּח מִמֶּנִּי

A Szentlélek és az individuum kapcsolatáról meglehetősen szűkszavúan beszél az Ószövetség. A közismert bűnbánati zsoltárban a Szent Lélek (רוּחַ קָדְשְׁךָ) a *"szilárd jellem"* (רוּחַ נָכוֹן) és az *"engedelmes lélek"* (רוּחַ נְדִיבָה) párhuzamaként jelenik meg.

Folytatás: A Szentlélek munkája az újszövetségi híradás szerint

HIPER - HIPO

A hívő emberek számára mindig fontos és érdekes a kijelentés eredeti nyelve. Ezért hozzuk föl ezt a két szót, amit olykor különböző alkalmazott tudományok saját nyelvükben is használnak.

Ezek az eredetileg görög szavak szóösszetételekben előtagként szerepelnek és valószínűleg latin közvetítéssel kerültek hozzánk. Legalábbis ezt sugallja a görög ὑ i-vel átírt alakja. Az újszövetségi görögben ez a két kifejezés olyan esetekben fordul elő, amikor az utótag vagy többszörösen van meg, vagy a kelleténél kevesebbszer fordul elő. Például a "kitűnni, felülmúlni" /ὑπερέχω/ szavaknál a sokszorozódásra; míg a "képmutatás, alakoskodás" /ὑπόκρισις/ esetében a valóság hiányára, csak látszólagos voltára utal valamelyik előtag. Mindkét szélsőség önmagában hordja veszélyeit.

Baj van a keresztyén életben, ha a hívőt magával sodorja a szélsőség. Viselkedésével okvetlenül ki akar válni, másoktól minden áron különb akar lenni. Az ilyen hívő nem hallgat senkire, csak a saját eszére. Csökönyös, makacs, önző, öntelt. Ha viszont nem becsüli meg Isten életében megnyilvánuló áldását, kegyelmét, az Úrtól kijelölt munkáját, sőt a szolgálatát alábecsüli, elégedetlen és tépelődő, az is éppen elég nagy baj.

A hiper és a hipo egyaránt csalás.

Őbenne, Ő általa, Ő érte érdemes hinni, élni, szolgálni és dolgozni.

Szebeni Olivér

MEGTÉRÉS

Teológiánk alapítója, Udvarnoki András, 1935-ben, a korabeli MBGYSZ konferencián mondta: "A megtérés a hit lényeges és kötelező jellemzője". A megtérés határozott kinyilvánítása nélkül senki sem lehet gyülekezeteink tagja. Teológiai gondolkodásunk úttörője tehát az Újszövetség alapján fejezte ki a megtérést, ami egyházszervezeti alapvetést képezett, mivel senki sem válhatott baptistává, csak megtérés útján. Udvarnoki András nem követte a hazai népegyházak /történelmi egyházak/ gondolkodását, ahol a megtérés akkoriban azonos volt az áttéréssel /konverzió/.

A megtérés tudatos döntés a hit alapján, elhatározó döntés, új orientáció felé, Jézus Krisztus követésére.

Az idei jubileumi évre tekintettel említsük Spurgeon tanítását, aki az igehirdetés fő céljává tette a hallgatóság megtérésre segítését. Hatalmas, a maga tervei szerint épített londoni templomában évente ezrek tértek meg. Szemináriumában ebben a szellemben oktatta növendékeit. Saját megtéréséről a prédikátor-fejedelem így beszélt: A felszólítás engedelmes teljesítése volt. Metodista igehírdető szólította föl: Nézz Jézusra! Ő pedig fölnézett, és semmi mást nem tett, csak nézett, nézett és nézett...

A megtérésre való felhívás a bibliai időktől hangzik és minden nemzedék evangélizálásának alapvető eszköze. Jelen van minden keresztyén tanításban, vagyis egyetemes tétel. A fogalom nyelvészetileg nagyon összetett, de mégis benne volt régóta a magyar kegyességi gondolkodásban. Már az első magyar nyelvű könyvben /kódexben/ olvasható, veretes, patinás magyarsággal írja az anonim szerző. Assisi Szent Ferenc egy emberevő farkasnak prédikált a megtérésről. Szavaira a vad megjuhádzott, többé nem ölt, bárányként követte a szent férfit, és megelégedett gondoskodásával. "A fordolt farkas" története a Jókai kódexben olvasható. A magyarságot a középkor óta bizonyítottan megtérésre hívták föl a hívő keresztyén igehírdetők.

ETIMOLÓGIA

Az Újszövetség eredeti nyelvén a μετανοεῖν 25-ször és a μετάνοια /megtérés/ nőnemű főnév 21-szer fordul elő. Ismert vasárnapi iskolai módszert alkalmazva említem a Mt 3:2-t és a 4:17-et, ahol a Szentírás egyetlen felnyitásával, János és Jézus Krisztus igehirdetésének a kezdetét jellemzi, hogy mindenek előtt a megtérés programját említik. Az Újszövetség utolsó lapjairól sem marad el a fölhívás. Gondoljunk a hét gyülekezet közül Laodiceára /Jel 3:19/. Vagyis a bűnös embertől a megtérés lehetőségét Isten az utolsó időkig fenntartva, nem fosztja meg. Roppant kegyelmi lehetőség rejlik ebben!

A görög kifejezés első tagja /μετά/ változást, módosulást; a második tag /νόεω/ belátást, megfontolást, átgondolást jelent; és így a megtérésben benne van a bűnbánat, az "elme megújulása" /Ef 4:23/, a megtérő találja meg a "megbánás helyét" /Zsid 12:17/, ahol új elhatározásra jut /νόημα/.

KÉRÜGMA

Isten elnézi a megtérő korábbi tudatlanságát /ApCs 17:30/. Egyszerű tájékozatlanságnak minősíti megtérésünk előtti gonoszságainkat. Micsoda jóindulat! Mennyi elnézés!

Az Úr Jézus a Tékozló fiú példázatában mondta el az ember megtéréséhez vezető útja örökké érvényes lépéseit:

1. Az elveszett, bűnös állapot belátása /Lk 15:17/.
2. Emlékezés a szerető szívű Atyára, aki hazavár /u.ott/.
3. Visszafordulás és hazamenetel /18.v./.
4. Bűnbánat és megalázkodás az Atya lábainál /21.v./.

A megtérés az élet hibás lépéseinek korrigálása, a korrekció egyetlen lehetséges módja.

A megtérésben lehetőségek rejlenek az ember előtt.

Az Istenhez visszaforduló ember előtt feltárul a mennyei örömök forrása /Lk 15:7/.

Isten csak megtérni akaró és megtérő embernek adhat bocsánatot. Akik nem akarnak megtérni, a maguk feje szerinti úton veszedelembe rohannak /Rm 2:5-6, Jel 9:20-21, 16:9/.

A megtérés az egyén alapvető átalakulása, üdvössége tekintetében átmenet a halálból az életre. Isten ennyit vár el az embertől, minden mást ezután ad, vagy tesz /ApCs 2:38/.

Sz. O. 1992. jan.

TEST ÉS LÉLEK

A Szentírás dicho- és trichotomikus felosztása az emberről

a/ A Szentírás az embernek hol kettős, hol hármas felépítéséről beszél. Az ember a teremtő Isten akaratából /בָּשָׂר- σῶμα,τό/ test. Testi voltunk nem lényünknek valamilyen kevésbé értékes, megvetendő része, Isten ajándéka. Eszköze Isten és felebarátaink szolgálatának /Rm 12:1/. A Szentlélek temploma /1Kor 6:19/. A test legmagasabb értékelése ez a keresztyén értékelés!

Isten teremtő cselekedetéből az ember ugyanakkor testi adottságának megfelelő, belső valóság: lélek is. Lényünk e belső oldalának megjelölésére a Szentírás két kifejezést ismer. A /ψυχή, ἡ/ /נֶפֶשׁ, שׁ/ - lélek inkább bensőnknek a világ felé fordult oldalát jelenti; így például Pál apostol szóhasználatában a ψυχικὸς ανθρωπος a csak evilág felé forduló érzéki ember. A ψυχή jelentése igen sokszor: az élet az emberben. Viszont a πνεῦμα - lélek, τὸ πνεῦμα τοῦ ανθρώπου általában bensőnknek Isten felé fordult, illetve az Istennel való közösségre teremtett részét jelöli /רוּחַ az Ótestámentumban/. Emberi pneumánk a bűnben ugyan megromlott, beszennyeződött /μολυσμοῦ ... πνεύματος, 2Kor 7:1!/. Az új-jászületésben azonban a Szentlélek "helyévé", befogadójává lesz /Rm 8:16, 1Kor 2:11. 16/.

A bibliai ψυχή és πνεῦμα fordítása körül sok vita volt és van ma is. A "szellem" a mai magyar nyelvben az emberi pneuma és a Szentlélek megnevezésére sokkal alkalmatlanabb és félrevezetőbb az eddigi szóhasználatnál. A "szellem" szó ugyanis a mai magyar nyelvben egyfelől lényünk értelmi oldalát és tevékenységét jelöli elsősorban, másrészt "kísértetet", "másvilági lényt" jelent. Emiatt használjuk itt és a következőkben a "pszüché-lélek" és "pneuma-lélek" kifejezéseket /Vö. Lelkipásztor, 1954. januári szám/.

Ezzel a felosztással kapcsolatban azonban arra is rá kell mutatnunk, hogy a Szentírásnak itt sincs egyértelmű, egyforma terminológiája. Sokszor még ugyanabban a bibliai iratban sem. A τὸ πνεῦμα például sokszor jelenti azt, amit egyébként a ἡ ψυχή jelöl. Sok helyen hiányzik a kettő közötti világos különbségtevés. Váltakozva találkozunk hol a kettős, hol a hármas felosztással.
Ez is figyelmeztessen rá, hogy teljesen elhibázott dolog a kettős vagy hármas felosztást szinte üdvösség kérdésévé tenni. Ahogy a Szentírás nem akar kozmogóniai tudományos leírást adni és nem természettudományos szakkönyv, éppúgy nem kereshetünk benne pszichológiai leírást, sem az emberi lélek szerkezetéről, sem működéséről.

b/ Annál lényegesebb viszont az igének egy másik megkülönböztetése: a σαρξ és πνεῦμα, mint az ember kétféle alapvető állapota, viszonyulása Istenhez. Az ember mint σαρξ a maga egészében bűnös és Istentől elszakadt lény. Az ember ἐν πνεύματι viszont a maga egészében, testestül-lelkestül Isten Szentlelkének hatalma alatt áll. A σαρκικός és πνευματικος ellentétben a dicho- és trichotomikus terminusokkal - jellegzetes értelemben használva mindig a teljes, testi-lelki ember megjelölői. Bár a szóhasználat elsősorban Pál apostolé, ez a döntő különbség az egész Szentíráson végigvonul, ez a különbségtevés a Biblia igazi "pszichológiája": a döntő határvonal az emberi életben nem a test és a lélek, hanem a σαρκικός és πνευματικος emberi élet között húzódik!

Dr. Nagy Gyula

GONDOLATOK A VASÁRNAPI TEXTUSOKHOZ

RÖVID BEVEZETÉS NEHÉMIÁS KÖNYVÉHEZ

Nehémiás könyve eredetileg egységes történelmi művet alkotott az 1-2Krónikák és Esdrás könyvével. Ezek a papi érdeklődésű és értékelést adó történeti könyvek zárják a Héber Kánont. Az ószövetségi kánontörténet későbbi szakaszában történt az eredetileg egységes történelmi mű szétválasztása négy különálló könyvre: Esdrás, Nehémiás, 1Krónikák és 2Krónikák könyve. Jelenleg is ebben a tagolásban található a héber kánon.

Nehémiás könyve fő alakja a címadó: NEHÉMIÁS /נְחֶמְיָה/ nevének jelentése: "Isten vígasztalása". I. Artashaszta /Artaxerxes/ (i.e. 465-424) perzsa király uralkodásának 20. évében kapott engedélyt Nehémiás arra, hogy mint perzsa királyi udvar kinevezett júdeai helytartója /פֶּחָה/ (Neh 5:14) hazatérjen Jeruzsálembe és megépíthesse a város kőfalait. Nehémiás Jeruzsálembe érkezésének éve i.e. 445 volt. A kőfalat felépítették 52 nap alatt /Neh 6:15 kk/. Josephus Flavius szerint a falak felépítése 2 év és 4 hónapig tartott. A könyvön belül erre nincs adatunk, de az tény, hogy a falak ünnepélyes felszenteléséről később tudósít Nehémiás könyve /Neh 12:27 kk/. Nehémiás munkálkodásának két különböző időszaka volt. az első időszak 12 évig tartott /i.e. 445-433/. Ekkor vissza kellett térnie a királyi udvarba, majd hamarosan újabb megbízást kapott /Neh 13:6-7/.

A könyv a babiloni fogság utáni újrakezdés egyik jelentős történeti időszakáról tudósít. Nehémiás kinevezése helytartóvá Júdeát önálló és független tartománnyá tette a perzsa birodalom FOLYÓN - TÚLI /עֵבֶר הַנָּהָר/ (Neh 2:7), /עֲבַר - נַהֲרָה/ (Esdr 6:13) kormányzóságában. Ennek következménye lett a Samáriától való elkülönülés is. Ennek jogi lehetőségét is biztosította Nehémiás kinevezése.

Nehémiás tevékenységének három fő területe volt.

1. Fizikai újjáépítés

2. Társadalmi - közigazgatási reformok bevezetése /pl. Jeruzsálem benépesítése új lakosokkal Neh 7:4, 11:1-2
3. Kultuszi reformok bevezetése, szövetség megújítása Istennel és a THÓRÁ-hoz igazított közösségi élet rendszabályozása /8-10. fejezetek és 13. fejezet/.

A harmadik tevékenységi körben jelentős segítséget jelentett Nehémiás számára ESDRÁS AZ ÍRÁSTUDÓ /הַסּוֹפֵר/ és a törvényt magyarázó léviták.

A könyv fő forrása Nehémiás emlékiratai (Neh 1:1-7:5, 11:1-2, 12:27-13:31) és a fogságból hazatértek névlistái /Neh 7:6-72, 11:3-12:26/.

Szeptember 27. Neh 1:1-4, 2:1-8

1. vers

Nehémiás Súsán várában élt, amely az egyik perzsa királyi székhely volt I. Arthasasztá király idejében /v.ö. Eszt 1:1/. Ő volt a király pohárnoka (1:11) /מַשְׁקֶה לַמֶּלֶךְ/.

A huszadik esztendő Arthasasztá uralkodásának 20. évét jelenti (2:1, 5:14, 13:6).

2-3. vers

Nehémiás rokona megérkezik hozzá néhány júdeai férfivel. Nehémiás érdeklődésére csupa rossz híreket közölnek a jeruzsálemi állapotokról:

I. Akik otthon vannak nagy bajban és gyalázatban vannak.

II. Jeruzsálem falai romokban hevernek és kapui megégtek.

A beszámoló nem említi azt, hogy a hazatértek első tennivalója volt az égőáldozati oltár felállítása és a mindennapi áldozatok gyakorlásának elindítása (Esdr 3. fej.). Sem azt, hogy ekkorra már 10 év óta áll az új templom /i.e. 515-ben avatták fel, Esdr 6:13-18/.

Nehémiás a hírek hallatára több napon át egyhelyben ül, sír, gyászol és böjtöl /צָם/ - imádkozik /מִתְפַּלֵּל/.

Nehémiás szomorúsága Isten előtti szomorúság /אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם לִפְנֵי/ és nem tehetetlen depresszió!

2:1-3 vers

Nehémiás munkaköréből eredően elkerülhetetlen, hogy a király ne vegye észre hangulati-lelkületi állapotának megváltozását. A király azt is érzékeli, hogy Nehémiás szomorúsága nagyon komoly és mély gyökerei vannak /רֹעַ לֵב = a szív baja/. Olyan állapotban volt Nehémiás, mint mikor valaki egy kialakult nehéz helyzet szellemi-lelki hátterét is értékeli és szívére veszi. Nehémiás "nagyon megijedt". Ennek magyarázata az ókori despota uralkodók szeszélyes reagálási lehetőségének ismerete /pl. 1Móz 40:20-22/.
Nehémiás őszintén elmondja szomorúsága okát a királynak.

2:4-6 vers

A király készséget mutat arra, hogy segítsen Nehemiás problémáján. Ez már imameghallgatás /1:11/. Nehémiás először az Úrhoz fohászkodik s csak azután szólal meg a király előtt kérését megfogalmazva. Az istenfélő és hívő ember "módszere" ez

2:7-8 vers

Nehémiás kihasználja a kedvező szituációt, a király jóindulatát. Nem elégszik meg a helytartói kinevezés elnyerésével, hanem legális királyi támogatást és segítséget kér a tervezett építő munkához. A király ezt is teljesíti, de Nehémiás elsősorban ISTEN KEZÉT látja a dolgok kedvező alakulásában /כְּיַד אֱלֹהַי הַטּוֹבָה עָלָי/ /v.ö. Esd 7:6, 7:28, 8:31/.

Október 4. - Neh 2:9-20

9. vers

Nehémiás hivatalosan bejelentkezik a Folyamon túli tartomány helytartóinál, mint a perzsa királyi udvar újonan kinevezett júdeai helytartója. Ezt ő előre is fontosnak látta (2:7) és így volt jogszerű és helyes. Terve megvalósítása szempontjából is fontos lépés volt.

10. vers

Jeruzsálembe érkezésének hamar híre megy a környéken. A szomszédos tartományok vezetői rosszallották Nehémiás megérkezését. Szanballat Samária helytartója volt, Tóbijjá a keleti tartomány helytartója. Őket később is többször említi a könyv, mint állandó ellenséget. Mindig valami rosszban mes-

terkedtek Nehémiás és népe ellen. A 19. versben kiegészül ez a felsorolás az arab Gesem említésével. Ő valószínűleg egy szomszédos arab törzs vezére lehetett. Amikor Nehémiás vezetésével elkezdődik a munka, rosszallásuk "szellemi hadviseléssé" változik: egyrészt gúnyolták és csúfolták a zsidókat, másrészt építő munkájukat a király elleni lázadásnak minősítve akarták megfélemlíteni a munkára felbuzdult népet (19. vers).

11-15. vers

Nehémiás nagyon óvatosan készül terve megvalósításához. Jeruzsálembe érkezése után három napig semmit sem csinál. Ezután éjszakai szemlét tart, a lerombolt városfalakat végigjárva. Erről az egészről csak néhány bizalmas embere tud. Mindezt úgy teszi, mint aki már a helyszínen van, ahová Istentől való indíttatás alapján érkezett. Az Úrtól kapott feladat végzésére. Erősen érzi szívében, hogy mit kell tennie Jeruzsálemért /מָה אֱלֹהַי נֹתֵן עַל-לִבִּי לַעֲשׂוֹת לִירוּשָׁלָם/ (12. vers).

16-18. vers

Nehémiás bölcsessége és az Úrra figyelése látható abban, hogy mit közöl és mit nem közöl Jeruzsálem vezető embereivel. Az alkalmas pillanatot kellett felismernie arra is, hogy nyilvánosságra hozza újjáépítési tervét. Buzdító érvelésében három féle érvet használ:

1. megalázó és gyalázatot jelent Jeruzsálem népe számára az, hogy a falak romokban hevernek,
2. bizonyságot tesz Istennek megnyilvánuló jóakaratáról,
3. ez igazolódott is már a perzsa király konkrét támogatásában.

Erre a nép felbuzdulva vállalja a munkát.

A 16. vers a következőképpen tagolja a Nehemiás körül lévő népet Jeruzsálemben:

/סְגָנִים/ a közösség vezetői, előljárói
/יְהוּדִים/ júdeaiak, zsidók
/כֹּהֲנִים/ papok
/חֹרִים/ nemesemberek, előkelők
/יֶתֶר אֹשֵׂה הַמְּלָאכָה/ a többi munkás

20. vers

Nehémiás bizonyságtevő, öntudatos módon és szigorúan elhatárolódva válaszol az ellenség vádjaira.

Bizonyságtétel: Isten ad eredményt a munkában.

Hitbeli öntudatosság: Mi, mint az Ő szolgái kezdjük el az építést.

Elhatárolódás: samáriaiak, ammoniak és arabok nem kaphatnak részt /חֵלֶק/ sem a munkában, sem annak áldásában. Nincs is erre semmi jogcímük /צְדָקָה/ és ők, a választott nép etnikai határain kívül valók nem lehetnek azok között, akikre hálásan és tiszteletteljesen gondolnak majd vissza az őseikről megemlékező /זִכָּרוֹן/ jeruzsálemi lakosok és a zsidók későbbi nemzedékei.

Október 11. - Neh 4:1-23 (3:33-4:17)

Az igeszakasz lényege: Jól szervezett és átgondolt ellenséges támadásra a válasz: jól szervezett és jól átgondolt védekező és építő munka Istenben bízva!

I. A TÁMADÁS: a samáriai Szanballat, az ammóni Tóbijjá valamint az arabok és asdódiak együttesen támadnak Jeruzsálemre és a zsidókra /4:1-3, 7-8/.

MÓDSZERÜK: 1. Pszichológiai hadviselés
2. Saját népét fanatizálja ellenük
3. Gúnyolódás, csúfolódás, lekicsinylés, irónia
4. Szanballat társra talál Tóbijjában /4:1-3/
5. Összeesküvés és fegyveres /harc/ támadás terve /4:7-8/
6. Meglepetésszerű rajtaütés terve /4:11/
7. A külső szemlélők megítélése szerint is reménytelen a helyzet /4:12/

II. A VÉDEKEZÉS:

1. Imádságban az "Úrra vetett teher" /4:4-5/ (Mint Ezékiás és Ésaiás reagálása az asszír fenyegetésre: 2Kir 19:14-34, 2Krón 32:20)
2. Továbbépítés nagy kedvvel /4:6/

3. Imádság és őrség állítása /4:9/

4. Valóságos felkészülés a harcra, fegyveres felsorakozás /4:13/

5. A nép bátorítása és buzdítása családtagjaikra hivatkozva és a NAGY ÉS RETTENETES ÚRRA /אֲדֹנָי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא/ /4:14/

6. A munka tovább folytatása /4:6, 15b, 22/.

7. A létszám megosztása különböző feladatok szüksége szerint: Nehemiás közvetlen testőrségének fele dolgozik, fele pedig fegyveresen őrködik /4:16/. A vezetők felügyelnek /4:16b/. Nehémiásra és közvetlen gárdájára fokozott igénybevétel hárul /4:23/. (Rendkívüli éberség és készenlét - meddig lehet ezt bírni?)

8. Vészjelzés esetén összegyülekezés /4:18-20/.

9. Harcieszköz és építőeszköz a kezekben /4:17/.

10. Éjjel őrködni, nappal dolgozni /4:22/.

AZ ÚRBAN ELFOGADOTT ÉS FELVÁLLALT HELYZET

1. Az Úr cselekedni fog /4:4-5/

2. Imádság és a nagy és rettenetes Úrra gondolás /4:9,14/

3. Isten meghiúsította az ellenség szándékát /4:15, v.ö. Jn 8:44, Ef 6:10-11/.

4. "Istenünk harcol érettünk!" /4:20/.

Október 18. - Neh 5:1-19

1-5. vers

Nehémiás meghallgatja és felvállalja az elszegényedett népréteg panaszát. Három féle esete alakult ki az elszegényedés állapotának.

1. Voltak olyanok, akiknek már semmijük sem volt és gabonát kellett kapniuk kölcsönbe, hogy legyen minden napra eledelük /2. vers/.

2. Voltak olyanok, akiknek mindenüket el kellett zálogosítani /mezőket, szőlőket, házat/, hogy így szerezhessenek gabonát /3. vers/.

3. Voltak olyanok, akik már eladták rabszolgának fiaikat és leányaikat, hogy meg tudják fizetni az adót /4-5. vers v.ö. Mt 18:25/.

6-11. vers

Nehémiás mindezt hallva haragra gerjed, de nem indulatból cselekszik /6-7. vers/. Megtanácskozza szívével a dolgot /וְיִפְלֹךְ לִבִּי שָׁלַי/.

Szembesíti tettükkel az előljárókat és előkelőket /7b/, majd nyilvánosan felelősségre vonja őket egy nagy gyűlés /קְהִלָּה גְדוֹלָה/ keretében. Bizonyítja számukra, hogy nem felel meg az Isten félelmében való járásnak az a részükről való viszonyulás elszegényedett honfitársaik iránt /7b-10. vers/. A főemberek és előkelőknek ez a magatartása nem felel meg a Thóra ezzel kapcsolatos kinyilatkoztatott isteni törvényének /3Móz 25:35-45, 5Móz 15:7-18, v.ö. még Mt 18:25/. Hasonló visszaélés volt Jeremiás szolgálata idején a zsidó honfitársak közül való rabszolgákkal, a babiloniak ostroma és annak ideiglenes megszűnése idején /Jer 34:8-17/.

Nehémiás saját pozitív példájával is tanít /10-11. vers/.

12-13. vers

Erre a Nehémiás által alkalmazott "ügykezelésre" az érintettek nem tudtak egy szót sem szólni /8b/. Sőt, végül kifejezik készségüket arra, hogy mindent Nehémiás kívánsága szerint cselekesznek. Nehémiás ezt a kifejezett ígéretüket egy szent esküvel erősítteti meg, papok vezetésével. Az eskü megszegőinek sorsát egy szimbólikus cselekménnyel illusztrálja

14-19. vers

Ez a szakasz Nehémiás önvallomása. Arról vall, hogy milyen elvek és szempontok szerint gyakorolta ő helytartói működését. ISTEN FÉLELEM /יִרְאַת אֱלֹהִים/ vezette inkább, mint helytartói jogainak szigorú kihasználása. Az általa vezetett nép érdekében kész volt lemondani is helytartói jogairól és egyes kiváltságokról. Ha mindezt Isten emlékezetébe is idézi, "de a teljes írás" összefüggéseiben vizsgálva tudjuk, hogy nem jelenthetett számára külön érdemet /19. vers/!

/Szlovák Tibor/

November 29.

És 63:15-64:4a

A szakasz műfaja: kollektív panaszdal. Ha Ésaiás szavát egy korhoz kötjük, valamely ellenség, talán Asszíria szorongatása van a háttérben. Ha azt az elméletet valljuk, hogy ez a fogság utáni korból származó prófécia, úgy a nemzet lelki felébredésének elmaradása felett való kesergés szava. Ez utóbbit tartom valószínűnek.

15. A שָׁמַיִם az eltávolodásra utal. Isten nem az ő népe között lakozik már, mint hajdani időkben, ahonnan könnyen segítségül hívható volt.
Itt Isten tulajdonságait tekintve egy halmozást találunk. Egyrészt hatalma, másrészt ősi kijelentésre utalva /sinai perikopa/ féltő szeretete és irgalma kerül említésre. A fohász oka az a feszültség, hogy Isten nagyságával és irgalmával ellentétben áll népének az az állapota, amelyről az alábbi versek vallanak.

16. Az Istentől való eredeztetés nem genetikai, hanem szembeállítás az "Ábrahám a mi atyánk"-ra való hivatkozással, amely Jézus korában is a megtérés alól való felmentés kisértését jelentette. Pedig egyedül Isten képes népe ..גֹּאֵל -ja lenni, vagyis, Ő az, aki a bénult helyzetből kiemel.Az imádkozó prófétának egyedül belé vetett bizalma és feltétlen hite áll előttünk.

17. Mintha Isten engedte volna... De az emberi szív megbízhatatlanságával szemben Istennek azon átnyúló irgalmát reklamálja és kéri, a .... a megtérés szakszava. Mintha Istennek kellene megtérnie a tőle elforduló emberhez. Tudjuk, hogy ez nem azt jelenti, hogy adjon igazat a bűneiben lévő embernek, legyen ő is olyan, mint az ember, hanem azt, hogy a bűnre hajló embert szükség van önmagától is megvédeni. Ki tenné ezt, ha nem Isten?! A próféta nem bízik már az emberben. Nincs alapja. Gondoljunk arra, milyen rossz partnerei vagyunk mi az Örökkévalónak.

18. Ismét szembetaláljuk magunkat a történelmi háttér kérdésével. Az egyetlen Ésaiás tradició esetén: Áháznak ki kellett fosztania a templomot ahhoz, hogy Tiglat-Pileszer hadait elfordítsa Jeruzsálem felől. Jahve nem úr többé saját hajlékában. Míg nem volt nagyobb tragédia, nem volt összehasonlítási alap. Ha a trito-Ésaiás tradiciót vesszük, akkor ez babiloniai fogságra való utalás egyértelműen.

19. A nép erkölcsi állapotára utal. Nem látszik meg rajtuk, hogy Isten népe lennének. A vers második felétől egy a sinaihoz hasonló demonstrációt kér, amely talán képes lesz a népet apatikus állapotából felrázni. Isten Igéje korántsem olyan következetesen érinti az emberi szívet, mint a természetből vett képek szerint: a tűz mindig meggyújtja a rőzsét, a tűz felforralja a vizet. Ez a szakasz a 64:2-ig tart.

3. Paralelljeit Deut-Ésaiásban találjuk, ahol a bálványistenségekkel való összehasonlításban áll előttünk Isten élő, eleven isteni volta.

4a Az Úrral való találkozás a hűségesnek a legnagyobb jót hozza. A tőle való eltávolodás feszültségének a végét.

December 20.

És 2:2-5

A világ történelmének a problémáit, amelyek végső soron emberi problémák összegeződését jelentik, Isten fogja megoldani, és nem valamely emberi vagy sátáni eredetű nagyság, vagy politikai jószándék és akarat. A békétlen emberi természet nem képes elhozni a béke korszakát, az Isten műve lesz.

2. אַחֲרִית הַיָּמִים - eschatologikus időpont, amely mindig Isten által meghatározott, jónak látott időpont. Nincs az embernek sem hatalmában, sem pedig előre tudásában. Ezzel kapcsolatban az egyedül helyes magatartás a készülés, vagyis a folyamatos Isten akarata szerint való élet. Ebben az összefüggésben az Úr házának hegye jelképes értelmű, tehát nem földrajzi hely, még csak nem is Izrael politikai kiemelkedésére kell gondolnunk, hanem az 5. vers felhívására: mi már járhatunk az Ő világosságában! Ez emel egyedül a népek fölé, és semmi más.

3. Nem Izrael, hanem Isten felmagasztalását jelenti, mint ahogy a valószínű más dolgokból való kiábrándulás után, végre az Isten mondja már meg, mi a helyes és mi a helytelen. Annyi mindent mondtak már ebben a kérdéskörben, ami nem vált be. Érdekesség, hogy a népeket עַם -nak írja. A תּוֹרָה itt elsődleges értelemben található, tehát Isten az életútra tanítson meg, mégpedig ez a népek óhajaként prófétáltatik, amiért elmennek az egyébként lenézett és ellenfélként kezelt Jeruzsálembe is. Hiszen gondoljunk arra, hogy minden népnek megvan a maga szentélye, és ez lehet impozánsabb is, mint Jeruzsálem, s ugyancsak megvan a maga "igéje", ami nem ugyanaz, mint amit Jeruzsálemben hirdetnek. Ez a szomjúság az IGE iránt Jahve szavának fölénye és egyedül helyes tartalma miatt van.

4. A Békekorszak a szomjas szívvel hallgatott és hittel elfogadott Ige következménye. Érdekes, hogy semmiféle más kényszer, vagy jó

belátás nincs említve. Az Ige szomjúságából és hitéből következik, hogy a jobb sorsra érdemes dolgokat, amelyekből az ember a maga találékonyságával pénzt és fáradságot nem kímélve mindig megalkotta gyilkos szerszámait, most átalakítja az építés és művelés szolgálatába.

December 27.

És 60:1-9

1-3. Imperatívusszal indul, amely a 4. versben megismétlődik, tehát nyomatékosodik is. Az Deutero-Ésaiás stílusa. Míg amott a fogságból való hazatérésre, itt megvilágosodásra mozgósít. Az első három vers kulcsszava a אור átvitt értelemben veendő. A sátán által elkötöttett, megtévesztett elmébe szinte bevillan a fény. Nem belőle ered, hanem az Isten világossága hozza az AHA! élményt. A népek még homályban élnek, derengenek dolgok, de mekkora értéket adott Isten népének az által, hogy világosságot adott. /"Az igazi világosság eljött már ebbe a világba, mondja János."/ Azokon, akik befogadták, meglátszik Isten Istensége. Mekkora felelősséget és kiváltságot jelent Istenről információkat közvetíteni! A jól megélt Ige micsoda missziós hatással rendelkezik. A fényre vonzza a népeket és vezetőiket. Isten népe által akarja megmenteni ezt a világot. A lelki megvilágosodás, - ahogy az megváltoztatta életünket, - és az evangélizáció szoros összefüggését látjuk. Hiszen nehéz olyan evangéliumra hívni, ami a hívót érintetlenül hagyta. De ha meglátszik..., akkor jönnek!

4-9. Ez az Egyiptomból való szabadulás utáni második exilium képe. A Babilonból való hazatérés öröme. Isten ölben viszi, illetve viteti haza az ő népét. Elképzelhetetlen, hogy ez ne járjon együtt azzal, hogy nemzeteket mozgat meg népe érdekében. Izrael valami módon központi helyet foglal el a népek között. Nem nacionalista okokból, hanem a kijelentés miatt. Isten szabad döntésében választotta ki őket, hogy rajtuk keresztül árassza áldását, Igéjét az egész világ felé. Hiszen az üdvösség a zsidók közül támadt. A népek gazdagságukat, kincseiket hordják Jeruzsálem felé. Még az Isten oltárára is jut, mégpedig mint tiszta áldozat. Bárhogy értékeljük, ma azzal a ténnyel kell szembetalálnunk magunkat, hogy megrázó történelmi körülmények közepette megtörtént a harmadik exilium is. Vélhetően a kegyelembe való visszavétel felhői ott sűrűsödnek Izrael felett.
Érdekesség, hogy itt nagy hangsúlyt kap a gazdagság. Az anyagi. Nem Isten ellenes módon, hanem mint egy természetes válasz arra a Jeruzsálemből kisugárzó kegyelemre, amelynek csak letéteményese, közvetítője Izrael, forrása azonban Isten. Az ősi páskánál is meg kellett emlékezni az ünnep fényével is a szolgaság igájának kontrasztjaként, a szabadítás gazdagságával és bőségével Isten tettéről.

Hegyi András

"...ha valaki prédikál, úgy mondja szavait, mint Isten igéit, ha valaki szolgál, úgy szolgáljon, mint aki az Istentől kapott erővel végzi, hogy mindenkor az Isten dicsőíttessék Jézus Krisztus által, akié a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen.

1Pt 4:11

Dr. Varga Zsigmond J.: Újszövetségi görög-magyar szótár

KÖNYVISMERTETÉS

Nagy várakozás előzte meg ennek az immár lexikon jellegű újszövetségi görög - magyar szótárnak a megjelenését. Tudtunk arról, hogy készül és számítottunk rá, hogy ha megjelenik nagy segítséget jelent majd minden lelkésznek és teológusnak, aki az Újszövetség szakszerű tanulmányozására nem sajnálja az időt és a fáradságot. Végre már ott lehet bárkinek az íróasztalán ez az értékes mű, melynek segítségével kitárulhat az ige tanulmányozójának látóköre és olyan összefüggéseket fedezhet fel, amelyek rejtve maradnak azok előtt, akik eleve lemondanak az eredeti szöveg behatő megismerésének lehetőségéről.

A szerző által az előszóban bevallottan ez a munka "...szótár formájában közreadott újsz. exegézis": továbbá: "Én a magam egyházának vagyok tagja: hogy más felekezetek tagjai hogyan tudják használni a szótárt, arra nézve nem tudok nyilatkozni...". E sorok olvasása után kíváncsisággal vegyes fenntartással kezdtem a mű tanulmányozásához. Nem sok időbe telt, hogy minden fenntartásom eloszoljon és megállapitsam, hogy a szerző egyházi hovatartozása biblicitás terén nem készteti engedményekre. Ennek bizonyságául álljon itt egy részlet a βαπτίζω igéhez kapcsolódó szövegből (131.old.):
βαπτίζω (βάπτω "bemerít, beavat" továbbképzése.) fut.βαπτίσω 1.aor.act.ἐβάπτισα,1.aor.pass.ἐβαπτίσθην,1.fut.pass.βαπτισθήσομαι, part.perf.pass.βεβαπτισμένος bemerít (rég.beavat)" med. és pass.bemerítkezik, bemerül (ha ti. nem kifejezetten az act.passivum-, de legtöbbnyire az!) Újsz. ált. kultikus ért. használatos, a történeti egyházakban (a róm. kat. egyház gyakorlata és szóhasználata nyomán) a helyesebb "bemerít" igét kiszorította a "megkeresztel, keresztel" (mivel a római egyház a szertartás alkalmával a kereszt jelét is rárajzolja a bemerítettre), így a szóból kiesik - és fennáll annak a veszélye, hogy a gyakorlatban is elszíntelenedik - a bemerítés döntő aktusa. Ebben még ezenkívül az is közrejátszhat, hogy az egyház a bemerítő keresztelés helyett (érthető okoknál fogva, ti. részint a technikai lehetőségek híján, részint pedig

kerülni akarván az üldözések miatt a bemerítéssel járó nyilvánosságot) már a kezdeti időben is gyakran alkalmazta a jelképes bemerítés, azaz a leöntés aktusát. A megkeresztelt ember feje búbjának megnedvesítése azt jelképezi, hogy az illető a feje búbjáig, tehát teljes egészében belemerül a vízbe (hogy ennek feltétlenül álló helyzetben kell-e történnie, arról nem történik említés). - Újsz. 1. zsidó rituális tisztálkodási szertartást végez Mk 7:4. vl.é Lk 11:38. Ez a jelentés lehet a továbbiak alapja, de persze, ez nem jelenti azt, hogy a bemerítés (keresztelés) bármiképpen a zsidó rituális szokásokból és szertartásokból volna levezethető (akár a Qumránon, akár a prozelitus-keresztségen át próbálkoznak is sokan ilyesmivel). - 2. Az Újsz. görögségben *keresztel-bemerít* sajátos jelentést veszi föl. Ezt a "szertartást" először Keresztelő (tkp. "Bemerítő") János végzi: az ő tevékenységéhez annyira hozzátartozik ez, hogy a bemerítés tevékenységét jelölő ige part.-a, illetve a belőle képzett nomen agentis a "János" név állandó jelzőjévé, illetve értelmezőjévé válik: `Ιωάννης ὁ βαπτίζων v. βαπτιστής. Stb...

E nélkülözhetetlen segédkönyv használatát melegen ajánlhatom még azoknak a szolgatársaimnak is, akiknek megvan akár a Bauer (W. Bauer: Griechisch-Deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der übrigen urchristlichen Literatur), vagy ennek W.F. Arndt és F.W. Gingrich által készített angol nyelven kiadott fordítása, akár a Thayer (J.H. Thayer: Greek-English Lexicon of the New Testament), mert Dr. Varga Zsigmond J. Újszövetségi görög-magyar szótárában mindig találhat valami többletet exegetikai vonatkozásban.

Megemlítendő még, hogy a művet görög nyelvi és lexikográfiai szempontból Dr. Kapitánffy István és Dr. Tegyey Imre ellenőrízte, míg teológiai szempontból Dr. Lenkeyné Dr. Semsey Klára nézte át, aki az Újszövetségi idézetek számozását is javította.

A rendkívül szép kiállítású kötet a Magyar Bibliatanács megbízásából a Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya kiadásában jelent meg Budapesten, 1992-ben.

Dr. Páth Géza

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL

I.

Szebeni Olivér:

Johann Gerhard Oncken a hű és bölcs sáfár

A sáfároktól elsősorban azt követelik, hogy mindegyikük hűségesnek bizonyuljon. /1Kor 4:2/

J.G. Onckenről, az "európai baptisták atyjáról" már több életrajz jelent meg. Ez az információs tömeg századunk végére inkább a kétkedés talajává, mintsem a népszerűsítés alapjává vált. Kezdték kérdezgetni:
1. Valóban Oncken az európai baptizmus atyja?
2. Járt-e Pesten, Rottmayer idejében és tartott-e 1848-ban bemerítést?
3. Ő avatta föl Kornya Mihályt?
4. Élete vége felé megtagadta a baptistákat, elszakadva német hittestvéreitől?

E szűkös keretek lehetővé teszik legalább azt, hogy ezekre az izgalmas kérdésekre felelhessek. Oncken, mint hű és bölcs sáfár /Lk 12:42/a /, kerüljön első helyre missziónk történelmében.

Oncken testvér személyéről, elsősorban életrajzáról egy misszióker ületi felkérés alapján, a Nap utcai gyülekezetben szóltam(1). Figyelemreméltó érdeklődés kísérte az előadást, köszönet Nemeshegyi Zoltán testvér lelkesítésének és az erzsébeti fiatalságnak. A sok adat állítólag az olvasmányosság rovására volt. Most tehát csak olyan dolgokkal foglalkozom, amelyek lelkipásztorainkat érdekelhetik, éppen a felvetődő kérdések nyomán.

1. Valóban J. G. Oncken az európai baptisták atyja?

A XIX. század, amelyben Johann Gerhard Oncken /1800-1884/ született, a missziós térhódítás kora, elsősorban az angol baptisták szorgalmából. Misszionáriusaik eljutottak Indiába, Burmába és az egykori gyarmatokra. Európában viszont ismeretlenek a baptisták. Nem törődtek volna a misszióval? Indokolt a kérdés: Voltak-e baptisták Európában J. G. Oncken előtt? Mivelhogy vannak bizonyos nyomaik. Például Jobbágy István talált irodalmunkban egy valószínűleg temesvári "baptista Bátori András"-t a végvári időkből. Én is írtam két "baptista tanító"-ról, Tiborc Jánosról és Szalai Jánosról, 1773-ból. Mások Sziléziában és szlávok között bukkantak nyomra.

Ha valahogyan erősödnének ezek a halvány nyomok, akkor eldől Onckennel kapcsolatban, hogy ő-e valóban az európai baptizmus atyja. Addig pedig memorizáljuk szorgalmasan ismert mondását: "Minden baptista egy misszionárius".

A szórványos nyomok nem bizonyítanak működő gyülekezeteket, sem missziós folyamatot. Oncken hamburgi bemerítkezése után /1834. ápr.22./ hét megtért hívő tudatos bizonyságtételéről beszélhetünk, ami folyamatos, az egész földrészre kiterjed és a mai napig fennáll. Ennek tehát ő volt az elindító atyja, bármiként vitatják. Az első hét gyülekezeti tag /tehát nem tíz, ahogy E. H. Broadbent a "Zarándok gyülekezet" írója állítja(2)/ őt választotta prédikátorrá, és ennek alapján ordinálta Barnas Sears, amint erről tanuskodik a kétnyelvű jegyzőkönyv(3). Hitvallást fogadtak el, és szövetségre léptek az amerikai baptistákkal(4). Oncken testvér missziói folyóiratot adott ki(5) és több gyülekezetet alapított Európában. Mindezek ellenére a hetvenes évektől fokozatosan háttérbe szorult, végül szülővárosában, Varelben, 84 évesen, eléggé magára hagyatva zárta le szemét. Két legjobb munkatársa, akik vele a nagy baptista triumvirátust képezték /s Kleeblatt(6)/ szinte vele egy időben távozott. G. W. Lehmann két évvel előbb, Julius Köbner, az énekíró pedig egy hónappal később. Mindkettő általa fogadta el Jézus Krisztust. Tehát kétségtelenül J. G. Oncken volt az európai baptisták alapítója.

Johann Gerhard Oncken 1834-ben

2. Járt-e Pesten Oncken 1848-ban?

A szemináriumi jegyzetbe a nagy európai missziónárius pesti látogatásáról szóló adat egy gépelt fordítás alapján került, tehát forráskritikailag vitatható az auktoritása, bármennyire kedvelt évszám minden magyar ember szeme előtt 1848, a szabadságharc éve. Szabadi F. Gusztáv /1871-1966/ kezéből került elő egy levél fordítása: A nagy Oncken Pesten járt, "egyeseket bemerített", alig két évvel Rottmayer János /1818-1901/ Pestre érkezése után(7).

Akkoriban a bemerítést alapos nyílvántartásbavétel követte. Naplózták, anyakönyvezték, megírták németül és angolul. Ennek a 48-as bemerítésnek viszont nincs nyoma Oncken naplójában, de erre még kitérünk; mivel úgy húsz éve, hiányoljuk ezt. Egy diák 1981-ben megjegyezte, hogy a hipotézis tarthatatlan. Én sem bírtam megerősíteni a Szabadi-féle gépelt magyar fordítás gyenge bizonyító ereje miatt, hiszen az nem származhatott Onckentől.

A század eleji német szerzők /Th. Duprée, A. Hoefs, C. A. Flügge/ Oncken pesti útjáról nem értesítenek, és nem ír erről Csopják Attila /1853-1934/ sem, Rottmayer János szemtanu történetíró veje sem(8). Az 1874-beli levélen kívül Solymár Imre /1915-?/ elhunyt bonyhádi testvérünk támogatta Oncken pesti látogatásának elméletét. Sajnos azonban ez mind kevés a kételkedőknek, mivel arra hivatkoznak, hogy a naplójában lenne a legfőbb tanuság.

Dr. Gerzsenyi László talált egy kortárs amerikai újságot és egyszerűség kedvéért lemásolta, hazahozta, és az angol szöveget elküldte: "Ismét küldünk két testvért Magyarországra, a legmegbízhatóbbak közül, hogy erősítsék és bátorítsák ottani gyenge csoportunkat, akik legújabban sokat aggódnak a hatalmak nevében fenyegető magatartástól"(9).

Az amerikai Magazin 1848 októberében közölt egy levelet J. G. Onckentől: "Két római katolikus megtérőt baptizált Oncken testvér", - írják, de úgy tűnik, hogy J. G. Oncken egy másik Onckenről tájékoztat, aki 1848-ban járt Pesten a hamburgi gyülekezetből; majd így folytatja: "Június 24-én, szombaton korán reggel elhagyva Bécset ugyanazon nap este érkeztem Pestre. Igen felüdítő volt számunkra az összejövetel a kedves testvérek között..."(10).

A két bemerített hívővel 9 tagú a pesti gyülekezet, a publikált levél szerint. "A kilencből hét, akik a pesti gyülekezetet alkotják, a hamburgi gyülekezet lelki gyermekei"(11).

Arra következtethetünk, hogy 1848 nyarán Pesten két új megtérőt baptizált egy Oncken nevű testvér, aztán pedig Pesten járt a "nagy Oncken", ahol mindössze két éve élnek hívők. Ezek voltak a budavári evangélikus lelkész, Bauhoffer János György /1806-1864/ kéziratában emlegetett baptista hívők, akik azzal váltak gyanussá, hogy "vallásos iratokat terjesztve... dolgoztak a katolikus egyház ellen", mégpedig olyan vakmerően, "hogy számukat több száznak gondolhatták"(12), holott tízen sem voltak. Talán az itt említett "géplakatos Kobura" a két újonnan bemerített egyike lehetett.

3. Hányan viseltek Oncken családi nevet?

Meyer Henrik, akinek születésnapját ez évben ünnepeltük, tisztelte lelki nevelőjét, J. G. Oncken testvért, akitől missziós küldetését kapta, a múlt század hatvanas éveiben. 1874-ben hazánkba hívta, azzal az imént ismertetett levelével, aminek csak a fordítását őríztük meg. Amikor a meghívást küldte, Pesten legfeljebb néhány érdeklődő járt Meyer igehírdetéseire. Oncken válaszában említi a pesti látogatást és a bemerítést, elég bizonytalanul emlékezik, de ezen senki sem csodálkozhat. A meghívást sajnos nem teljesíthette. A német baptista szövetségben "sajnálatos zürzavar" van. Már visszavonult Varelbe, szenved a történelmi szerepét kellően nem méltányolóktól, mint ahogy húsz évvel később Meyer is szenved hasonló körülmények között Magyarországon.

Idősb Rottmayer János.

Oncken egyik fiát Meyer gyakrabban látta vendégül, aki mindig szívesen jött ide "lelki megújulás céljából"(13). A századforduló idején Amerikában tartózkodik W. S. Oncken, de az első berlini európai konferen-

cián megjelenik, egy angol gyülekezet küldötteként(14).

Amikor Meyer az önéletrajzában valakit említ, általában csak családi nevet ír, a keresztnevek nem kerülnek följegyzésre. Így eshetett meg, több történikus tévedésből J. G. Oncken szerepeltette Kornya Mihály /1844-1917/ felavatásán, Nagyszalontán, 1877. nov. 14-én. Pedig a már 1848-ban Pesten járt Johann Frinrich Oncken /1817-1905/ volt Nagyszalontán, nem az "európai misszió atyja". Hiszen őt már évekkel korábban eredménytelenül hívta Magyarországra Meyer Henrik. Természetesen 1877-ben is eredménytelenül hívták volna.

4. Oncken és a felekezeti hűség

J. G. Oncken személyi ügyeit Magyarországon hosszú ideig leplezgették. Ezekről legfeljebb a Hamburgban járt egykori diákjaink tudtak. Oncken angol szabadegyházi tapasztalatai és önmagában szinkretizált többféle tanrendszer némiképp eltértek az uralomra jutó gondolatoktól. Az amerikai németek lapja, a Sendbote(15) szerkesztősége nemcsak az európai misszió gyakorlatát igyekezett befolyásolni - például Meyer Henriknek is feladták a leckét(16) - hanem a német nyelvterületnek valamennyi gyülekezetét. A vita éle egyre inkább a teológiai képzésre irányult. Oncken azonban nem kíván laicizálni, ő maga is tanított teológiai kurzusokon(17). Ebből azonban nem "kollégium fejlődött"(18), és nem lelkésznek /r Geistliche, Priester/, sőt még prédikátornak /r Prediger/ sem képeztek senkit, ahogy a már említett Broadbent-könyv tendenciózusan írja(18), hanem misszióiskolát nyitottak. Senkit sem szenteltek pappá, Hamburgból mindenki anyanyelve szerinti nép közé került, ahol nem "fizetésért" prédikáltak, mivel nem is volt kinek, mint "vének" /r Ältester/ később általk azoknak a gyülekezeteknek az élére, amiket ők maguk hívtak létre. Nem kaptak semmiféle kedvezményt a kormányoktól. Nem volt lelkészi felügyeleti jog, nem csak ők szolgálhatták ki a baptizmát vagy az úrvacsorát(18). A legtöbb gyülekezet még a lelkésze fölött is felügyeleti jogot gyakorolt, és néha csak 30-40-nek volt egy pásztora.

Oncken az oroszországi gyülekezeteket sem törekedett "saját szervezetébe fölszívni"(18), hanem a mennoniták elégedetlenek voltak saját gyakorlatukkal, a csecsemőkeresztséggel és ezért álltak lelkesen és százanként át Onckenhez. Broadbent könyve az oroszországi segélyekkel kapcsolatban rendkívül sérelmes ránk nézve. Mintha a baptisták "amerikai pénzen" vettek volna híveket maguknak(18). Annyi igaz, hogy sok önzetlen áldozatot hoztak a nyomor, az éhezés enyhítésére, mégpedig felekezeti elkötelezettség figyelembe vétele nélkül. - Amennyiben ez hibájuk...

Mit tartunk egy baptista prédikátornál az etikus magatartás csúcspontjának? Van olyan, aki feltétlenül elvárja tőle, hogy "sok lelket mentsen meg". Oncken csak a hamburgi gyülekezetben 1022 hívőt baptizált(19). Van, akinek más lesz az eszményképe. Nézőpont kérdése mindez. Nekem rendkívül vonzó, amikor egy megalázott hívő igehirdető keresztjét hordozva sem fordul el gyülekezeteitől.

5. "Drága Oncken testvér!"

A német hívők között a viták ellenére Onckennek mindig nagy tekintélye volt. Jellemzően adta egyik életrajz írója könyve címéül: Drága Oncken testvér(20). Szülővárosában utcát neveztek el róla, és latin jelmondatát "Isten dicsőségére és a nép javára" /Pro gloria dei et bono publico/ több társadalmi és humanitárius szervezet adoptálta. 1900-ban, Oncken születése centenáriumán ünnepséget tartottak. A magyar baptisták lapjából sem maradhatott ki a méltatás(21). A missziós centenáriumra kiadott képe alatt ez olvasható: "Jézus Krisztus megrettenthetetlen hitvallója, az újszövetségi gyülekezetek európai harcosa, 1834. április 23-án, Hamburgban ő alapította az első német baptista gyülekezetet"(22).

A "drága Oncken testvér" sorsa, mint láthattuk, nem volt sikerekben gazdag, élete és jelleme azonban a legszebb gyöngyszeme missziónknak. A hívő embernek olykor még a gyülekezetében is van harca és keresztje. Az Úr azonban megáldja és igazolja hű sáfárait. A hűséghez elválaszthatatlanul hozzátartozik az is, hogy az Úr szolgája maradjon hű a hitvallásához, a népéhez, akinek prédikált, még akkor is, ha megalázzák.

Oncken ügyei hasonlók Meyeréhez, de nem mindenben. Az állami elismerés tekintetében legkevésbé. Oncken 1851-ben kérte Hamburg város vezetőitől elismerését, és 1866-ban teljes jogúvá vált a felekezetük(23). Meyernek a magyar állam nem adott vezetői jogosítást, mivel nincs állampolgársága. Oncken a saját hazájában élt, és a társadalom bizalmát viszonylag hamar megnyerte gyülekezetével együtt.

Utoljára még annyit hozhatunk föl a különbözőségek és a tendenciózus értelmezések közül, hogy a baptisták állítólagos központosító szervezkedése semmiként sem veszélyeztette a gyülekezeti autonomiát. "A klérus nélküli" felekezet(24) Magyarországon idővel éppúgy állami felügyelet alá került, mint az Odera-Neisse vonalától a Csendes-óceánig bármelyik a püspöki, vagy a pápai főség alatt. Az ezt megelőző korban pedig az állam vagy a kormányok szemében közömbös volt az összes felekezet szervezete. Elkötelezettségük valamely államegyházzal, vagy a többségi egyházzal sokkal inkább kényszerítette őket arra, hogy elfojtsák a más

vallásúakat a hatalom eszközeivel. Baptistákat támogató kormányról én nem hallottam még, bár tudok egy miniállamról, ahol éppen a klérus nélküliek képezik a többséget. Mennyire humánusak, vagy toleránsak nem tudom, de azt igen; hogy azok a jelentősebb és a világ közvéleménye előtt nyilvántartott baptista politikusok, akiket orgyilkos ölt meg, arra nevelték gyermekeiket és ösztönözték feleségüket, kérjenek büntetés helyett kegyelmet(25). Baptista államegyház a történelemben még sehol nem volt, és a hatalom Európában különösebben sehol sem támogatta őket, legfeljebb zaklatásukra változtatta a jelszavait. /Félő az, hogy "tradiciónális" úton haladunk, és a hatalom újra talál ideológiai bázist, meg jelszavakat, hogy a hívőket minél jobban háttérbe szorítsa megint/.

*****

JEGYZETEK:

1. Szebeni Olivér: Gyöngyszemek missziónk történetéből. Kézirat, 12 oldal. J. G. Oncken /1800-1884/ az első pont. /1-3 oldal/. Elhangzott Budapest Nap utcai gyülekezetben, 1991. okt. 1-én.
2. E. H. Broadbent: Zarándok gyülekezet /Magyar fordítás/. Primo Kiadó, Budapest, 1963., 418 oldal. A téves létszám a 309. oldalon.
3. Günter Balders: Theurer Bruder Oncken. Das Leben Johann Gerhard Onckens in Dokumenten und Bildern. Berlin, 1979., 151 oldal. A baptizáltak névsora a 35., a jkv. a 36-38. oldalon található.
4. G. Balders i.m. 47. oldalán van a hitvallás. Artikel I. Vom Worte Gottes. A felvételi határozatról a jkv. 7. pontja szól /38 oldal/.
5. J. G. Oncken: Missionsblatt der evangelische Taufgesinnten. Hamburg, 1844-től. Havilap, és Tört. Emlékgy.-ben 297. alatt őrzik a következő évi folyamát, amely Rottmayer János tulajdona volt.
6. G. Gieselbusch: Entwicklung und Stand des Baptismus in Deutschland. Megjegyz.: Erster europäischer Baptisten-Kongress Berlin, 1908. 390. oldal. A három első német prédikátorról említett sajátos kifejezés a 133. oldalon.
7. Meyer Henrik levelezése. Oncken levele, Varel, 1874, szept. 14. Katalógussz.: 473. Szebeni Olivér közli A magyarországi baptisták történelme c. teológiai jegyzetében, amely kézirat, 107 oldal. Az említett részlet a 20 oldalon.
8. Csopják Attila: Képek a magyarországi Baptista misszió történetéből. Budapest, 1928., 134 oldal. Rottmayer János életének ő a legjobb ismerője.
9. Dr. Gerzsenyi László levele Szebeni Olivérnek, 1992. február 24. Idézet: The Baptist Missionary Magazin, XXVII. évfolyam, 1847. dec. 12-i szám, 426. oldal.
10. U. ott, 1848. okróberi szám, 388. old.
11. U. ott, mint 10-es.
12. Bauhoffer J. György Kézirat az 1851. júl. 6-i kiutasításokról. Ford.: Szabadi F. Gusztáv. MBE. Tört. Emlékgy.
13. Meyer Henrik önéletrajza. Magyarra ford. Fejér Gyula. Kézirat, 94 oldal. A kifejezés a 76 oldalról.
14. Erster europäischer Baptisten-Kong. i.m. 27 oldal.
15. Sendbote. Organ der deutschen Baptisten Nord-Amerikas. A magyarországi közleményeket általában 1886-tól lehet követni.
16. J. G. Fetzer hamburgi tanár levelet írt Meyer Henriknek és sürgette, hogy tartasson magyarul istentiszteleteket. Meyer az önéletrajzában többször is említi: 63., 71. old. a Sendbote ismertetése az utóbbi helyen, Fetzer levelével. A részletezés a 73 oldalon.
17. G. Balders i.m. 111 old. Egy népes csoport fényképe alá a következőket írták: A hamburgi misszióiskola kurzusa. Közepen ül J. G. Oncken.
18. E. H. Broadbent i.m. A kollégium szót az angol iskolák között használják, de németek között soha. Ez tehát a fordító tájékozatlanságára utal. Hamburgban senkit sem tanítottak "lelkészi hivatásra" /310 old./. Baptisták között nem lelkészi kiváltság az úrvacsora osztása vagy a baptizma kiszolgáltatása, de a teológiai végzettség sem feltétlen követelmény. Magyarországon a legfelső vezetőségbe is bejutott úgynevezett laikus /Bányai Ferenc, Szabó László, Nagy József, dr. Szakács Imre, stb./. Túlzó ez a kifejezés is: "... a saját szervezetükbe szívták fel". Az amerikai segély értelmezése kifejezetten rosszindulatú /310 oldal/.
19. G. Balders i.m. 142 oldal.
20. G. Balders i.m. címe magyarul
21. Békehírnök, 1900. évf., 32-33 oldal. A cikk hangsúlyozza J. G. Oncken érdemét az európai vasárnapi iskolák szervezésében.
22. 1934-ben készült németországi képéről.
23. J. D. Hughey: Die Baptisten. Lehre, Praxis, Geschichte. Kassel, 1959., 172 oldal. A jogfejlődési évszámok a 106-107. oldalról.
24. Máthé Elek: Klérus nélküli egyház. Dr. Kiss Ferenc profeszszor beszél a testvérgyülekezetek egyházáról. Megjelent a Haladás c. lapban, 1949. okt. 27. szám.
25. Az 1968-ban Memphisben meggyilkolt Martin Luther King özvegyére és fiára, valamint az 1980-ban, Monroviában meggyilkolt William Richard Tolbert volt államfőre, illetve özvegyére gondolok. Nem kértek megtorlást férjük gyilkosaira, a törvényszékek előtt.

***

A sorozat következő tanulmánya a hazai missziómező nagy úttörőjének, Meyer Henriknek az életét és munkásságát tárja elénk.

"SZOLGATÁRS-NÉ" AKIK TÁRSAINK A SZOLGÁLATBAN...

E számban két rövidke cikket vettünk át a H. N. Adventista Egyház Lelkész-tájékoztató füzetének 1992/2. számából és egyet a Lelkipásztor Evangélikus Lelkészi Szakfolyóirat 1991/6. számából. Mindezek szemléletesen ábrázolják ki előttünk, azokat a gyakorlati kérdéseket, amelyek a lelkipásztor legközvetlenebb munkatársával, feleségével kapcsolatosak. Különösen a harmadik cikk ébresztheti súlyos gondolatokat - jelenleg a mi egyházunkban kevésbé feszítő kérdésről - mely a nők lelkésszé avatásával együttjáró, a Bibliából kevéssé megválaszolható dilemma.

*

LELKÉSZFELESÉGEK PÁSZTORÁCIÓS PROGRAMJA

A Ministry 1981. júniusi és az 1982. februári számában megjelent egy tanulmány, melyben közzétették az Andrews Egyetem lelkészi szolgálatról folyó kutatásának eredményeit. A kutatás középpontjában a lelkészfeleség, mint személy állt. Bár ez a felmérés csak Észak-Amerikában folyt, mégis azt tapasztaljuk, hogy a lelkészfeleségek a világon mindenütt ugyanazokkal a problémákkal küszködnek. Ezért itt hazánkban is érdemes lesz megismerni a fent említett vizsgálat eredményeit.

A vizsgálat szerint a lelkészfeleségeknek az okozza a legtöbb problémát, hogy férjük nem beszéli meg velük az élet nagy kérdéseit. A megkérdezettek 83%-a úgy vélekedett, hogy nyitottabb kapcsolatot szeretne ebben a férjével, míg 85%-uknak örömet jelent, hogy prédikátorfeleség lehet. A megkérdezettek 67%-a úgy nyilatkozott, hogy ez a szolgálat egyedülléttel és elszigeteltséggel jár együtt. Mindössze 21% volt az, aki szerint férjének abba kellene hagynia a lelkészi szolgálatot.

A második kérdéscsoport akörül forgott, hogy mennyi időt töltenek a lelkészek családjukkal. 73% úgy érzi, hogy nem jut elég idejük a családi életre. Az anyagi kérdésekkel 63%-uk foglalkozik, míg szintén 63%-uk érzi úgy, hogy a lelkészfeleségek nem megfelelően képzettek. Szerintük képzetteknek kellene lenniük ahhoz, hogy megfelelő segítőtársak lehessenek.

De mégis, mi a legnagyobb probléma a lelkészfeleségek számára a gyülekezetben? 15% úgy vélekedett, hogy az elvárások. 14% szerint a lelkészek munkája mellett csak a második hely jut a családra, illetve a feleségre. 11% úgy érzi, hogy nem alkalmas a lelkészfeleség szolgálatára. 10%-át az állandó költözéssel járó problémák zavarják. A legnegyobb probléma azonban mégis az, hogy a prédikátorfeleségek többsége nem képes az elődök nyomába lépni. Az egyik feleség például elmondta, tőle elvárják, hogy harmóniumon vagy zongorán kísérje a gyülekezeti éneket. Ő viszont nem tud semmiféle hangszeren játszani, és ez óriási terhet jelent a számára. Van olyan lelkészfeleség is, aki egyedül érzi magát a gyülekezetben. Se barátnője, se rokona, se ismerőse nincs azon a vidéken, a férjét pedig nagyon lekötí a gyülekezeti munka.

Az Andrews Egyetemen kívül a Metodista Egyház is végzett egy hasonló felmérést, miszerint ott is ugyanezeket a problémákat tapasztalták. A metodista kutatókat elsősorban az foglalkoztatta, hogy a XX. század első felében mi jellemezte a lelkészfeleségeket. Abban az időben "társlelkészek" voltak, és egy bizonyos munkát végeztek. Jött a II. Világháború, amikor sok asszony munkába állt, természetesen a lelkészfeleségek is, és az asszonyok rájöttek, hogy egy második jövedelem nem lebecsülendő, hiszen ez lényegesen hozzájárul a család fenntartásához.

Ezt követte a feminista mozgalom, ami azt jelentette, hogy a nőknek is megvan a maguk karrierje, függetlenül a férjektől. Ezután következett, hogy a feleségek külön töltötték a szabadságukat is a férjüktől, majd ezt az időszakot követte a feminizmus utáni korszak, amikor a választás szabadsága lett az igazi vitatéma. Vagyis a szabad választási lehetőség azt jelentette, hogy választhatott szabad karrier között vagy pedig a férjét segíti. Nagyon sok lelkészfeleség van, aki otthagyta és otthagyja eddigi - világi - munkahelyét, és férje oldalán vesz részt a gyülekezeti szolgálatban.

A jövő lelkészfelesége a következő lehetőségek előtt áll. Főiskolai diplomával rendelkezzenek - a felmérések szerint -, legyenek képzettek. Az idősebb lelkészfeleségek közül 38%-nak van főiskolai végzettsége, míg a fiatalok közül 53%-nak. Nagyon sok olyan lelkész van, aki az Andrews Egyetemen tanul és az alatt az idő alatt a felesége is diplomát szerez.

A felmérések szerint a lelkészfeleségek között az idősebbek 27%-a, a fiatalok 56%-a érzi úgy, hogy elhívást kapott a lelkészi szolgálatra. És ők arról beszélnek, hogy ugyanúgy lelkészi szolgálatot végezhetnek, mint a férjek. Természetesen itt felmerül a fizetés kérdése is. A megkérdezett idősebb lelkészfeleségek 38%-a kívánná ezt, míg a fiatalok közül 58%.

Ennek ellenére nagyon sok helyen a

világon az a szolgálat, amit a feleségek végeznek, önkéntes munka. Minden olyan munkában, amelyik nem sérti a gazdaságosságot, szeretnék, ha a feleségek is részt vennének.

A feleségek szeretnék továbbá - a felmérés szerint -, hogy az ő számukra is szervezzenek lelkészértekezletet, ahol a téma az lenne, hogy miként válhatnának még alkalmasabbá a szolgálatra.

A felmérés egyik érdekes pontja a nők lelkésszé szentelésével foglalkozott. Maguk között a lelkészfeleségek között - akik rendszeresen részt vesznek a szolgálatban - a vizsgálat azt mutatta ki, hogy ellenzik a nők lelkésszé szentelését.

Elen Bresee

H.N. Adventista Egyház, Lelkész-tájékoztató, 1992/2.

*****

A LELKÉSZFELESÉGEK SZÜKSÉGLETEI

A felmérésre kiküldött kérdőívet 112 lelkészfeleség küldte vissza. Átlagéletkoruk 35-40 év. Szolgálatban eltöltött idejük 12-25 év.

Pozitív trendek

1. 95% állítja, hogy férje munkájához pozitívan viszonyul.
2. 94% támogatja és bátorítja férjét a szolgálatban.
3. 85% állítja, hogy férje mellett részt vállal a szolgálatban.
4. 83% úgy érzi, hogy a gyülekezeti tagok személyükben tisztelik őket, s nem úgy tekintenek rájuk, mint férjük "meghosszabbított karjára".
5. 96% örömet és megelégedettséget tapasztal a gyülekezeti tagok, valamint az érdeklődők látogatásában.
6. 88% úgy érzi, hogy a gyülekezetek értékelik szolgálatukat.
7. 92.% szerint jót tenne, ha a lelkészfeleségek részt vehetnének a lelkészértekezleteken.
8. 91% szeretné, ha az uniójában lelkészfeleségek egyesülete működne.
9. 91% szeretné, ha olyan cikkeket olvashatna, amelyek a lelkészfeleségek problémáival foglalkoznak.

Negatív trendek
1. 35% úgy érzi, hogy nem rendelkezik kielégítő növekvő kegyességi élettel.
2. 57% nem érzi magát alkalmasnak a lelkészfeleségi szerepre.
3. 53% úgy érzi, nem tudja sikeresen betölteni lelkészfeleségi hivatását.
4. 50% magányosnak érzi magát lelkészfeleségként.
5. 43% úgy érzi, hogy nem beszélheti meg problémáit a terület tisztviselőivel.
6. 55% véleménye szerint nem készítették fel kellőképpen azokra a kihívásokra, amivel lelkészfeleségként szembe kell néznie.
7. 84% hiányolja, hogy nem kap olyan anyagokat, amelyek támogatnák a lelkészfeleségeket.
8. 59% kifogásolja, hogy a lelkészfeleségeket nem hívják meg az értekezletekre.
9. 43% szerint férje nem tölt elegendő időt vele és családjával.

I. Mit tart a legfontosabb problémának a szolgálatában?

Erre a kérdésre három egymással összefüggő válasz érkezett.
- Időhiány
- Magány
- Szerep-konfliktusok

A megkérdezettek 80%-a nevezte meg e három probléma valamelyikét. Szerepkonfliktus alatt azt értjük, hogy sok lelkészfeleségnek nehézsége származik abból, hogy feleség, anya, s ugyanakkor dolgozó nő is. Ez a helyzet bűntudattal tölti el, mivel úgy érzi, hogy sehol sem tud kellőképpen eleget tenni. Az időhiány is összefügg a fenti kérdéssel, mert több lelkészfeleség úgy érzi, hogy nem tud kellő egyensúlyt tartani a fenti három funkció között. Ezért úgy érzi, állandóan rohannia kell. A magányosság alatt azt értették, hogy a lelkész-férjek többsége éppen az esti órákban van távol a családtól.

II. Mit tart a legnagyobb örömnek a szolgálatban?

A válaszok jó része szerint a legnegyobb öröm látni, hogy az emberek elfogadják Krisztust, növekednek a hitben és megkeresztelkednek.

Általános válasz volt, hogy a legnagyobb öröm bizonyságot tenni, részt venni a férj bibliaóráin és evangélizáló előadásain. A megkérdezettek 75%-a adta ezt a választ.

Mark Finley

*****

A baptista közösség életében mind e mai napig nyitott kérdés és állandó dialógus témája a nők lelkészi szolgálata. Ugyan nem ismeretlen a baptista női lelkész sem hazánkban, sem több más nemzet baptista közösségében, de mindezek mellett időnként felerősödik a vita e téma körül.

Szívesen adunk teret szolgatársainknak, szolgatársnőinknek, hogy alaposabban is kifejthessék látásukat e témakörben.

Alapos indokokra tekintettel feltételezhetjük, hogy Teológiai Akadémiánkon ha csak meghirdetnénk a nők lelkészi szolgálatra felkészítésének lehetőségét, hamarosan nem kis létszámú jelentkező érkezne. Ami ugyan nem jelentené a teológiai kérdés megválaszolását, csupán a szakadékot mélyítené a másképpen gondolkodók között.

Az alábbiakban egy lelkészi szolgálatban álló nő, lelkészfeleség írását közöljük, aki belülről látja e kérdés problémás területeit. Talán nem mindenben úgy, mint mi.

***

PAPNÉ-PAPNÓ

Háttérszolgálat - Frontszolgálat

Egy jól sikerült, közösséget erősítő papnétalálkozón fogalmazódott meg: a papné szolgálata háttérszolgálat. Amikor a Szerkesztő arra kért, hogy gondoljam át a magam szolgálatát, (aki papné és lelkész is vagyok egy személyben) hogyan látom és élem meg ezt a kettősséget, helyzetemre a fenti megjelölést látom a legtalálóbbnak. Háttérszolgálat, mert egy nagy gyülekezet lelkészének vagyok a felesége, ahogy együtt szolgálunk immár harminchárom éve. De ugyanennek a gyülekezetnek vagyok a második lelkésze is, tizenegy éve itt szentelt fel és iktatott tisztembe akkori püspökom.

Hadd maradjak mindvégig a fenti megjelölésnél, és elsőnek hadd cseréljem fel a sorrendet, hiszen a második volt előbb.

Frontszolgálatnak látom a magam és társnőim szolgálatát, különösen azokét, akik velem együtt több, mint harminc éve választottuk hivatásul a lelkészi szolgálatot. Úttörők voltunk a magunk helyén (a maiak nem is sejtik mennyire!) Nem volt jogrend, amely szabályozta volna a helyzetünket. Nem volt "igény" szolgálatunkra. Legalábbis ezt közölték velünk feletteseink. Az igaz, hogy a nyomasztó lelkészhiány akkor még nem volt érezhető! Nem volt kibocsátó, áldó, biztatást, erőt adó szó, ünneplő gyülekezet! Kereshettünk magunknak helyet, ahol elfogadták szolgálatunkat. Így jutottam én is kántori-hitoktatói álláshoz egymásután két gyülekezetben. A gyülekezet szeretete, a gyerekek ragaszkodása, a szolgálat öröme mindenért kárpótolt.

Házasságkötésünk után elveszítettem státusomat. Jogtalan, "szabályellenes" volt lelkészférj oldalán ugyanabban a gyülekezetben lelkészként dolgozni. S ez nemcsak a 600 lelkes első közös gyülekezetünkben volt így, hanem a 6 ezret számláló pilisi gyülekezetben is, ahol ugyan két lelkész volt, de a hitoktatás, az ifjúsági munka a legnehezebb években sem szünetelt. Tíz évig kellett várnom, hogy ismét lelkészként dolgozhassak. Ebben az időben nyílt alkalom az intenzív háttérszolgálatra. Papné voltam főhivatásban és gyermekeit nevelő édesanya. Szép és boldog időszak volt ez, amikor megengedhettem magamnak, hogy két területre koncentráljak: a gyermekbibliaköri és ifjúsági munkára. Ezeken a területeken mélyülhettem el, itt papnéként is dolgozhattam. A szószékre mindig akkor jutottam fel, ha az asszonyokkal a templomot takarítottuk!

Meghamisítanám a valóságot, ha azt állítanám, hogy semmi keserűséget sem éreztem ebben az időben, nem éreztem hiányát a lelkészi szolgálatnak. De várnom kellett, míg a gyülekezetem szabadon választhatott - akár női lelkészt is - a megüresedett állásra. Akkor 1980-ban - még ez volt a feltétele a nők felszentelésének. Így állhattam ötven évesen a pilisi gyülekezet oltára elé, hogy elnyerjem az áldást, a küldő szót, és új tartalommal teljék meg az ige, mely ifjúságom óta végigkísért: "Akik az Úrban bíznak, erejük megújul..."!

Azóta a kétféle szolgálat együtt van az életemben, így is mondhatom: összefonódik. Nem látom ellentétben a kettőt, el sem választhatók egymástól. Gyülekezeti tagjaink megszokták, elfogadják, igénylik szolgálatomat. Elfogadják, sőt büszkék is arra, hogy papnéjuk prédikál, keresztel, olykor temet és esket is. Méltányolják és megértik, ha időnként egy-egy hétre eltűnik a gyülekezetből, hogy nemzetközi fórumon képviselje, megszólaltassa egyházunk asszonyainak örömeit, gondjait.

De ugyanígy igénylik a csendes háttérszolgálatot is: a betegek látogatását, egy-egy vendéglátás megszervezését, programok összeállítását, stb.

A "kétféleség" a lelkészi szolgálaton belül is jelen van. Ha egy gyülekezetnek két, vagy több lelkésze van, ott bizony a féltékenykedés, rejtett, vagy nyílt hatalmi harc, sőt a gyülekezet pártoskodása sem ritka dolog. Tudom, hogy vannak olyan szolgálatok, mint pl. egy temetés, ahol több százan vesznek részt, ahol a gyülekezet szívesebben fo-

gadja a férfi lelkész szolgálatát. Ilyenkor nem ragaszkodom "jogaimhoz", hanem jószívvel engedem át azt férjemnek. Más: bénít a nagyünnepek első napjának nagy gyülekezete, nem tudok felszabadultan szolgálni ilyenkor, önként vállaltam a mindenkori másodnapi szolgálatokat. Más területen viszont tudom, hogy az én szolgálatomra van szükség. Együtt és nem egymás ellen, közösen, felelősséggel hordozni a terheket, mindig a gyülekezet építését tartani szem előtt.

Keveháziné Czégényi Klára:

LELKIPÁSZTOR
66. 1991/6

GYÜLEKEZETI ÉNEKEINK

Stenback Lőrinc:

Szelíd szemed, Úr Jézus...

Vidéki parókián nevelkedett. Erősen hajlott a költészet felé. Maga is írt verseket. Az egyetemen esztétikát és irodalomtörténetet hallgatott. Abban a korszakban élt, amikor körülötte tört fel a svéd kultúra megszokottsága s a cári uralom nyomása alól a finn nép, s találta meg önmagát. Az egyetemi diákság elemi erővel feltörő megmozdulásaiban ő is élénken részt vett, s mivel ezeket a hivatalos kormányzat nem jó szemmel nézte, őt is eltanácsolták fél évre az egyetemről.

Stenback Lőrinc életében ezzel valami merőben új kezdődött.

Hazament Vöyribe szüleihez. A vidéki élet csendjében elmélyült, és Isten felé fordult. A vidéki parókiákon abban az időben vidám társasági élet folyt, s a környék intelligenciája gyakran gyűlt össze kedves szórakozásra, táncra. Stenback Lőrincet ez a könnyű vidéki élet, társaság, játék nem elégítette ki.

Egyszer a parókia ifjúsága az ismerős, vidám társasággal kirándult egy szigetre. Pajkosan, kacagva játszottak, s énekszóra, harmonikára táncol-tak. Lőrinc észrevétlenül elhúzódott, s beült a parthoz kötött csónakba. Két lány óvatosan megleste, s kíváncsian találgatták, amikor olvasni látták, hogy vajon milyen könyv van a kezében, amit többre becsül az ő társaságuknál. Amikor jó idő múlva a fiú letette a könyvet, s visszament a társasághoz, a két leány a csónakba lopózott.

A padkán az Újtestamentom volt.

Romantikus és megkapó volna, ha Stenback életének ezen ismert epizódja után ezt írhatnám: így született meg a "Szelíd szemed Úr Jézus". De nem írhatom. Nem tudjuk, mikor és hogyan született meg ez a vers.

Stenback elmélyedésének idején szeretett verseket írni, bár nem volt bő termésű verselő. Később teljesen abba is hagyta.

Ez a verse kiemelkedett a többi közül s közkedvelt énekké lett, mert lírai melegséggel fejezi ki a bűnös ember Jézusba vetett reménységét. A keresztyén bűnvallás és alázat őszinte hangja mellett átcseng a sorokon szívós bizonyossággal a "van kihez fordulnom" örőme. Kora vallásos lírájának hangján kifejez valamit abból, ami a keresztyén ember magatartásának döntő eleme: Isten színe előtt. Volt idő - és Stenback kora ilyen volt - amikor keresztyén emberek ennek kazuisztikus merevséggel vonták le a következményeit.

*

Stenback maga az egyetemre visszajutva lelkiismeretesen dolgozott, tanult. Célul tűzte maga elé, hogy egyetemi tanár legyen. Egy életen át nézett vidéki városkájának, Vaasa-nak iskolaigazgatói székéből az egyetem felé. Amikor végre kinevezték Finnország első nevelésügyi professzorának, egészsége már olyanyira megromlott, hogy nem foglalhatta el a katedrát.

Élete utolsó évében Isonkyrö parókus lelkésze volt. Itt halt meg 1870-ben.

Hitbéli bizonyságtétele a művelt népréteg stílusában és tagjaihoz szólt. Ez a nyelv tartalmában keresztyén vallomás volt, formájában finn. A hivatalos svéd nyelvet beszélő mű-velt osztályok között mindkettő új és friss volt.

D.Koren Emil:
"...Irgalmad éneklem"
Ev.Sajtóosztály, 1969.

A Hit Hangjai énekeskönyvben 146. ének.

A ZARÁNDOKÚT VIDÁMSÁGAIBÓL

"A vidám elme megvidámítja az orcát..." /Péld 15:13/

LELKI BETEGSÉGEK

/Sajátos megfogalmazásban/

"SZÁJ-DISZPEPSZIA"

Egy idő óta nem tudom mi van velem. Állandóan olyan belső kényszert érzek, hogy beszélnem kell. Mindegy, hogy mi jut eszembe, mindjárt el akarom mondani. Nem tudom visszatartani a számat. Tudom, sokszor feleslegesen beszélek, bántok is vele másokat, legtöbbször feleslegesen húzom az időt a saját véleményem közlésével.
TERÁPIA: /Zsolt 141:3/ "Uram, tégy zárat a számra, őrízd ajkaim nyílását!"

/Kol 3:16/ "Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon..."

"SZELLEMI DISZPEPSZIA"

Mostanában olyan furcsán érzem magam. Ott vagyok vasárnap az istentiszteleten, meglehetősen kedvelem is. Szépen beszél a pap, csak az a baj, hogy másnapra már semmire sem emlékszem. Minden gondolat, tanítás eltűnik az agyamból. Sokszor még körülbelül sem tudom, hogy miről volt szó. Arról nem is beszélve, hogy olyan könnyen bűnbe esem. Sejtem én, hogy nem lenne szabad, dehát mindenki azt csinálja. Kirőhőgnek, ha pont én húzom ki magam a buliból. Azt mondanák, álszent vagyok.

TERÁPIA: /Jak 1:22/ "Az Igének ne csupán hallgatói, hanem megtartói legyetek, hogy meg ne csaljátok magatokat."

ADAKOZÁSREKEDÉS

Úgy is meghatározhatnám a problémámat: akadozó adakozó vagyok. Valahogy nem szívesen nyitom ki a pénztárcámat, amikor hozzák a perselyt, vagy valamilyen célra adni lehet. Azt is sejtem, hogy ez nem csak pénz-kérdés, mert a világ leghíresebb adakozója két fillért adott Isten dicsőségére, mégis példaként állította elénk Jézus. Néha még lelkiismeretfurdalásom is van, mert olyan jó meleg van a templomban, és a szenet valakinek csak ki kellett fizetni. A pap is biztosan kap fizetést, hiszen még nem halt éhen.
Ez az én betegségem egy kicsit rossz közérzettel is jár, de azért elviselhető. Nem is olyan régóta már aranyerem is van, helyesebben annyi pénzem összejött a bankszámlámon, hogy akár aranyrudat is vehetnék rajta.

TERÁPIA: /2Kor 8:1-6/ *Akikről bátran példát vehetsz:*
"...először önmagukat adták az Úrnak,... a nyomorúság sok próbája között bőséges az ő örömük, és nagy szegénységükből a tisztaszívűség gazdagsága lett. ...erejükön felül, önként adakoztak".

SZEMBAJ-NEMBAJ

Manapság egyre többször azon kapom magamat, hogy mások hibáit nézem, és azokra figyelek. Igyekszem mindenkibe belekötni. Rajtam kívül mindenki más sokat hibázik. Ezt persze mondani is szoktam, csak olyankor mindig furcsán néznek rám és valami szálkát meg gerendát emlegetnek az emberek.

TERÁPIA: /Mik 7:7/ "...én az Úrra nézek..."

Most jut eszembe: Jézus nem azt mondta, hogy boldogok a lelki betegek, hanem "boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa".

Isten, légy irgalmas nekem bűnösnek, segíts, hogy minden vétkem felismerjem és elhagyjam, mert így elpusztulok és elpusztítok másokat is. Kérlek gyógyíts meg és változtass meg engem, segíts, hogy EGÉSZséges legyek. Segíts, hogy ezentúl úgy éljek, ahogyan Te akarod. Köszönöm, hogy meghallgattál. Ámen.

K. J.

***

Vidám esetek

G. L. gyűjtése

Valamelyik geológus a londoni Szent Pál katedrális altalaját vizsgálva megállapította, hogy a nagy templom évezredenként két és fél centimétert mozdul a Fleet Street irányába. Egy ottlevő ember megjegyezte: "Az egyháznak ennél egy kicsit gyorsabban kellene mozdulnia..."

Volt egy imaház, ahol mindenki a hátsó padokban akart ülni. Egyszer egy idegen lépett be az imaházba, és helyet foglalt a legelső padban. Az istentisztelet után a lelkipásztor köszöntötte az idegent, és megkérdezte, miért ült éppen az első padba. Amaz így válaszolt: "Buszvezető vagyok, és jöttem megtanulni, miként lehet az embereket rávenni, hogy hátra húzódjanak."

Egy munkanélküli prédikátor rendőrnek jelentkezett. A vizsgáztató rendőrtiszt látta a férfi jó fizikai felépítését, és néhány szokásos kérdést tett föl. Többek között ezt kérdezte: "Mit csinálna annak érdekében, hogy egy tömegcsődületet gyorsan szétoszlasson." A rendőrjelölt ezt felelte: "Körülhordoznám a perselyt."

Az egyik lelkipásztor egyszer ezt mondta: "Amikor végignézek a gyülekezeten, azt kérdezem, hogy hol vannak a szegények. Amikor meg perselyezés után látom az adományokat, ezt kérdezem: hol vannak a gazdagok?"

"Megérkezett a messiási kor?" - kiáltott fel egy látogató az állatkertben, amikor észrevette, hogy oroszlán és bárány van ugyanabban a ketrecben. Meg is kérdezte az őrt, hogy ez miként lehetséges. Az így válaszolt: "A legtöbbször ez tényleg így van, de újból és újból másik bárányt kell betennünk."

A farmer azzal dicsekedett, hogy az ő lova keresztyén. Úgy nevelték, hogy amikor indulnia kell, azt mondják neki, hogy "Dicsőség az Úrnak!", amikor pedig meg kell állnia, azt kiáltják felé, hogy "Ámen!" Egyik barátja kölcsönkérte a farmertől ezt a különös állatot. A kulcsszavak birtokában egyszercsak az úton szakadékhoz közeledtek. A kölcsönvevő izgatottan kiáltotta, hogy "Hó! Hó!", de a ló nem állt meg. Végre eszébe jutott a megállító szó: "Ámen!" A ló megállt, mire a kocsihajtó homlokát törölgetve így hálálkodott: "Dicsőség az Úrnak!" Erre a ló újból elindult.

"A mi házasságunk keresztyén házasság, mert amikor autón utazunk, akkor is együttműködünk. Miközben én kormányozok, a feleségem vezet."

Egy koldus süteményt kért az ajtóhoz sietö háziasszonytól. Az asszony meglepetve kérdezte: "Süteményt? Talán a kenyér már nem is elég jó?" A koldus ezt felelte: "Általában jó a kenyér, de ma van a születésnapom."

Kisfiának magyarázta az egyik anya, hogy ne féljen, ha dörög az ég, mert ilyenkor az angyalok kugliznak az égben. Egy zivataros éjjel az édesanya észrevette, hogy fia ébren ül az ágyban. Megkérdezte: "Miért félsz annyira? "A kisfiú így válaszolt: "Addig nyugodt vagyok, amíg az angyalok kugliznak, de ha tapsolni kezdenek, azt már nem szeretem."

Egy kisgyermek imádkozni tanult édesanyjától. Amikor ezt mondta az anya, hogy "Úr Jézus, mindent neked adok, amim van", hirtelen megállt a kisfiú és ezt suttogta: "Kivéve a kisnyuszimat."

Mark Twain, a híres amerikai író és családja európai körúton vett részt, és diadalútján szinte minden ország uralkodója meghívta őket vacsorára. Amikor az egyik nagy uralkodó udvarában voltak, kislányuk megjegyezte: "Apa, te hamarosan mindenkit ismerni fogsz Istenen kívül."

Jancsika csodálkozva bámult újszülött testvérkéjére, aki bömbölt a bölcsőjében. Megkérdezte apukájától: "Apu, öcsikét a mennyből küldték?" "Igen" - válaszolt az apa. "Nem csodálom, hogy kirakták a szűrét" - mondta okoskodva a kisfiú.

Ikrek születtek az egyik családban, ahol már volt egy kisleány. Az egész ház örömmámorban úszott. Az apa ezt mondta kislányának: "Ha közlöd ezt a hírt a tanító bácsival, biztosan ad neked egy szabadnapot." Azon a napon ragyogó arccal tért haza a kisleány az iskolából és ezt kiáltotta: "Holnap nem kell iskolába mennem." Apja megkérdezte: "Talán szóltál a tanító bácsinak az ikrekről?" "Nem, csak az egyiket árultam el. A másik testvérkémet későbbre tartogatom, hogy utána is kapjak egy szabadnapot."

Az Edison tiszteletére rendezett vacsorán az ünnepély vezetője felsorolt számos fölfedezést, amit Edison adott a világnak, és különösen sokáig szólt a beszélő gépről. Amikor az idős fölfedező felállt, kedvesen mosolyogva mondta: "Köszönöm a kedves megjegyzéseket, de valamit szeretnék helyesbíteni. Isten fedezte fel a beszélő gépet. Én csupán azt az első beszélő gépet találtam föl, amit le lehet kapcsolni."

Az ajtónálló az imaház bejáratánál egy újonnan érkezett vendéget köszönt, és bemutatkozik neki: "Nevem Kovács János." A látoga-

tó ezt válaszolja: "Az enyém nem."

A rabbi és a katolikus pap egymás mellett ült egy társadalmi vacsorán. A pap ezt kérdezte a rabbitól: "Kolléga, mikor fogja ön velem együtt élvezni ezt a nagyon finom sonkát?" A rabbi így válaszolt: "Az ön esküvőjén, kolléga."

Imaházépítésnél kérdezte egy munkavezető: "Miért csak egy téglát visz, amikor a többiek mindnyájan kettőt cipelnek?" Az atyafi így válaszolt: "Talán ők túlságosan lusták ahhoz, hogy másodszor is forduljanak."

- Igen, testvéreim, holnap leszek kilencven éves. Egy ellenségem sincs a földön. -
- Milyen csodálatos állapot!
- Igen. Mindegyiket túléltem.

- Hiszel-e a gyermekek testi fenyítésének fontosságában?
- Nem hiszek, de abban igen, hogy meg kell veregetni a hátukat elég gyakran, elég erősen és elég mélyen.

A TÖKÉLETES PAP

A tökéletes pap tíz percig prédikál. Elítéli a bűnöket, de senkinek sem okoz fájdalmat. Reggel nyolctól éjfélig dolgozik és ő takarítja a templomot is.

A tökéletes pap ezer forintot keres havonta, jól öltözött, új autót vezet, jó könyveket vesz és minden héten ötszáz forintot eladományoz. Huszonkilenc éves és negyven éves tapasztalata van. Mindenekelőtt: jól néz ki.

A tökéletes pap fiatalokkal dolgozik, de legtöbb idejét idősekkel tölti. Mindig komoly arccal mosolyog, jó humora van, erre hivatása kötelezi. Naponta tizenöt otthont látogat meg és mindig elérhető hivatalában, ha szükség van rá.

A tökéletes papnak mindig van ideje a közösség tanácsát és javaslatait meghallgatni. Egyetlen egyesület ülését sem mulasztja el, és állandóan a hitetlenek megtérítésén fáradozik.

A tökéletes pap mindig a szomszédos plébánián lakik.

/Viccözön, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1991/

GAZDASÁGI MELLÉKLET

RENDES SZABADSÁG

130. §

(1) A munkavállalót minden munkaviszonyban töltött naptári évben rendes szabadság illeti meg, amely alap- és pótszabadságból áll.

(2) A munkaviszony szüneteltetésének időtartamára a következő esetekben jár szabadság:

a) a keresőképtelenséget okozó betegség tartamára,

b) a szülési szabadság tartamára,

c) a tíz éven aluli gyermek gondozása vagy ápolása miatt kapott fizetés nélküli szabadság első évére,

d) a harminc napot meg nem haladó fizetés nélküli szabadság tartamára,

e) a tartalékos katonai szolgálat idejére és

f) minden olyan munkában töltött időre, amelyre a munkavállaló átlagkeresetfizetésben részesül.

***

131. §

(1) Az alapszabadság mértéke húsz munkanap.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabadság a munkavállaló

a) huszonötödik életévétől huszonegy,
b) huszonnyolcadik évétől huszonkettő,
c) harmincadik életévétől huszonhárom,
d) harmincharmadik életévétől huszonnégy,
e) harmincötödik életévétől huszonöt,
f) harminchetedik életévétől huszonhat,
g) harminkilencedik életévétől huszonhét,
h) negyvenegyedik életévétől huszonnyolc,
j) negyvenötödik életévétől harminc munkanapra emelkedik.

(3) A hosszabb tartamú szabadság abban az évben illeti meg először a munkavállalót, amelyben a (2) bekezdésben meghatározott életkort betölti.

***

CORRIGENDA

Az intézmények címjegyzékéből kimaradt:

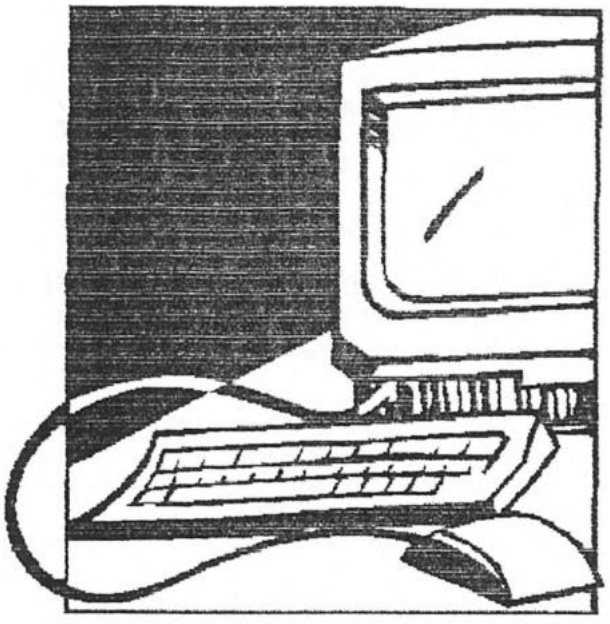
MBE Gondviselés Háza
Iszákosmentő Misszió 6500 Baja,
Pázmány u. 16. Tel.: 79/24-594 OKHB: 251-10869

Új cím:

Fóris István lelkipásztor
1188 Budapest, Rákóczi u. 82/B.

Az 1. szám több oldalán olvashatósági hiba.

Sajnáljuk, hogy mindjárt az első számnál ilyen hiba keletkezett. Sajnos a nyomtató tűje eltörött, amely nyomtatóval pedig lehetőségünk volt befejezni a munkát, az erősen a kívánalmak alatt teljesített. Szives megértést kérünk.

KÖZLEMÉNY

Baptista Teológiai Akadémia Könyvtára Budapest

Szeretettel értesítjük kedves szolgatársainkat, hogy lehetőséget kaptunk egy számítógépes gyülekezeti tagnyilvántartó program használatára. Ez azt jelenti, hogy egy viszonylag magas költségű softvert térítésmentesen használhatunk. Mivel nem kaptunk felhatalmazást arra, hogy magyarországi baptista lelkipásztorok körén kívül másnak is eljuttassuk e terméket, tartsuk becsületbeli ügynek, hogy illetéktelen másolásra nem engedjük át.

Köszönettel adózunk Dr. Gerzsenyi László szolgatársunknak, aki lefordította magyar nyelvre a program használati útmutatóját.

Azok a szolgatársak, akik IBM PC, XT, AT vagy ezekkel kompatibilis számítógéppel rendelkeznek, térítésmentesen megkaphatják e program másolatát. Csupán egy darab 5,25"-os, vagy 3,5"-os formázott lemezt juttassanak el a szerkesztőség címére. Amennyiben a magyarra fordított útmutatót is igényli valaki, ennek másolási költségét a Szövetségi Iroda mellett működő pénztárban kell befizetni. Mindez postán is intézhető!
20 oldal másolási ára 100 FT.

SZOLGATÁRS
Baptista Lelkészsegédkoztató

Szerkeszti: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás

Megjelenik: kéthavonta
Szerkesztőség:
1062 Budapest, Aradi u. 48.

Tel.: 132-23-32, 132-79-85
Fax: 131-01-94

Készült a Magyarországi Baptista Egyház sokszorosító gépén

Egy lap ára: 140 Ft.